

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
KIADJA: SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az idegenforgalomért.

Budapest, október 22.

(Sz. V.) Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, újabban nagyobb-szabású tevékenységet óhajt kifejteni abban az irányban is, hogy az ország és a főváros idegenforgalma, mint elismert értékű nagy közgazdasági tényező, öregbítették. Ennek a tevékenységnek már közelebb látni fogjuk a nyomát. Ez teszi aktuálissá, hogy az idegenforgalommal és különösen azzal a befolyással foglalkozzunk, melyet az idegenforgalom öregbítése körül a magyar államvasutak kifejthetnek.

Az idegenforgalom nagy közgazdasági értékét ugyan igazolni felesleges, de azért illik rámutatni arra a majdnem elkeseredettnek mondható versengésre, amelyet éppen az idegenforgalom emelése érdekében az összes nyugati államok fejtenek ki és ezek minden egyes tényezője, az utolsó faluig. Ha idegen országokban utazunk — még ott is, ahol nincs sokkal több néznievaló, mint nálunk — megbámulhatjuk azt az idegeneket odacsalogató iparkodást, s azokat az intézményeket és drága beruházásokat, amiket e célból uton-utfélen csinálnak. Mi eddig csak beszélünk erről, de alig tettünk valamit. Pedig ha nincsenek is olyan gazdag történelmi emlékeink, műkincseink, mint Olaszországnak, s ha nincsenek is olyan természeti szépségeink, mint az Alpések tájai: mégis a Tatra, Erdély, a Balaton és Budapest főváros festői szépsége még a legelkényeztetetebbek idegét is elragadja. Keljünk tehát mi is versenyre, itt az ideje. A nemzetközi forgalom alig kerülhet el bennünket s kezünkben a 15.000 kilométernyi vasuthálózat,

mellyel az egészséges versenyt győzelmesen megvívhatjuk.

Legérdekesebb e nemzetközi verseny tényleg Berlin versenye Páris és Béccsel. Az utóbbit Berlin már rég levette az idegenforgalom tekintetében, mert az idegennek Bécs fölé már nem a híres „Kaiserstadt an der blauen Donau!“ Berlinnek e versenye hozta létre a Krakó-Lemberg-Csernovicon át Bukarest-Konstantinápolyba vezető utirányt s a románok segítségével a legrövidebb uttá tette nemcsak Berlin-Konstantinápolyra, de London-Konstantinápolyra nézve is, mindig Bécs elkerülésével.

Ennek igazolására szolgáljon a következő összehasonlítás:

Eddig Londonból a legrövidebb idő alatt Bukarestbe Bécsen és Budapesten át ért az ember, London—Bécs 32 óra, Bécs—Budapest 5 óra, Budapest—Bukarest 19 óra, — vagyis együtt 56 óra alatt. Ma ellenben Londonból Berlinen át Bukarestbe az ember eljut: (London—Berlin 22 óra, Berlin—Bukarest 33 óra) 55 óra alatt.

Minket az érdekel már most, hogy az utas ne ezen a most említett vonalon menjen, mert hisz Budapest hivatott arra, hogy mint kapun, Berlinből rajta menjen át minden utas délre és keletre.

És ez nem lehetetlen. Az igaz, hogy az ut hosszabb Budapesten át, mert míg Berlinből Bukarestig Gácsországon át csak 33 órányi ut, addig Berlinből Budapesten át Bukarestig 36 óra alatt jut csak el az ember.

Hasonló különbség van a berlin—konstantinápolyi utra nézve is, amennyiben Berlin (Konstanzán s innen tengeren) Konstantinápolyig 46 óra, holott Budapesten,

Belgrádon, Szófián keresztül Konstantinápoly 50 óra.

Ezeket a különbségeket azonban a magyar államvasutak könnyen kiküszöbölhetik úgy a zsolna—budapest—orsovai 830 kilométer hosszú, mint a zsolna—budapest—zimonyi 687 kilométer hosszú vonalon; egyrészt az által, hogy az előbbin az 52 kilométernyi, az utóbbin az 53 kilométernyi óránkénti sebességet meggyorsítják, felesleges állomásokon meg nem állnak, stb. másrészt, ha a kassa—oderbergi vasutat kényszerítik, hogy a Zsolna—Oderberg közötti vonalon ezt a vonatot gyorsvonatként továbbítsa.

Egyébként ez a verseny már megvan s a közönségre nézve meg fogja hozni okvetlenül áldásait; de a M. A. V.-nak nemcsak lépést kell tartani versenytársaival (a Gácsországon át vezető új vonattal — sajnos — megelőzte magát!), hanem minden esetben legalább egy lépéssel kell előljárnia.

E versenyre vonatkozólag érdekes lesz felemlíteni, hogy az illető luxusvonatok a francia vasutakon 75 kilométert, a német vasutakon 54—70 kilométert, az osztrák vasutakon 45—60—64 kilométert, a magyar vasutakon: a) Marchegg-Budapest között 64 kilométert, b) Budapest-Zsolna között 53 kilométert, c) Budapest-Zimony között 61 kilométert, Budapest-Orsova között 53 kilométert, Budapest-Predeal között 47 kilométert, továbbá a porosz vasutakon 55—62 kilométert, az oláh vasutakon 45—50 kilométert, a szerb vasutakon 46 kilométert és a bolgár-török vasutakon 35—41 kilométert tesznek óránként.

A keleti luxusvonatoknál akár Londonból Bécsen át Konstantinápolyba, akár Pá-

REGÉNY.

A verebek.

(23)

— REGÉNY. —

Írta: KABOS EDE.

A kocsis hátraszólt:

— Városiak jönnek a kastély felé. Ezek aligha sántikálnak jóban.

A gróf mosolyogva nézett a riporterre. Az nevető szemmel vizionozta tekintetét. Valami megkapó léhasággal szólt aztán:

— Nagyon esodálnám, ha azokat az urakat köszönő küldöttségnek kellene tekintenem. Nyilván számonkérés a szándékuk. Meg kell azonban vallanom, hogy nem ismerem egészen a danekai helyi szokásokat s egyáltalán nem vagyok vele tisztában, szokjem-e vagy sétáljak a deputáció elé? Egészen a gróf urra bízom magamat. Tessék megszöktetni vagy eljűk vinni.

— Azok bizony nem lovagias szándékkal járnak — kacagott a gróf. A danekai krónika szerint több a valószínűség, hogy megverik.

— Azt nem tessék — szólt nyugodtan a riportert.

— Annyira bízok a lábaiban?

— A gróf ur lovaiban bízom. Volt már szerencsém kijelenteni, hogy egészen a gróf ur védőszárnyai alá helyezem magamat és sehol nyugodtabb nem volnék, mint ott.

Danczkay György nevetett.

— Igaza van. Atkozottul keveset használna önnek Danekán a lovagiaság. Elvernének ezek bizony engemet is, ha nem félnék tőlem. De valaki megmondhatta nekik, hogy mindig revolvérrel járok s ilyenformán én csak a dühös mor-

gásukat ismerem. A fogukat nem. Kocsis, hajts vissza a kastélyba.

S két másodperc múlva porzott az ut a robogó fogat nyomán. Danczkay György egész szeretetreméltóságot kimutatta vendége iránt, akinek még a léhasága is tetszett neki. Fölvezette otthon a szalonjába és szobát is nyitottat neki. S mintha semmi sem történt volna, ott folytatta intim vallomásait, ahol az uton abbanhagyta.

— Szeretném ismerni azt a Szaplonczayt, vagy minek hívják.

A riportert ismerte a poétát s nyugodtan felelte:

— Meg fogja ismerni, gróf ur. Szép, cigányfejű gyerek s a télen már minden valószínűség szerint divatos ember lesz. Talán képviselő is, ha valami terület időközben megüresedik. Nagyszerű fiu ám!

— Megszoritnám a kezét. Elvégre az ember egy kis hálával érzi magát adósának, mikor ilyen vesztűl jó híret költötte.

A komornyik jelentette, hogy danekai urak keresik a gróf urat. Danczkay György némán intett vendégének, aki egy szölyében helyezkedett kényelembé. Nem látszott azon a legcsekélyebb nyugtalanság sem. A gróf kastélyában teljes biztonságban érezte magát. S Danczkaynak ez is tetszett benne.

Kiment a deputáció elé.

Odakünn az udvaron hihetetlen zavarral állottak a danekai intelligencia férfiai. A szállodában, ahol a riportert keresték, megtudták, hogy a kastélyba jött s bár egyelőre nem is sejtették, hogy miért, utána jöttek a kastélyba. Talán egymástól szögyeltek, hogy minden eredmény nélkül menjenek haza. Hogy pedig az országuton felismerik a riportert és látták, hogy a gróf egyenest a kastélyba viszi, a patikus megkötötte magát:

— Most már mindenképpen utána megyünk. Legrosszabb esetben megkérdezzük a gróft.

hogy mit kéne tenni. A követünk volna, vagy mi? És mikor szorultunk inkább a jó tanácsára, mint most?

A kastély udvarán mégis zavarba jöttek. Atkozottul kényes a dolog és ember legyen, aki a helyzethez illő szavakat megtalálja. Talán a pap vihethé a szót, vélte a patikus. De a pap a kapitányra szerette volna sózni a vezérseget és hivatkozott rá, hogy 6 pap és az egész danekai ügy öt érdekelheti legkevésbé. Eppen azért kapott rajta a kapitány s egyhangulag meg is egyeztek, hogy a pap, mint nem érdekelt fél, legbátrabban beszélhet a gróffal. Az egyhangu megegyezés aztán levette a papot a lábáról és szólt a komornyiknak, hogy értesítse a gróft a látogatásról.

A pap hallgatag volt és szavakat keresett. De Danczkay nevére közeledett és kimentette a zavarból.

— No maguk csinos számárságot csináltak, mondta már messziről.

— Méltóságos uram, köszönrülte torkát a pap. — Mire volt az jó, hogy elégették a kaszinóban a Szaplonczay könyvét? Bántotta az magukat? Megharapta?

A patikus is mondani akart valamit. Hevesen fogott a szóba:

— De, kérem. . .

— Ugyan, vágta el szavát a gróf. Akinek nem inge, mért vette magára! Említi az a Szaplonczay, vagy minek hívják, valahol Danekát? Említi magukat? Mond csak egy szót is, amit ne lehessen másra érteni, csak éppen Danekára? Az egész országban minden falu elérgethette volna olyan jussan a könyvét, mint maguk.

— Az igaz, motyogta észbe kapva a patikus. Nem említi Danekát. Sehol.

(Folytatása következik.)

rishól Bécsen át ugyancsak Konstantinápolyba mindkét esetben 3000 kilométeren felül lévő távolságnál Magyarország vasutjai mindég a leghosszabb egységes vonalát képezvén, kétségtelen, hogy ezeknél az expresszvonatoknál döntő szerep jutott hazánknak: s ekként az idegenforgalmat elterelni fölünk ezeken a vonalokon majdnem lehetetlen lett volna, ha Berlin feltétlenül erős konkurrenciája Bécsrel szemben nem létesítette volna a Páris és Londonból Berlinbe s innen Gácsországon és Konstanza át Konstantinápolyba teremtett, mostanság időre nézve legrövidebb utazást, mely az oláhok igen erőlyes rendszabályai folytán idővel még sokkal rövidebbé fog válni.

A M. Á. V.-ban versenyezőképességünknek hatalmas eszközét birjuk, de nagyon résen kell lennünk. Tudnunk kell a szomszédoknak tudatoson megvalósított törekveiről. A félig elkésztett előzködés, mely a vonatoknak a szomszédok már megtörtént tényeivel szemben való rendszeresítésében nyilvánult, nem elég többé. A M. Á. V.-nak nem szabad versenytársai után kullognia, neki vezetnie kell. Amde ebben a stádiumban az előzködés egymaga alig fog annyit használni, amennyire elkerülhetlen szükségünk van, mert a kérdésnek fontosabb oldala az idegenforgalomnak nemcsak az országon való futó átvitelében, de az ország belsejében való kihasználásában fekszik.

Az idegenforgalom ide terelése és itt marasztása a MÁV.-ra két kötelezettséget ró.

Első a luxusvonatokat illetőleg abban rejlenek, hogy a nyugat felől Bécsig minden nap közlekedő luxusvonatok Budapestig meghosszabbíthatóak, úgy, hogy az éjszak felől Bécsbe érkezőknek is lehetőleg csatlakozásuk legyen. Ebben a mi jó barátaink az osztrákok aligha akadályozhatnak meg. Továbbá Berlin és Budapest között egy *mindennap közlekedő közvetlen luxusvonat* lenne rendszeresítendő, hogy először is a keleti expresszekhez csatlakozzék, másrészt azonban közvetlenül és mindennap Fiuméig folytatódna, ahonnan a Riviera, Olaszország és Kairó felé Anconán és Brindisin át a legkittünőbb közvetlen összeköttetéseket kellene létesíteni a trieszti konkurrenciával szemben.

Nagyon valószínű, hogy az ilyen intézkedésekkel a Berlinben összefolyó nemzetközi forgalmat nagy részben el lehetne terelni Bécsből.

Amde — valljuk be az igazat — ez csak átfutó forgalom volna, melynek hasznát a vidék és a főváros alig látná s alig érezné. Másrészt bizonyos veszélylyel is járna. Kényelmesen utazni szerető jó magyarjainkat még jobban külföldi utazásokra ösztönöznék s így gazdagabb fogyasztóink még többet volnának távol.

Denique Magyarország mindenben nyers tömegek ki- és átvitelével foglalkozik. Nem elég, hogy több felől tömegesen mennek ki a szegény lakók külföldre kereset után, ottani fogyasztásuk által külső országoknak hasznot, hazájuknak az itt elmaradt fogyasztás által nyilvánvaló nagy kárt okozva: épp ily tömegekben gazdagítják a vagyonosabbak a külföld idegentulajdonosait s ott tartani tudó városait, így gyógytelepeit és üdülőhelyeit.

Denique a szegény szegényebb, a gazdag még gazdagabb lesz.

Ocsudjunk fel s nyissuk fel egyszer igazán szemünket, hogy mennyit kell minden téren tennünk. Teremtsünk — ha már nem tudjuk visszatartani magyarjainkat a hazában — a gazdag idegenek idecsődítése s itt marasztása által *megfelelő ellenértéket!*

S most reaszummáljunk egy kicsit.

Budapestet idegenek központjává tenni nem könnyű, de lehetséges: amde ehhez nem elegendő csak vonatokat csinálni. Bécsből és Bukarestből akarjuk elterelni a forgalmat, meg kell tehát csinálnunk Budapestet a luxusvonatok csomópontjává, ahonnan egy-egy jó vonatok viszik a publikumot a Balatonhoz, Fiuméba, Visezrádra, a Tátrába, Mehádiába. az

erdélyi Kárpátokba stb. Budapest egyike a legkiebbebb városoknak, az idegenek szerelmeseke belé, de nem tudnak itt három napnál tovább megmaradni, azt is nagy nehezen. Szórakozást és európai komfortot itt is, a vidéken is, az ország periferiáin levő kies helyeken is teremteni — nem lassan, de a vonatokkal egyidejűleg — elkerülhetetlen, úgy, mint azt a Südbahn tette a Semmeringen, Abbaziában, Toblachban. Nem elég egy pár hirdetőnek és egy-két ügyes kiadónak segítségét igénybe venni; s nem elég itt Cook iparkodása, mely nem éppen gazdag ángliusokat tud csak egyelőre megutaztatni nálunk.

Mert festő, fotografus, hirdető, kiadó és utazásokat rendező, bármily előkelő is legyen, ennyi teendőnél épp a főteendő elvégzési nem tudja. Ezek közreműködése szükséges, de közreműködésük csak ott hatásos, ahol az alap le van fektetve. Európai komfort a lényeg s ennek rendszeres megteremtésére megfelelő tervszerűség, mely ezt a komfortot bizonyos megfelelő helyeken, de ott teljesen megcsinálja. És erre csak a nagyszabású forgalmi vállalatok képesek, nálunk pedig hivatva vannak reá a magyar államvasutak, így tehát az állam maga. Könnyű tehát megérteni, hogy mért akar Hegedüs Sándor ebben az irányban is nagyobb tevékenységet kifejtjeni.

BELFÖLD.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

Clary gróf, az osztrák miniszterelnök, ma ide érkezett és az Angol királynőbe szállott. Gróf Clary a délelőtti folyamán hosszabb látogatást tett Széll Kálmán miniszterelnöknél a miniszterelnöki palotában, mire a királyi várpalotába hajtatott, ahol ő felsége magánkihallgatáson fogadta. Gróf Clary a délután folyamán visszautazott Bécsbe.

A király Budapesten.

Budapest, október 22.

A király ma reggel 6 óra 15 perckor Gödöllőről külön udvari vonaton a fővárosba érkezett. Ő felsége reggel 8 órakor a Stúckel-házban ideiglenesen berendezett kápolnában misét hallgatott, melyet Kauter Károly kir. palotai plébános mondott. — Holnap hétfőn, délelőtt 10 órakor kihallgatást ad a király, délután 5 órakor pedig udvari ebéd lesz. A király az ebéd után fél 8 órakor külön udvari vonaton ismét Gödöllőre utazik, a honnan csak csütörtökön reggel tér vissza fővárosunkba.

(Benczur Gyulánál.)

Ő felsége ma délután két órakor látogatást tett Benczur Gyula Bajza-utcai műtermében, és megtekintette a megboldogult királyné arcképét, melyet ő felsége Ferenczy Ida számára rendelt meg a művésznél. A király 2 órakor gróf Paar főhadsegéd kíséretében nyitott udvari hintón érkezett a Benczur műterméhez. A mester a lépcsőnél fogadta ő felségét. A király egyenesen a műterembe ment, ahol közepén egy állványon volt elhelyezve a királyné arcképe. A kép még fiatal korából ábrázolja a királynét, aki esipkével díszített fekete ruhába van öltözve. Az aranyszínű háttérből mesterileg domborodik ki az életnagyságu térkép, melyet a mester részint emlékezetből, részint pedig a királyné fiatalkori arcképei után festett. A király meghatóan szemlélte a képet és a mesterhez fordulva így szólt:

— Kiténően sikerült. Valóban a megszólalásig hü. Igen meg vagyok elégedve.

Majd megnézte a műteremben készülő többi képeket, Schlauch bitoros arcképét és azt a képet, amely azt a jelenetet ábrázolja, amikor a király 1896-ban az országgyűlés két küldöttségét fogadja. Schlauch bitoros arcképére megjegyezte ő felsége, hogy igen találó. Mikor a művész megjegyezte, hogy ez csak még vázlat, így szólt ő felsége:

— Pedig azt gondoltam, hogy a fej már egészen kész.

Majd újból visszatért a királyné arcképe elé és hosszasan nézte. A hódoló bemutatás vázlatára megjegyezte, hogy az egyes alakok már is felismerhetők.

Megtekintette még a mester szomszédos, új műtermét is és visszatérve, mintegy bucsuzóni újból megnézte a királyné arcképét. Majd kezét szorította a művészhez és újból kifejezte előtte *legfelsőbb megelégedését*. Azután az után összerült nagyszámú

közönség lelkes éljenzése közben elhajtatott a Royal-szállóba.

(Az agancskiállításán.)

Ma délután fél három órakor ő felsége megnézte a kiállítást, amely alkalmából már két óra után egybegyűltek a kiállítás termében dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, nemeskéri Kiss Pál államtitkár, gróf Esterházy Mihály, gróf Széchenyi Gyula, gróf Nádasdy Ferenc, gróf Nádasdy Tamás, gróf Fabricé Eberhard, gróf Batthyány István, gróf Zichy Manó, Inkey Antal és Egerváry Gyula országos vadászati főfelügyelő.

Pontban délután fél háromkor érkezett ő felsége a szálló elé, Paar gróf lovassági tábornok főhadsegéd kíséretében.

A léposházban a bejáratnál Darányi Ignác dr. földművelési miniszter és Esterházy Mihály gróf fogadták a királyt, aki velük kezét szorította, gyors léptekkel haladt a lépcsőn felfelé és a kiállítási terembe ment, ahol a főurak és a rendezőbizottság tagjai félkörben foglaltak állást. Ugy ezek, mint a kiállítás éppen látogató csekély számú közönség néma főhajással üdvözölték az uralkodót.

A király, aki kegyes fejbólintással viszonzotta az üdvözlést, megpillantva gróf Széchenyi Gyula főlovasszestert, rögtön feléje tartott, kezét nyújtott neki és hosszabb ideig igen barátságosan társalgott vele. Azután Darányi Ignác földművelési miniszter bemutatta ő felségének Egerváry Gyula országos vadászati főfelügyelőt, mire következett a kiállítás megtekintése.

A király igen alaposan megsemmélte az egész kiállítást, többször váltva szót az egyes tárgyak felől környezetének tagjaival, akik közül különösen Darányi miniszter, gróf Esterházy Mihály, gróf Nádasdy Ferenc és Egerváry főfelügyelő szolgáltak felvilágosító magyarázatokkal. Az uralkodó mindent a passzionátus vadász sasszemével vett megfigyelés alá és majdnem minden egyes darabnál valósággal gyönyörködött az erőteljes, szépen kifejtett, formás példányokban.

Legelőször a nyílt vadászterületről származó tíz legjobbnak talált szarvasagancsot mutatott meg ő felségének. Ezek közül legelső helyre a kiállítás egyetlen huszágas agancsa került. A remek példány Jász Ágost főherceg vadászszakmánya. aki Piszkin, Bars megyében lőtte a szarvas. Az agancs vadászkerékben annál nagyobb feltűnést keltett, mert eddig Bars megyében ilyen szép szarvas nem is igen látak. A király látható örömmel szemlélte és töviről-hegyre megnézte a szép agancsot.

— És csakugyan ez volt a legszebb az idén? kérdő mosolyogva.

— Igen, felség! válaszolt Darányi miniszter.

— Milyen öreg lehetett a szarvas?

— A napokban, felség — válaszolá Egerváry főfelügyelő — mikor itt járt ő felsége, azt mondta, hogy már 1890-ben tizenhat ágas volt.

Ezután sorban a többi kilenc „helyezett” szarvasagancsot nézte meg az uralkodó, amelyek között Frigyes főherceg két vadászszakmánnyal szerepel, harmadik és kilencedik helyen. Második helyre Mihálovich Dömötör, negyedikre és tizedikre gróf Nádasdy Ferenc, ötödikre gróf Erdődy Rudolf, hatodikra gróf Andrássy Géza, hetedikre gróf Majláth László és nyolcadikra gróf Hunyady Károly került. Gróf Majláth László szép példányánál megjegyezték, hogy az ő szlavóniai területéről való volt a tavaly első díjat nyert remek agancs.

A vadaskerti agancsok között különösen tetszettek ő felségének a gróf Draskovich Jenő baranya-sellyei uradalmából kikérült gyönyörű példányok.

Különös érdeklődésére méltatta a király a dámvad-lapátokat.

— Ezek mind vadaskertiek?

— Nem, felség — felelő gróf Nádasdy Ferenc — nyílt területek is vannak köztük; Koburg herceg Pusztá-Vasról ötöt állított ki; ezek mind nyílt területekről valók.

Midőn a gróf Esterházy Mihály által kiállított szarvas-agancsokra került a sor, félje fordult a király:

— Sokat lőt az idén?

— Hetet, felség! — volt a válasz.

Feltűnt az uralkodónak a hunyadmegyei Parang-havasról származó szép szarvasagancs, amelyet Kendeffy Gábor állított ki. Ez a terület az idén másodsor van képviselve; tavaly is remek agancsokkal szerepelt, ami annál örvendetesebb, mert eddig az erdélyi részekben a szarvas aránylag ritka volt.

Azután Frigyes főhercegnek egy igen erős szarvasagancsát szemlélte meg a király, ez volt a legvastagabb valamennyi közt, de a mellett olyan rövid és olyan csekély súlyu, hogy e miatt nem lehetett a tíz első közé helyezni.

Nagyon meglepte ő felségét egy szarvas-agancs, amelyet gróf Széchenyi Béla unzmegyei kincstári vadászterületén egy patakban találtak és amely valószínűleg vadkecskeszarvhoz hasonlít.

A terem egyik sarkában több kitűmött vad vonta magára ő felsége figyelmét; köztük igen szépen festett a hunyadmegyei Retyezát-havason elejtett, jól kifejtett köszlői zerge, melyet Kendeffy Gábor állított ki. Ez az egyetlen darabja a kiállításnak, amely a jövő évi párisi világkiállításra kerül. Egy kis fehér őzike iránt is érdeklődött a király, amelyet kuriozumképpen hoztak ide gróf Károlyi Tibor vadászterületéről.

— Valóban igen szép volt! — szólott végül az aralkodó Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez, — aki a többi méltóságokkal együtt a lépcsőn lekísérte a királyt. Ő felsége ismételve megelégedését nyilvánította a látottak felett, majd szívélyesen elbucuszva, Paar gróf főhadseggeddel visszahajtatott Budára.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai helyzet.

Prága, október 22.

A cseh nemzeti párt (ó-csehek) bizalmi emberei gyűlést tartottak, amelyen egyhangulag a következő határozatot hozták:

A nyelvrendeleteknek legalább is egyenértékű rendelkezés nélkül való megszüntetését illetően azt mondja a határozat, hogy ezentul a teljes egyenrangúságnak Csehországban, Morvaországban és Sziléziában való keresztülviteléért kell küzdeni. A határozat kimondja a szabadelvű nemzeti pártnak és a konzervatív nagybirtokosoknak a határozatával való teljes egyetértést, hangsúlyozza az eddigi politikához való ragaszkodás szükségességét és a képviselőház eddigi többségének fenntartását, a fennálló választási rendjének fenntartását, a minden osztály és minden állampolgár iránt való igazságosság szellemében; minden cseh politikusi egy-egy fontosabb feladatának tartja a viszálynak őszintén óhajtott megszüntetését a német honfitársakkal, azonban csak azokkal, akik a független Ausztria fenntartásáért küzdenek és az alkotmányban biztosított jogokat tiszteletben tartani szándékoznak. Változtatlanul az államjog alapján megmaradva, a párt visszaautasítja azt az inszinnuációt, mintha ennek a keresztülvételre előjogot teremene a cseh nemzet számára. Az államjogot a dinasztiahoz és a birodalomhoz való felolthatatlan köteleknek tartja, olyan belső önállóság mellett, mely mindkét egyenjogú nemzet törzsenek a cseh korona országában a legnagyobb gazdasági és kulturális fejlődést biztosítja.

Rieger elnök elismeréssel szólt az ifjucsehek politikájáról, akik az ó-csehek nyomdokán haladnak és kijelentette, hogy most nem a rekriminációknak és a kölcsönös pártviszálynak van az i'jeje, hanem az érett megfontolásnak azon, miként volna a helyzet a nép hasznára javítható. Az első, legfontosabb feladat a német honfitársakkal való meg egyezés elérése, akikkel a csehek századok óta közösen lakják a hazát és akikkel történelmi és egyéb kötelek egyesítik őket. A nagyfokú elkeseredés és a nemzeteknek ama törekvése ellenére, hogy a hegemoniát minden aron megtartsák, létre kell jönnie a megyezéseknek, ha mindkét néptörzs tönkre nem akar jutni. A csehek nem akarják a németek elnyomását. Az államjog veszedelmét és teljes egyenjogúságot biztosít mindkét néptörzsenek. Az idő komolysága az üres politikálással és kritikálással való felhagyást és az összes pártoknak a nép javára, közös munkára való egyesülését kívánja. Szűnjék meg ezért minden pártkülönbség és törekedjék mindenki a szellem minden erejével ugyanarra az eredményre.

A bizalmi emberek gyűlése végrehajtó bizottságot választott, amelyet megbiztak, küldjön ki bizalmi embereket, akik tárgyalásokat kezdenek a nemzeti szabadelvű párt bizalmi embereivel a két nemzeti párt további, egyértelmű eljárását illetően. Azután a gyűlést berekesztették, miközben a jelen voltak élénk ovációkban részesítették Rieger.

Holleschau, október 22.

Ma éjjel a nyelvrendeletek megszüntetése alkalmából utcai tüntetések voltak, melyeket azonban a csendőrség csírájában elfojtott.

Pilzen, október 22.

Tegnap a nemzeti munkások gyűlést tartottak, mely után vagy 200 munkás a Ringplatzra vonult és onnét vagy kétszáz enhanccal megszaporodva a tüntető csoport több után átment, az államjog mellett tüntetve, azután a kerületi kapitányság előtt egyes „Hanbaladé” kiállítások hallatszottak, itt-ott antisemita kiáltások is. Széleskörű óvintézkedéseket tettek, de nem volt ok hatósági beavatkozásra. Egy óra múlva a tüntetők szétszórtak.

Kolin, október 22.

A nyelvrendeletek megszüntetése alkalmából Kolin tüntető lobogódást ült. Tüntető körmenetet is rendeztek, mely rendezésnek nélkül folyt le.

Prerau, október 22.

Itteni egyletek, melyekhez a vidékbeli parasz-tok csatlakoztak, a Niederringen tüntetést rendeztek a nyelvrendeletek megszüntetése miatt. Felolvastak egy határozati javaslatot, melyhez Troppel polgármester szólott. Nemzeti dalok éneklése után a tömeg rendezben szétszórt.

HIREK.

Budapest, október 22.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Windisch-Graetz Lajos herceg lovassági tábornok, csapatfőfelügyelő ma este ideérkezett és az Angol Királynőbe szállott. Ugyanott száll meg a bolnap délután ideérkező Frigyes főherceg tábornok, hadtestparancsnok is.

— A király elismerése. Helyey Sámuel pécsi püspök, annak idején a pécsi püspöki jogliceum és az ottani római katolikus tanítóképző intézet alapítóinak gyarapítására százezer forintot adományozott. Mint most a hivatalos lap jelenti, a király is elismerését fejezte ki az áldozatkész főpap e nemes elhatározásáért.

— Kinevezés. A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére a király Horváth Elek és dr. Blum Ödön miniszteri fogalmazóknak a miniszteri segédtitkári címet és jellegét adományozta.

— Kereskedők küldöttsége Hegedűs miniszternél. A kis- és közepkereskedők orsz. értekezletének küldöttsége, mint már említettük, szombaton délelőtt nyújtotta át memorandumát Lukács pénzügyminiszternek, délután pedig Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternél tisztelt Diviaczy János vezetés alatt. Diviaczy elmondta, hogy az ország minden részéből egybegyűlt kereskedelmi testületek képviselői nem távoztak a fővárosból a nélkül, hogy színről-színre ne lássák azt a férfit, aki most a kereskedelem ügyének élén áll s akinek szakavatottsága és lelkes munkássága biztos záloga annak, hogy hazai kereskedelmünk fejlődésére új korszak nyílik. Kéri a minisztert, hogy az évek óta betervezett ügyeket (vasárnapi munkaszünet, ipartörvény revíziója, kereskedelmi testületek szervezete) juttassa elintézésre és pedig érvényesítse pártoló befolyását a pénzügyminiszterhez az italmelési ügyben most beadott memorandumot illetően. Hegedűs Sándor rendkívül szívélyesen fogadta a küldöttséget s biztos kilátásba helyezte, hogy a miniszteriumában lévő ügyek, amelyek legnagyobb részét már tárgyalás alatt vannak, rövid idő alatt el fogják intézni. A pénzügyminiszterhez beadott memorandumra vonatkozólag pedig megígérte legmelegebb pártolását különös tekintettel arra, hogy itt ötven ezer család megélhetése forog szóban. — Miután még Guttman Ármín belényesi kereskedő is szót emelt, a küldöttség viharos eljénzéssel köszönte meg a népszerű miniszter biztató kijelentéseit. — Ugyane küldöttség a pénzügyi államtitkárnál is akart tisztelni, de távollétében Mocsáry miniszteri tanácsos fogta a küldöttséget. Mocsáry reményét fejezte ki, hogy a pénzügyminiszter igazságszeretete és bölcsesége módot fog nyújtani, hogy az italméréssel foglalkozó kereskedők megélhetése meg ne nehezítettessék.

— Lehr Albert ünnepzése. Az evangélikus gimnázium volt tanára és az akadémia tagja Lehr Albert tiszteletére díszes ünnepély folyt le ma délelőtt a Deák-téri gimnázium dísztermében. Az ovációt a szeretett professzor néhány régi tanítványa készítette elő abból az alkalomból, hogy Lehr Albert a múlt tanév végén a tanári pályától visszavonult.

Délelőtt 1/2 óra tájban díszes közönség gyűlt egybe a gimnázium dísztermébe. Ott voltak: Szily Kalmán és Zolnai Gyula akadémikusok, Csiky Kalmán egyetemi tanár, Bachát Daniel esperes, Schrantz lelkész, Herman Ottó, dr. Králik Lajos, dr. Kiss István stb. Meg messze vidékről is eljött az ünnepelt több régi tanítványa, akiket egy emberöltő előtti tanított Lehr Albert. Igy dr. Farga Pál tolnai főorvos, és Földes János lippai főorvos. Az ünnepély a Himnusz elnevelésével kezdődött. Ennek hangjai mellett lépett a feidiszített terembe Lehr Albert. Mőgőtte az ünnep rendezői: Kozma Andor, Kovács Jenő, Győry Loránd. Az ének után Győry Loránd lépett elő s megható beszéddel üdvözölte Lehrt. Utána Csiky Erzsike mondott üdvözlő beszédet a női tanítványok nevében. Azután pedig Kozma Andor olvasta fel gyönyörű

alkalmi költeményét: A régi diákok nevében. Végül Vámosy Mihály, az Országos Nőképző Egyesület igazgatója mondott üdvözlő beszédet Lehrhez az intézet tanári kara és előjárósága nevében. A beszéd elhangzása után maga az ünnepelt öreg tanár mondott gondolatokban gazdag köszönő beszédet, amelyben érzettel hivatkozott multjára, emberöltőnél hosszabb időre terjedő munkásságára. Végül pedig meghatva köszönte meg azt a Toldi szobrot, amellyel tanítványai lepték meg. Ez a bronzszobor Strobl Alajos tanár műve. Maga a Toldi-alak hasonló az Arany-szobor alakjához, de az elhelyezése még szebb amannál: fehér karrarai márványon ül Toldi, amely hátul mint repkényes szikla nyulik fel a magasba, rajta Arany János medaillonja és e szavak:

— Lehr Albertnek hálás tanítványai 1899. A közönség lelkes eljénzéssel fogadta az agg professzor szavait s ezzel a szép és megható ünnepély véget ért.

— Mese a boldog munkásról. Ily című cikkünkre vonatkozólag báró Fiáth Miklós orsz. képviselő ur a következő levelet intézi lapunk főszerkesztőjéhez:

Tisztelt barátom!

Szívvel köszönöm gyönyörű cikkedet a Munkás Otthonról; de egy tévedéset kell helyreigazítanom.

„A tisztelet és elismerés eserkoszorúja”, mit nekem te, mint a nyilvánosság egyik leghivatottabb tolmácsa nyújtasz, első sorban azokat a férfiakat illeti, kiknél az eszme fogamzott, kik éveken át az utat egyengették, kiknek köszönhető, hogy a szükséges nagy pénzüsszegek rendelkezésre állottak, és azokat a férfiakat és azokat a pénzintézeteket, kik nem az anyagi hasznot keresték, hanem ezen fontos szociálpolitikai eszme megvalósításával a közérdeket akarták szolgálni. Igy első sorban illeti a „cserkoszorú” boldogult ipamat, Eackh Károly miniszteri tanácsost, ki lelkes segédmunkásaival a tervet kidolgozta és ki házról-házra járva a szükséges pénzt összegyűjtötte; illeti továbbá azon áldozatkész nagyiparosokat, — fájdalom ezek között kevés a magyar — akik a kötvényeket jegyezték; illeti azon magyar pénzintézetet, tudniillik a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankot és annak vezérszellemét és alkalmi jogtanácsosát, aki a kérdés pénzügyi és joggyűjti oldalán sikerrel oldották meg; illeti az építkezési vállalkozókat, végre a magyar kormányt, mely nem csak erkölcsileg, de anyagilag is támogatta e vállalatot.

En csak már a megkezdett irányt követtem kegyelemből a boldogult kezdeményező iránt, később pedig az ügy iránti szeretetből.

Igy tehát a „cserkoszorúból” csupán egy-két levélre tarthatok számat.

Igaz hived

Budapest, 1899. október 22-ikén.

Báró Fiáth Miklós.

— Hollán Ernő betegsége. Hollán Ernő altábornagy, főrendiházi tagról az a hír terjedt el, hogy súlyosan beteg. Vámház-körüt 7. sz. a levő lakásán igen sokan tudakozódnak állapota felől, amely, mint örömmel értesülünk, aggodalomra nem ad okot. Egy héttel ezelőtt szédülések fogták el, amelyek azonban már elmaradtak, ezidőszent állapotja kellemesítő, s a napot karosszékben ülve tölti.

— Müller dr. emlékköve. A bécsi közkörházban ma az orvosi körök nagy részvétele mellett ünnepesen leleplezték Müller dr.-nak, a most egyéve hivatásának teljesítése közben pestisben elhunyt orvosnak emlékkövét. Az emlékbeszédet Nothnagel dr. udvari tanácsos mondotta.

— Az erdélyi katolikus status. Az erdélyi statusgyűlés 25-dikén kezdődik. A status élén állanak az elnök gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök, báró Jósika Sámuel, az igazgatótanács elnöke, gróf Kornis Viktor alelnök, Pál István kanonok előadó, dr. Farkas Lajos tb. előadó, dr. Szentkirályi Kálmán titkár, dr. Szamosi János tb. titkár és 24 igazgatótanácsos. A jelentés további részében a status ügyeiről, intézkedéseiről és vagyonáról számol be. Templonok építésére kiadtak 23,605 frtot. A status hét gimnáziumot tartott fenn a mult évben s ezeket saját vagyonából 236,000 forinttal segélyezte, míg az államtól segély címén 46,000 forintot kapott. A status Gyulafehérvárt építtetett a mult évben impozans gimnáziumot; a brassói pedig most van az előkészítés stadiumában. Ez utóbbihoz a miniszter 92,000 forinttal járul hozzá. A finevelő-intézetekről szóló jelentés szerint a status 7 finevelő-intézetben 480 növendék talált teljes otthonot, 279 ezekből teljesen ingyen, mint alapítványos. Ezenkívül a csik-somlyai internátusban elhelyeztetett 88 tanuló, a szekely-udvarhelyiben 68 tanuló. Ezenkívül a nagy-szebeni árvaházban 31 gimnáziumi és 74 elemi iskola növendék élvezett alapítványi helyet. A jelentés a csik-somlyai tanítóképző és a nagy-szebeni tanítóképző állapotáról is tartalmaz adatokat. A tanítóképzőben 72 rendes és 30 magántanuló volt, a tanítónőképzőnél pedig 120. Összes vagyona a statusnak 5,048,000 forint.

— Schneider ezredes temetése. Mint Bészbő táviratozzák, ma temették el Schneider ezredes volt

párisi katonai attasé, még pedig végső óhajához képest, katonai pompa nélkül. A beszentelésnél többek közt jelen volt Beck báró tábornagy vezérkari főnök, a hadügyminisztérium számos főhivatalnok és a bécsi helyőrség sok tisztje.

— **Foltozás.** Amióta a Népszínház felépítésével a Kerepesi-úton is kibontakozott a világvárosias fejlődés szárnya, minden jóízű ember megütözköve nézi azt a rengeteg kaszárnyaszerű épületet, mely még most is deacél a haladói idővel. Vagy négy év előtt a király is meghúzta a dísztelen Rókus-kórház fölött a halálharangot és erre nagysietve összeült a tanács s néhány hétre rá már találtak telket is az új Rókusnak, valahol kint a külső Kerepesi-úton. Azután megcsinálták a számadásokat, de ezek aztán oly roppant summát eredményeztek, hogy rémülten szaladt rék a sok szűkebb és tágabb bizottság. Az új Rókusról azután megint nem beszéltek senki, mig nem most újra kipattan egy idea, amely ott született a régi városháza egyik füstös szobájában. Mert mindenki tudja, hogy pénz nincs és hogy nem is kapható, hát a városi urak azt a tervet eszelték ki, maradjon meg a Rókus kórház ott, ahol van és külső homlokzata alakíttassék át úgy, hogy méltóan illeszkedjék a szépen fejlődő Kerepesi-ut palotaszzerű házá közé. Az épületnek azt a részét, amely a Népszínház homlokzatát eltakarja, lebontánák és az így fennmaradó épületet monumentális homlokzattal látnák el, amely illő háttere volna az elébe szánt díszes parknak. A kórház hivatalos helyiségeit kórtermekké alakítanák át és a hivatal számára külön épületet emelnének a halottasház helyén. Azt mondják, hogy ez a terv a városházán már annyira megérett, hogy ezért nincs nyoma az új kórházának a jövő évi közmunkák programjában. A Rókus-kórház ez átalakítása állítólag csak félmillióba kerülne s a főváros ilyképpen negyedfél millió forintot takarítana meg, mert az új kórház négy millió forint terhet hárítana a „szegény” fővárosra. Hát ez mind nagyon szép volna, ha az új kórház felépítését csak azért sürgetnék, mert otromba homlokzata bántotta kirí a kerepesi-ut palotásorából. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az épületkolosszus egészségügyi szempontból sem állhat fenn sokáig s előbb-utóbb újat kell építeni helyébe, és ha nem is oly szegény a mi fővárosunk, milyennek pesszimista városatyák híresztelik, mégsem oly gazdag, hogy félmillió forintot áldozzon oly épület foltozására, amely néhány év múlva ugyis áldozatul fog esni a modern kórház-építés követelményeinek.

— **Házasság.** Dr. Nográdi László szolnoki főgimnáziumi tanár, lapunk kedvelt munkatársa, ma tartotta esküvőjét a szolnoki társadalom egyik bájos leányával: Kiss Mariskával. Kiss Antal tekintélyes szolnoki polgár és neje Vay Mariska leányával. A polgári házasságkötést dr. Kövessy György polgármester végezte, míg egyháziilag Paulik Béla a völgyény ifjúkori barátja áldotta meg az ifjú párt. Tanúk voltak: Németh Ilés főgimnáziumi tanár a völgyény, és Bellóni Géza a menyasszony részéről. Az esküvő után az örömszületők házában vidám lakoma volt, amely a legkellemesebb hangulatban csak a kora reggeli órákban ért véget.

Előkelő díszes közönség jelenlétében esküdött ma örök hűséget dr. Szűcs Lajos fővárosi gyakorlóorvos cs. és kir. ezredorvos Győri Elza kisasszonynak, dr. Győri Lipót fővárosi ügyvéd leányának a dohány-utcai izr. templomban. Az ünnepi szónoklatot dr. Kohn főbíró tartotta.

Dr. Fodor Sándor e hó 25-ikén esküszik Klein Olga kisasszonnyal. Klein Gyula kecskeméti tekintélyes polgár leányával a kecskeméti zsidó templomban.

Martin István október 24-ikén vezeti oltárhoz a jezsuiták templomában Sztóck Irént. Dömler Róbert orsovai m. á. v. hivatalnok eljegyezte Papp Mariska kisasszonyt Pécsről.

— **Lelkész-avatás.** A kálvin-téri református templomban ma délelőtt Szűcs Károly püspök nyolc fiatal lelkesít avatott fel s kildözt atyai tanácsok kíséretében hivatauk teljesítésére. A felavatottak névsora ez: Arany Gusztáv (parókiája Pécel), Bús József (Nagy-Pal), Bosznay Sándor (Mindszent-Bogárd), Fábán Dénes (Kis-Pest), György Ferenc (Boémér), Lukács Imre (Viszló), Narancsik Zoltán (Haraszt) és Varga Zsigmond (Móhács). Az ünnepi szónoklatot ma Kálmán Gyula ságvári lelkesít tartotta, mire Szűcs Károly püspök az ujonnan felavatott lelkesítkezőkhez felkísítő, szép beszédet intézett. Ma délután a segédlelkesítkezők helyezték el. Holnap reggel 9 órák a dunamelléki ref. egyházkerület folytatja tanácskozásait a gimnázium dísztermében.

— **Megkéselt testvér.** Kuszkovszky Mihály galíciai születésű 32 éves napzamos ma délután János nevű öccsével együtt mulatott Upesten, a Deák-utca 94. szám alatt lévő lakásán. A mulatás közben a két testvér összeszólkalkozott s a vita hevében Kuszkovszky Mihály elővette kését s azt öccsének a mellébe szúrta. A szerencsétlen ember olyan súlyosan megsérült, hogy halálkoivá vitték a gróf Károlyi-kórházba. Kuszkovszky Mihályt a rendőrség letartóztatta.

— **Öngyilkossági kísérlet a temetőben.** A rákosi temetőben ma reggel 8 óra tájban a temető korai látogatói az egyik síron egy eszméletlenül fekvő férfira bukkantak. Kezében forgópisztolyt szorongató, jobb halántékából nedv-márg szivárgótt a

vér. Gyorsan a mentőket hívták segítségül, akik megállapították, hogy a szerencsétlen ember három golyót röpített agyába. A mikor nagynehezen magához térítették, megmondotta, hogy Stern Mihálynak hívják és kalocsai születésű 52 éves magánhivatalnok és Ferenckörút 15. szám alatt lakik. Végzetes tettének okáról azonban mertagadott minden felvilágosítást. A mentők bekötötték sebeit és azután a Rókus-kórházba vitték, ahol most élet-halál közt lebeg.

Betörés egy ékszerüzletbe.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 22.

Furfangos betörés történt ma a fővárosban. Felörték egy ékszerészboltot a Király-utcában s elvittek belőle egy pár ezer forint áru ékszert. Minden jel oda mutat, hogy a betörést a viszonyokkal ismerős ember követte el, akinek érdekében állott ezt a betörést inszenizálni.

Tulajdonképpen nem is lenne nagy fontossága az egész betörés, ha a részletek nem adnák meg neki az érdekességét. A részletek fontosságáról azonban alkalma volt tudósítónknak is meggyőződni s a betörések krónikájában valóban ritkítja párját a mai eset.

Ma éjjel tizenegy óra tájban jelentették telefonon a főkapitányságnak, hogy a Király-utca 59-ik számú házban, Riemer Ignác ékszerkereskedő üzletébe betörték s onnan pár ezer forint áru ékszert elvittek. Garlathy kapitány, aki a központi felügyeletet teljesítette, azonnal kiküldte a betörés színhelyére Dömjén rendőrtisztviselőt egy detektívvel az előzetes vizsgálatra, amely a következő érdekes dolgokat derítette ki.

A Király-utca 59-ik számú házban van egy üres bolti helyiség, közvetlenül a Riemer Ignác ékszerkereskedése mellett. Ezt az üres bolthelyiséget e hónap 20-ikán Gerő házigondnoktól kibérelte két ember, harikétszáz forintért. Azt mondták a házigondnoknak, hogy képkiallítás rendeznek be az üres bolthelyiségben. Az egyik, aki magas, himlőhelyes arcu, barna fiatal ember, festőművésznek adta ki magát, a másik pedig, egy zömök, szőkebajszú férfi — azt mondta, hogy ő a festőművésznek az impressziója. Gerő házigondnoktól írást vittek a házmasterhez, hogy kivették a lakást s a házmaster az évi 2400 forintos úzletre elfogadott öt forint foglaltat az illetőtől.

A betörést, amely — mint kiderült — nagyon gyanus körülmények között történt, az ékszerkereskedő öccse, Riemer Miksa vette észre ma éjjel háromnegyed tizenegy órákor. Egyik barátjával az Abbazia-kávéházban időzött, s onnan hazafelé menet benézett az ékszerkereskedés vasfüggönyén — a betörések meggátolására készített hasadékon át az üzletbe — ahol a gaz állandóan ég s így vette észre, hogy bent az üzletben nagy rendetlenség van. Amint ő állítja, rögtön hazaszaladt a kulcsokért s visszatérve, fellármázta a házmaster, aki meg mindjárt a felnyitotta a szomszédos üzleti bolthelyiség ajtaját és mire a rendőrség oda ért, már a bolthelyiségből vágott hasadékon át be is mászott az ékszerüzletbe.

A betörés ugyanis úgy történt, hogy az ékszerbolt hátsó részén, amelyet a nagy ékszeres szekrény eltakar a világosság elől, egy pár téglát kiszedett a betörő. Ez a nyílás azonban olyan kicsiny, hogy egy gyerek is alig fér át rajta. A rendőrségi vizsgálat ezenkívül megállapította, hogy a tégláknak és a törmeléknek nagyobb része bent, az ékszerboltban van, de különben is a falnak az ékszerboltban lévő részén — mint arról tudósítónk is személyesen meggyőződött — láthatók a eszkályütések, amelyek nem lehetőknek ott, ha a betörő az üres bolthelyiség felől dolgozott volna s így bujt volna be a nagyon kis hasadékon át az ékszerüzletbe. Nagyon valószínű tehát, hogy a betörő az üzlet bezárásakor bent volt a boltban s egy másik betörővel, aki meg az üres bolthelyiségben volt, egyetértőleg működött s a vékony falat közös munkával törték át.

Az ékszerészboltból a betörők — a tulajdonos öccsének állítása szerint a következő ékszereket vitték el:

80	darab	ezüst	órát.
35	"	felüres	arany karikagyűrűt.
35	"	egészen	üres arany karikagyűrűt.
35	"	tömör	arany karikagyűrűt.
35	"	különbö	féle köves aranygyűrűt.
63	"	ezüst	kanalat és villát.
4	"	ezüst	botfejet és
		négy	darab ezüst botfejet
		amelyet	magáról a botfejről erővel lecsavartak.

A kár a tulajdonos öccsének állítása szerint körülbelül két-három ezer forint, az üzlet azonban betörés ellen biztosítva van.

A rendőrségi vizsgálat alatt még a következő érdekes momentumok merültek fel:

Papós József házmaster, aki Bakováron született s jelenleg 36 éves és liftszerelőnek mondja magát, azt mondja, hogy a rendőrség megérkezése előtt bebújt a betörő által vágott nyíláson. Hogy miért ment be a rendőrség megérkezése előtt, arra nézve elutmondásokba keveredett. Tény azonban, hogy a jobb arcan egészen friss bőrhorrzolás látható, amelyre nézve azt adta elő, hogy a betörés felfedezése után az utcán összeveszett egy katonával s ez ütötte meg az arcát.

A másik érdekes momentum az, hogy a házmaster egyáltalán nem tudott bővebb felvilágosítást adni arról a két emberről, aki a feltört ékszerbolt mellett lévő üres bolthelyiséget tegnapielőt kibérelte.

Hogy az ékszerbolt falát belülről bontották ki, arra mutat még az a körülmény is, hogy a fal belső részén, szinte egészen szabályos körben van levérve a vakolat, ami nem így lenne, ha az üres bolthelyiség felől bontották volna ki a falat. De még leggyanúsabbak a fal belső részén lévő téglákon látható esakányütések.

Megjegyezzük még, hogy a betörő valószínűleg csak a vizsgálat félrevezetése végett három jelentéltelen furást is csinált a boltban lévő vasszekrényen. Ezekről a furásokról azonban az első pillanatra meglátható, hogy nem gyakorlott betörőtől erednek.

A rendőrségi előzetes vizsgálat eltartott éjjel után két óráig, ekkor Rutner detektív főnök vette át a színteret s ő folytatja a vizsgálatot még most is, amikor ezeket a sorokat írjuk.

Minden jel arra mutat, hogy a betörést az üzlethez közel álló emberek követték el s az ügyben reggelre szenzációs letartóztatások várhatók.

Meggyilkolt kapitányok.

— A szudáni dráma utolsó felvonása. —

Annak a borzalmas drámának, amely a sötét Afrikában játszódott le nemrég, most folyt le az utolsó felvonása. Táviratok néhány sorban már hirül adták, hogy Voulet és Chanoine kapitányokat, akik a nyáron Klobb ezredet katonáikkal agyonlőtték, saját katonáik most meggyilkolták. Most érkezett csak Párisba a borzalmas esemény részletes leírása, amelyet a következőkben közlünk:

A hivatalos jelentés elmondja, hogy miképpen akart Voulet és Chanoine Klobb ezredes elől megszökni. Azt akarta kikerülni a két elvadult ember, hogy át kelljen adnia a parancsnokságot az utána küldött Klobbnak. Julius 15-ikén sortűzet adtak s Klobb meghalt.

Ekkor Voulet összehívta az expedíció tagjait, s a következő beszédet intézte hozzájuk:

— Tudjátok, hogy Klobb ezredet agyonlővetttem. Ezzel a tettemmel elszakadtam a francia hadseregőtől. Most kijelentem, hogy föllázadok Franciaország ellen. Aki akar, velem jön. Független államot alapítok és császár leszek! Aki azonban nem akar velem jönni, az visszamehet Szudánba, még kiséretről is gondoskodom számára.

A beszéd után nagy csönd lett. Ekkor előlépett Chanoine:

— Kapitány, én veled tartok! Más tisztt nem jelentkezett.

Erre Voulet Mayhri falu felé indult a vezénylete alatt lévő francia vadászokkal, Chanoineal, Hourot és Boutel őrmesterekkel. Ezalatt két hadnagya, Pallier és Joalland Nafutába ment, ahol Klobb hadnagya, Meynier feküdt a sortűz okozta sebeiben. Julius 16-án Hourot és Boutel őrmester visszazökött Nafutába a két hadnaggyhoz.

Ekkor történt, hogy a vadászok föllázadtak Voulet és Chanoine ellen. Megszöktek a faluból, s magukkal elpelték az expedíció egyetlen ágyuját is. Amikor körülbelül hatszáz méternyire voltak a falutól, ágyuzni kezdtek. Chanoine feléjük ment, hogy visszatérve bírja őket. Fehér kendőt lengetett, de alig volt lőtávolban, katonái sortűzet adtak, agyonlötték. A vadászok ezután a két őrmester vezetése alatt visszateriek a faluba. Voulet-t keresték, de nem találták. Kerekelt otdott s most már egyes-egyedül akart neki-vágni Afrikának. Másnap, hajnalját egy órszom egy futó alakot vett észre a sziklák közt:

— Állj, ki vagy?

A futó alak nem felelt, hanem még gyorsabban kezdett szaladni. Az órszem mindjárt gyanakodott, hogy Vouletvel van dolga. Céiba vette, lött s a menekülő ősszerogyóit. Néhány perc múlva meg is halt. Voulet volt.

Most már semmi akadály se volt s a vadászok a két őrmester vezetése alatt Nafutába mentek, Pallier és Joalland hadnaggyhoz. Pallier hadnagy állt a csapat élére. Zinderbe vitte őket, ahonnan nem akart tovább nyomulni, mert a bennszülöttekben is lázadási kedv jeleit vette észre. Csak a legközelebbi

postaállónásig ment, s onnan értesítette a gyarmatügyi minisztert a történetéről. A kapott rendeletek után a *Gentil-Fouveau-Lamy* expedícióhoz csatlakozott háromszáz emberével, éppen azon a napon, amikor Párisban Klobb ezredes lelkiüdvéért gyászmisét mondtak.

Az expedíció folytatta útját, Afrika föl nem feleztet részei felé.

Ezzel kapcsolatban említjük meg azt is, hogy a Dreyfus-pérből ismert Chanoine tábornok másik fia, aki a *Sézaimban* állomásozó gyalogezrednek volt tisztje, tegnapelőtt meghalt.

FŐVÁROS.

(*) **Ráth Károly arcképe és mellszobra.** A székesfőváros közgyűlése elhatározta, hogy *Ráth* Károly volt főpolgármester emlékéért méltó módon örökíti meg s e tekintetben javaslatára hívta föl a tanácsot. A tanács ma délelőtt foglalkozott ezzel az ügyvel s azt a javaslatot terjesztte a közgyűlés elé, hogy készítsesse meg a törvényhatóság a volt főpolgármester arcképét művészi kivitelben és a mellszobrát s a mind a két emléktárgyat helyeztesse el a közgyűlési teremben.

(*) **Jelölés.** A 45-ös választmány ma délelőtt ülést tartott, *Klér* István m. kir. udvari tanácsos elnöklése mellett. Ez alkalommal, a megüresedett kerületi orvosi állásra a választmány dr. *Végh* Jánost jelölte.

(*) **A jövő évi költségvetés.** A tanács ma kezdte meg a jövő évi budget tárgyalását. Az általános vitán hamar tulesett a tanács. *Vasiliévits* János tanácsos az ügyosztály nevében beértesítette a tervezetet. Kifejtette, hogy a belügyminiszter csak júniusban erősítette meg a közgyűlésnek azt a határozatot, hogy a tervezetet ne a főszámvevő, hanem a tanács csinálja. Az idő rövidsége miatt nagyobb változásokat a tervezetben nem tehetett s meg kellett elégednie azzal, hogy a meglévő kereten belül a számkokat lelküismeretesen állították össze. A tanács a jelentést tudomásul vette s elhatározta, hogy először a tételeket tárgyalja s a deficit fűdözétere vonatkozólag azután határoz, ha a részletes tárgyalás befejezése után megtudja, hogy mekkora deficitről kell gondoskodnia. A tanács alaposan hozzá is fogott a redukcióhoz. Ma huszonnyolc tételt tárgyaltak s 88.500 koronát töröltek.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A windsori vig nők.** Varietas delectat. A *Fidelio* fenséges és tragikus zenéje után jól esett hallanunk vasárnap este *Nicolai* kedves és vidám zenéjét. A németek persze még akkor is nehékesek egy kissé, amikor a legkönyvebb zenét írják. A gall szellem pezsgését sohasem érhetik utól. A szentimentális elem mindjárt belekeveredik a német vig operába és holdvilág nélkül nem lehetnek el még ott sem, ahol pajkos asszonyaik — randevura mennek. De *Nicolai* mégis a legvigabb és legkellemesebb zenét írta, amire német ember általában képes. *Fluthné* énekszámaitban van valami a franciák temperamentumából és könnyed csevegéséből. *Falstaff* komikus jellemzése már drasztikus és borzú, de az igazi vidámság ennek a szerepében is megvan. És itt a vaskosság nem bün, sőt erény, mert a protobros, aljas lovag jelleméből folyik. Aki *Falstaff*ot finom zenével venné körül, meghamisítaná. — A vasárnapi előadásban új volt *Varent* Vilma, aki hirtelen vette át *Hilgermann* Laura szerepét. Pénteken délután kapta meg a szerepet és vasárnap már az Opera színpadán játszotta, még pedig biztosan, zavar nélkül, határozott sikerrel. Ezzel újabb bizonygató adta szilárd zenei képzettségének és nagy használhatóságának. Az igazgatóság hálas lehet iránta s tőlünk is teljes dicséretet érdemel. *Fluthné Abrányiné*nek egyik briliáns szerepe: pajkos a játékban, művészi az énekben. Az igazi vig asszonyt mutatja be, aki mindig hajlandó arra, hogy megrézfájon valakit s akinek az elmesése bájos. Nagy áriája után az egész telt nézőtér hosszasan, melegen tapsolt. *Ney* Dávid a kedélyes *Falstaff*ot éppen olyan kitűnően éneklé, mint a *Fidelio* gonosz *Pizarró*ját. *Hegedűs* Cajus doktora és *Dalnoki* Spáhrlichje nagyon mulatságos; *Kerész* fiatal, kellemes hangját, *Fenton* szerepében, élvezettel hallgattuk. A holdvilág kifogástalanul működött. Pédáját a ballét is követhette volna. Még egyet. A *Windsori vig* néket nálunk, a magyar Opera színpadán, még mindig német nevekké játszzák. Kérjük az igazgatóságot, cserélje föl magyar nevekké a német neveket, vagy éljen a *Skakespeare* vigjátékában használt angol nevekké. Mégis csak abszurdum, hogy *Windsorban* *Reichnét*, *Fluthnét* és *Spáhrlichet* emlegetsenek, amikor ezek a nevek magyarizálhatók (mint a *Szentiványi álomban* a kézművesek névsora) és a német nevek helyett mondhatnának *Düsnét*, *Habnét* és *Nyuraát*.

** **Duseék Budapesten.** Duse Eleonóra és társulata ma délután érkezett meg Bukarestből Budapestre, ahol néhány napig pihennek, míg az előadásokra folyó előkészületek a Népszínházban megtörténnek. Maga *Duse Eleonora*, kit *Porzsolt* Kálmán igazgató a pályaudvaron üdvözölt, azonnal tovább utazott Bécsbe, ahonnan két nap múlva fog visszatérni, hogy a Royal-színházban bérelt lakását elfoglalja. A társulat tagjai — köztük *Tilda Teldi*, egyike a legelső olasz naiváknak és *Rosaspina* hős szerelme — különféle fogadóba szálltak. Egy részük végignézte ma este a Népszínházban a *Betyár kendőjét*, és *Hegyi Aranka* magyar dalaiban és táncában.

** **A zeneakadémia hangversenye.** Az országos magyar királyi zeneakadémia tegnap este kezdte meg a házi hangversenyek sorát nagy számú hallgatóság előtt. A műsor legnagyobb része *Liszt* műveiből állott. Ifjabb *Abrányi* Emil *Liszt* Passacagliáját játszotta orgonán, *Laub* István a Des-dur zongora-versenyt adta elő és *Zatocsi* Gizella *Liszt*-dalokat énekelte. Mind a három szépen, művészi komolysággal végezte feladatát. *Schubert* E-moll kvartettjében főleg *Mambriny* Gyula tünette ki magát az első hegedűn. Jól asszisztáltak neki: *Sabatier* Rezső, *Schiffer* és *Szigeti* Rezső. *Székelly* Arnold *Beethoven* zongora-versenyét játszotta dicséretreméltó készültséggel. Dicséretet érdemel az az újítás is, hogy jegy nélkül most senkit sem bocsátanak a terem közelébe. A korábbi sértő zajongás kűnn a folyosón megszűnt és háborítatlanul lehet hallgatni a közreműködőket.

** **Sarah Bernhardt.** Sarah Bernhardt nagy művésznőnek tartja a világ, de felékesíthetjük a "fáradhatatlan" jelzővel is. Ime, hogy van rá okunk. A művésznő a mult szombaton reggel tünbnapu vendégszereplés után Bécsből Brünnebe utazott, ott még az este játszott; az előadás után visszatért Bécsbe és vasárnap délután mint Kaméliás hölgy és az nap este mint *Tosca* mutatkozott be az osztrák császárváros közönségének. Hétfőn reggel Budapestre utazott a művésznő. Este már a Magyar Színház közönsége is gyönyörködött játékában és színetet nem tartva, játszott négy nap egymásután, közben megtoldva egy napot a Kaméliás hölgy matinéjával is. Másnap pénteken este már a zágriai színház falai "diledezték a tapsoktól", tegnap szombaton a fumei színházban hódoltak az isteni Sarahnak, ki még az éjjel hajóra szállt s elvitorlázott Venecia felé. hol két este mutatja be művészetét. A lagunak városából Milánóba megy a művésznő, és ott bucsut is mond a kék egri Itáliának és egyenesen Portugáliába indul, milreiskre váltva biressé vált játékát. November vége felé újra Párisban terem, ahol megkezdődnek *Rostand* új darabjának, a *L'aiglon* próbái, amely új esztendő napján kerül színre.

— Nem akarok, mondta egy bécsi újságírónak, régi szerepben a párisiak elé lépni, színházban egész decemberben zárva marad, az alatt megtartatoma *L'aiglon* próbáit és remélem, ugyanoly nagy lesz a siker, mint a *Cyranol* volt.

** **Mikaelevna Medvedena halála.** *Korfu* szigetén a napokban halt meg *Mikaelevna Medvedena* orosz operanékesnő, aki évtizedeken át büszkesége volt az orosz színpadnak. Művészcsaládból született 1832-ben, már nagyon fiatal korában a moszkvai színpadokon szerepelt. Tavaly ünnepelte meg a moszkvai opera első fellépésének ötvenéves fordulóját, amely alkalommal a cár érdemrenddel tüntette ki. A művésznő azután nyugalmába vonult s a cár dekrétumot írt alá, amelyben eirendelte, hogy a művésznő élete fogytair teljes tiszteletdíjat, huszonkétezer forintot, kapja nyugdíjképpen.

** **Hírek a Nemzeti Színházról.** Voss *Szegény Mária* című színműve a hét folyamán kétszer kerül színre; és pedig szerdán páros bérletben és vasárnap 29-én bérletszűnetben.

Vasárnap 29-én d. u. 2 1/2 órákor *Berozik Himfy* dalaí című vigjátékát adják általános bérletszűnetben leszállított helyárrakkal.

A legközelebbi udjónság *Carré* és *Bilhand* *A menyem* című háromfelvonásos vigjátéka lesz, amelyet *Adorján* Sándor fordított magyarra, s amely november első felében kerül színre. A főszerepeket *Ujházi*, *Dezso*, *Zilahy*, *Hetényi*, *Latabár*, *Horváth*, *Rákosi* Szidi, *Csillag* és *Faulayné* játszzák.

Bartók *Kendy Margit* című történelmi drámáját, melyet 1892-ben adtak utóljára, november 7-ére tűzte ki az igazgatóság.

Abonyi Árpád *Radovics felesége* című új színművéből is megkezdtek a próbákat. Első előadása november második felében lesz.

** **Patrini Márta,** a stockholmi színház volt énekesnője, szombaton a *Romeó és Julia* előadásában kezdte meg néhány estére terjedő vendégszereplését. A fiatal művésznő Párisban *Marchesinél* végezte énektanulmányait. Jelentékeny sikerrel szerepelt a párisi *Opera Comiqueban*, Pétervártól és Németországban is.

** **Magyar darab Bécsben.** Bécsi lapokban olvassuk, hogy *Herezeg* Ferencnek egyik darabja *Gettke* Ernő és *Enael* Sándor átdolozásában. *Beszé-*

jen a mamával cím alatt még ebben az évadban színre kerül a bécsi *Raimuud-Theaterben*.

** **Hírek a Magyar Színházról.** A *Szulami* pénteken, október huszonhetedikén éri meg a Magyar Színházban huszonötödik előadását. A zsidó dalmű még egyre telt házak előtt kerül színre. — Az asszonyregiment próbái foglalják most el a Magyar Színház személyzetét. A darabot maga a librettó írja, *Reiner* Ferenc rendezi és tanítja be. Az operett bemutatójának a napját a *Szulami* nagy sikere miatt az igazgatóság még nem tűzte ki.

** **Spiritiszta felolvasás.** *Tóvögyi* Titusz, az ismert spiritiszta író, holnap (hétfőn) este tartja harmadik ismertető felolvasását a spiritiszmusról. Ez a felolvasás a *Telefon* *Hirmondó* hangversenyének keretében lesz, mely hangversenyben közreműködnek még: *Margó* Zelma, *Zilahy* Gyuláné, *Antal* Imre, *Stross* Árpád és *Oláh* Lejos. Kezdeté fél 9 órákor lesz. Utána felváltva katonazenés és cigánymuzsika lesz hallható a kagylókon.

MŰVÉSZET.

□ **Az Országos Képtár Drezdában.** A drezdai *Cranach*-kiállításon a budapesti országos képtár négy képpel volt képviselve, amelyek a kiállításon méltó feltűnést keltettek. Különösen a *Szent Katalin eljegyzése* című festmény tünt fel, nemcsak ritka szépségével, hanem azért is, mert igen jó karban van, miért is a külföldi tudós-világ és az érdeklődő nemzetközi közönség bámulatának tárgya volt. A *Cranach*-kiállítás a napokban bezárult és a képek jó karban visszaérkeztek Budapestre. A jövő héttől kezdve a képeket újra kifüggesztik az Országos Képtár német osztályában.

Alkotmányos küzdelem a Mücsarnokban.

Budapest, október 22.

Széleskörű korteskedéssel készülődtek a *Képzőművészeti Társulat* tagjai a mai napra. Arról volt szó, hogy a *Társulat* az újonnan átalakított alapszabályok utasításai szerint szervezze újra választmányát. Ezentul ugyanis teljes autonómiájuk lesz a művészeknek művészeti dolgokban, a *Társulat* laikus tagjai ezekbe nem fognak befolyni. Az új joggal ma éleket először a *Társulat* művésztagjai s megválasztották azt a választmányt, amely mostantól fogva a *Társulat* művészeti ügyeit teljesen a maga belátása szerint fogja intézni.

Lényeges és életbevágó reform ez, nem csoda, ha temérdek küzködés előzte meg a mai rendkívüli közgyűlést. Két listának toboroztak híveket, az egyik a *regieké*, a másik az *ujaké*. A hivatalos jelentés ugyan még nem számol be a választási harc eredményéről, de tudósítónknak módjában állott már ma összeállítani a szavazatok eredményét, amelyet alább közlünk.

Az új választmányra nevezetes feladatok vannak. Először is el fogja dönteni azt a kérdést, vajjon a Mücsarnokban csak minden harmadik-negyedik évben legyen-e egy-egy nemzetközi tárlat, avagy megmaradjon a társulat a régi pragmatika mellett. Ezzel egyforma fontosságú az állandó művásár kérdése, amelyet sürgősen meg kell oldani. Nálunk nincs műkereskedés, a közönség sem látogatja a művészek műtermeit s így a festők és szobrászok egyaránt az évi tárlatokra vannak utalva, ami az egyetlen mód arra, hogy műveik a nagy közönség elé kerüljenek s vevőre találjanak. A két kiállítás intervalluma tehát valóságos bűti idő, egy a közönségre, mint a művészekre nézve. Ezen a bajon van hivatva segíteni az állandó művásár, amelynek rendszeresítését élénken várják a művészek az új választmánytól.

Még egy harmadik kérdés fogja igénybe venni az új választmány gondjait. Arról van szó, hogy végre a képzőművészetek is a hozzájuk méltó módon találjanak publicitásra. *Művészeti folyóirat*ra van szükség, amely legalább havonként tájékoztassa a közönséget a mi művészetünk fejlődéséről, képet adjon egyáltalán a külföldi művészetéről is s mindezt oly formában és oly kiállítáiban, hogy egyrészt ez a folyóirat folyton ébren tartsa a nagy közönség érdeklődését, nevelje ízlését, oktassa és művelje, másrészt pedig a modern sokszorosító és nyomdai technikának minden képzelhető mesterfogatát felhasználva oly becses és művészi színvonalon álló lapot adjon a közönség kezébe, amely fölöslegessé teszi a külföldi ilyenü idősztaki műveket és egyuttal híveket hódít a művészet számára.

A kisebb kérdések egész sora tapad a felsorolt elsőrangú fontosságú problémákhoz. Kívánjuk a magyar művészet és a magyar művészek érdekében, hogy az új választmány hévvel, kitartással, okos körültekintéssel dolgozzék ez élet-havazó kérdések megoldásán.

(A közgyűlés lefolyása.)

A Képzőművészeti Társulat mai rendkívüli közgyűléséről a következő könyvatos kommuniké ad számot:

Az Országos Magyar Képzőművészet Társulat ma délelőtt a városi Műcsarnokban rendkívüli közgyűlést tartott, amely iránt igen nagy volt az érdeklődés. Az új alapszabályok értelmében ugyanis újja kellett alakítani a választmányt és a társulat tagjai nagyon is megosztottak a választandó tagokra nézve. Két nagy párt alakult. Az egyik a régi választmányi tagok mellett küzdött, a másik új tagokat jelölt. Ezuttal először történt, hogy tisztán a művészek szavaztak a művész választmányi tagokra és a műpártolók nem. Ellenben a műpártoló választmányi tagokra a művészek is szavaztak, nem csupán a műpártolók.

A közgyűlést gróf Andrássy Tivadar elnök nyitotta meg, üdvözlővén a szép számban megjelent tagokat. Az elnök főhívására dr. Ambrozovics Dezso társulati titkár felolvasta a választmányi jelentést és bemutatta a jóváhagyott új alapszabályokat. Ez alapszabályok értelmében a művészek által 24 művész, és pedig 16 festőművész, 4 szobrász és 4 műépítész választandó, míg a műpártolók választmány 10 új taggal kiegészítendő. Gróf Andrássy Tivadar elnök felhívta a közgyűlést a választás megejtésére és a szavazatok átvételére két bizottságot küldött ki. Mialatt a szomszédos termekben a szavazás folyt, Benkő Kálmán igazgató felolvasta Kacziány Ödön, Karlovsky Bertalan, Baráth Andor és Hegedüs László indítványát, a melyben javaslatot tesznek egy művész-klub föllállítására és ehhez a társulatnak erkölcsi és anyagi támogatását kéri. A választmány kimondta, hogy a művészeknek társadalmi uton való tömörülését rokonszenvvel fogadta és a javaslat értelmében a tárgyalást megindítja. Kacziány Ödön és Törnai Ákos bővebben megokolták a javaslatot és kifejtették, hogy a klub a római *Circolo artistico* mintájára otthona és szellemi központja lenne a magyar művészeknek s föllállítására égető szükség van. A közgyűlés zajos helyesléssel fogadta az előterjesztéseket és egyhangulag elhatározta, hogy a klub föllállítását erkölcsileg és anyagilag elő fogja mozdítani. Eközben a szavazást, amely körül *heves kortekedés* folyt, befejezték, de a szavazatok összeszámolását a bizottságok nem voltak képesek befejezni. Az elnök indítványára kimondták, hogy a szavazás eredményét a legközelebbi választmányi ülésen, kedden hirdetik ki. Ezzel a gyűlés déli egy órakor véget ért.

(A szavazás eredménye.)

A mai szavazás eredményéről saját tudósítónk a következőket írja:

Bár a választás eredményét csak kedden fogják publikálni, a beavatottak mégis ösmerik már az új választmány névsorát. A két lista közül ezuttal a régiak listája győzött. Az új művész-választmány a következő tagokból áll:

Festők:

Balló Ede	Mihalik Dániel
Basch Gyula	Papp Henrik
Benczur Gyula	Roskovics Ignác
Dudits Andor	Stetka Gyula
Jendrassik Jenő	Tornai Gyula
Kacziány Ödön	Ujváry Ignác
Karlovsky Bertalan	Vajda Zsigmond
Lotz Károly	Vaszary János

Szobrászok:

Fadrusz János	Stróbl Alajos
Kallós Ede	Zala György

Műépítések:

Alpár Ignác	Lechner Ödön
Gerster Béla	Schulek Frigyes

A műpártoló tagok választmányja a következőkkel egészítette ki magát:

Baronyi Artur	Katona Béla
Benke Gyula	Rakovszky István
Berzeviczy Albert	gróf Teleki Géza
Dessewffy Arisztid	Végh Artur
Hegedüs Sándor	Wagner Géza.

A Társulat fejlődésére és sorsára a legfontosabb a fönt bemutatott művészi választmány, amelybe csak néhány oly művész jutott be, akiket a moderneik kandidáltak. Ez a választás tehát a moderneik vereségét és a régiak győzelmét jelenti. Így állván a dolog, könnyen érthető igazgatottság uralkodik a moderneibb szellemű művészek körében, akik attól tartanak, hogy a társulat művészeti ügyei most már stagnálni fognak. Annál kinosabban hatott a szavazatok eredménye az új lista portálóra, mert előzetesen paktumot kötöttek a nagybányaiakkal, rábeszéltek őket, hogy lépjenek be a Társulatba, állítsanak ki akár mint külön csoport is a Műcsarnokban, s lépjenek be a választmányba is, hogy modern eszméiket

ig is érvényesíthessék. A paktum megvolt, de a nagybányaiak közül senki sem jelent meg a közgyűlésen, ami természetesen a régi listát segítette győzelemre. Ma délután és este hosszasan megvitatták a moderneik a nagybányaiakat ezt a taktikáját, amelyre nem találnak magyarázatot, s amely annál is inkább érthetetlen, mert ez a művészesoport egy szóval sem említette, hogy ígértét visszaveszi. Ezek után a nagybányaiak elszakadása a budapesti művészekről teljes. Valószínűleg nem is fognak Budapesten kiállítani, hanem a külföldön keresik boldogulásukat.

Megjegyezzük még, hogy az új lista portálói a nagybányai művészek közül Csók Istvánt és Ferenczy Károlyt kandidálták.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Paedagógiai Társaság tegnap este 5 óraker felolvasó ülést tartott az Akadémia üléstermében, Heinrich Gnsztáv elnökle mellett. Földes Géza szabad előadást tartott arról a kérdéscről: vajjon kell-e külön tanterv az osztatlan elemi iskola számára? Érdekes fejtegetés után arra a következtetésre jut, hogy az osztatlan iskola nevelés szempontjából jóval felette áll az osztottnak, mert amoit a tanító 6 év alatt alaposan kimerítheti tanítványát, míg ezzel szemben a másik erre egy év alatt képtelen. Azután dr. Weszely Ödön „A magyar írásbeli dolgozatokról” olvasott fel. Mind a két fölolvasást a nagyszámban megjelent közönség nagy tetszéssel fogadta.

○ A Szabad Lyceum választmányja ma délelőtt 11 óraker a műgyetem tanácstermében ülést tartott, amelyen a távollevő Joannovics György helyett Gaál Jenő miniszteri tanácsos alelnököt.

Az ülésen első sorban a választásokat ejtették meg. Bevalasztottak az igazgatótanácsba Beóthy Zsoltot és dr. Grósz Emilt. Pénztáros lett Feleki János, könyvtárnok pedig Mezei Ferenc. Azután az egyes szakosztályok elnökeit és tisztikarait erősítettek meg újból tisztiségükben. Azután az egyes szakosztályok titkárai jelentették be a felolvasásra vállalkozók névsorát. A Szabad Lyceum ez idei működése, tekintve a felolvasások tartására jelentkezők fényes névsorát, fényes sikerrel kecsegtet. Előadásokra vállalkozók között vannak Beóthy Zsolt, Névny László, dr. Entz Géza, dr. Erdői Béla, Székely Ferenc, Vambéry Rusztem, dr. Huszár Vilmos, dr. Sebestény Karoly, dr. Koltay Virgil stb. A történelmi bűség kedvéért megjegyezzük, hogy a mai választmányi ülés igen látogatott volt.

○ Uj Idők. Az Uj Idők e heti száma a következő tartalommal jelent meg: Idegen emberek között. Irta Herczeg Ferenc. Kárpáti erdőben. Irta Sas Ede. A hónapos szobából. Irta Lengyel Laura. Széchenyi basa jubileuma. Csonka muzsik. Irta dr. Molnár Géza. Az állatok házasa élete. Ira I—c. Krónika a hétről. Kovatok: Szinház. Irodalom. Mindenféle. A szerkesztő üzenetei. Képek: A révész leánya. Széchenyi basa huszonöt év előtt. Széchenyi basa és családja. Kozma Sándor síremléke. Sarah Bernhardt párisi otthonában. Sarah Bernhardt mint Hamlet. Az új Karmelita-templom fölavatása (három kép.) Cholek grófnő gróf Lónyay Elemér. Heine nővere. Joubert tábornok.

VIDEK.

— (Nogáll püspök emléke.) Nagyváradon a Szigligeti-Társaság Nogáll Janos püspök emlékére szép ünnepet rendezett. A jogakadémia nagyterme egészen megtelt előkelő közönséggel. Ott voltak: Schlauch bíboros, Winkler püspök, Ritók táblai elnök, Buloyvsky polgármester, Bozóky jogakadémiai igazgató, Sipos tanfelügyelő és díszes hölgyközönség. Rádl Ödön elnök nagyhatású megnyitó beszédet mondott, Várady Zsigmond Várady Antal leikes odáját szavallta és Karsch nagyszabású emlékbeszédet olvasott fel.

— (A győri kereskedelmi akadémia.) Ma volt a győri kereskedelmi akadémia új épületének ünnepi megnyitása. Az intézetet a város, a kereskedelmi kamara, a győri első takarékpénztár és állam hozzájárulásával létesítette.

A megnyitó ünnepen Wlassics miniszter képviselőben Morlin Emil miniszteri tanácsos jelent meg. Ott volt továbbá Schack Béla kerületi iskolai főigazgató, gróf Laszberg Rudolf főispán, Goda Béla alispán, Kautz Gusztáv jogakadémiai igazgató és a város összes főbb tisztviselői, élükön Zechmeister Károly polgármesterrel, a főgimnázium és főreáliskola tanári kara, a kereskedelmi kamara elnök Jeffrey elnökkel stb. A megnyitó beszédet Zechmeister Károly mondotta, megemlékezve különösen Jeffrey kamarai elnökéről és Szávay Gyula titkárról. Nagy tetszéssel fogadott beszéde után Morlin Emil emelt szót, utalva arra, hogy kevés város van, melyben oly hivatalosa volna a kereskedelmi iskolának, mint Győrött; majd köszönetet mondott a városnak, hogy oly nagy anyagi áldozatokkal kitünően felsze-

relt iskolát emelt. Utána az iskola igazgatója, Matavovszky Béla ismertette az iskola történetét, létrejöttét és célját. Déleben a Lloydban fényes banket volt a város összes társadalmi osztályainak előkelősége részvételével. Morlin miniszteri tanácsos Zechmeister polgármesterre emelte poharát. Hatásos felküzűntöket mondottak még dr. Németh főigazgató, Kautz jogakadémiai igazgató és Matavovszky igazgató.

— (Uj kaszárnya Sopronban.) Ma vette át Sopronban a honvédelmi miniszter kiküldöttje a 420,000 forint költséggel épített városi honvédekaszárnyát. A kaszárnyát a jövő hónapban foglalja el a honvédezed.

EGYESÜLETEK.

(Közgyűlés a poliklinikán.) A budapesti Poliklinika Egyesület ma délelőtt 11 óraker a hársfatai poliklinikán közgyűlést tartott, gróf Szapáry István elnökle mellett. Sámuel Lázár országgyűlési képviselő, előadó bejelentette, hogy az igazgatóság a szomszédos két ingatlant, amely együttesen 500 □-öl területen fekszik, a poliklinika céljaira 68,900 forintért megvette és egyelőre az eladónak 4500 forint évi bérért bérbeadta. A közgyűlés a vételt jóváhagta.

(Pályanyertes dolgozat.) A Budapesti (budai) Tanítóegyesület 100 koronás pályadíjat Koncsak Lajos nyerte el Az iskolatársi szellem fejlesztése című tanulmányával.

SPORT.

*. Nemzetközi football mérkőzés. Ma volt a csömöri-úti versenypályán a nagy érdeklődéssel várt match a Budapesti Torna Klub és a bécsi Cricket and Football Club híres csapata közt. A tribűnt és a nézőteret ezernyi közönség töltötte meg ezuttal, rendkívüli érdeklődéssel figyelve a küzdelmet, melynek csak az szolgált hátrányára, hogy a bécsiek győzelme elejétől végig kétségtelen volt. A Vienna Cricket and Football Club végül 4:0 arányban győzött a magyarokkal szemben. A Torna Klub csapatának küzdői közt figyelmet érdemelnek Yolland és Harsády háttvédek, a csatárok közül Ördög, míg a nagyobbara angolokból álló bécsi csapat matadorjai Kutscher L. kapuvédőn kívül Windelt, Leuthe és Shires voltak. A bécsiek összjátéka kitünő, rugásaik biztosak és soha célt nem tévesztenek. Az minden esetre enyhíti a magyar csapat vereségét, hogy legyőzője Bécsnek is a legelső csapata. A Budapesti Torna Klub csapatának legközelebbi mérkőzése november elején lesz a „Berliner Fussballklub Frankfurt” csapatával.

*. Ügétő versenyek. A turfíró végével újra megjelentek ma az urkoecsisok az állatkállitás porondján, megkezdvén háromnapos meeting-űket elég szép számu közönség előtt. Természetesen csak az ideálitább hajlamu turfbarátok nézték ezuttal végig a traberek harcát, mert az igazi plüngerok az Ausztradij finishén izgultak, amikor Bernrieder József Valója kőnyű ügétőben nyerte az első versenyt, a Dirego díjat. A verseny elég kedélyes lefolyásu volt; a totalizátor három versenyben híven visszaadta a fogadók pénzét, csaknem ugy, ahogyan betették. Két versenyben azonban az outsider győzött. Az egyik pláne, Tűzes, olyan outsider volt, amilyenre a budapesti ügétő pályán az utolsó időkben kevés volt a példa, lévén a kvóta kerek tiszteres. A versenyek részletes lefolyása a következő volt:

I. Dirego díj. Díj 1000 korona. Távolság 2600 méter. 3 éves belföldi lovaknak. Ifj. Bernrieder József Valója első, Chernel György Gyöngyömje második. Futottak még: gróf Dessewffy Miklós Elsője, báró Sennyey Géza Mount B-je, Muzslay Gyula Kényese. Totalizátor: 5:7.

II. Őszi díj. Díj 1200 korona. Távolság 3000 méter. Bernrieder János Tűzesje első, Wienerwaldi ménes Pistája második, gróf Károlyi Lajos Lady Nuttingje harmadik. Futottak még: Mr. Black Vízgyáza, Ifj. Vojnich Sándor Virgonca, Kohn Rezső Torontálja, Chernel György Ladislavja, Mr. Black Kremenje, gróf Károlyi Lajos Lady Wilkesje, Comp. White The Witchje. Totalizátor: 5:50.

III. Kévések díja. Díj 1000 korona. Távolság 1600 méter. Wienerwaldi ménes Dianája első, B. Sennyey Géza Szerencsétlenje második, Ifj. Bernrieder József Kontarja harmadik. Futottak még: Kuruc, Házúr, Gyémánt, Mucus, Roccoo, Virginia, Vaseline. Totalizátor: 5:9.

IV. Nemzetközi kettős-verseny. Díj 1400 korona. Távolság 3200 méter. Gróf Károlyi Lajos Harly-Burly, Chassworthja első, Gróf Károlyi Lajos Lady Nuthing, Lady Wilkes-je második, Gróf Kornis Károly Karins, William M. Everts-ja harmadik. Totalizátor 5:6.

V. Októberi díj. Díj 1200 korona. Távolság 2800 méter. Gróf Károlyi Lajos 4é. stpm. Chatsworth első. Wienerwaldi ménes 4é. stpm. Pista második. Gróf Kornis Károly 12é. pm. William E. Everts harmadik. Azután: Comp. White Manilla. Totalizátor: 5:22.

Az Ausztria-dij.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bécs, október 22.

A meeting első szenzációja végre eldőlt, s hogy igazán szenzáció lett, mutatja az, hogy sem Pildus, sem Bussert, de még Hampton Girl sem, hanem Mindegy a hőse az Ausztria-díjnak. Amikor a derék mán nagynehezen holtverseny futott pár héttel ezelőtt Budapesten a Prince of Wales handicapben Néni-vel és Anuská-vel, senki sem hitte, hogy még ilyen karrier állhat előtte, lévén az Ausztria-díj mindenkor a legelső klasszis mérkőzése. Mindegy győzelmét véletlen számba abszolúte nem lehet venni, mert olyan hallatlanul könnyen nyerte a versenyt, hogy rövid distanciára ő tekinthető ma föltétlenül a legjobb lovunknak. Nemesak a legjobb idősebb lovak érkeztek messze mögötte, holott egyenlőre tehát alatt jutott nekik, hanem a kétévésesek is: sőt ezek még kevésbé tudták magukat mellette tartani, mint pl. az öreg Gomba, mely végre is második lett a német Hampton Girl előtt. A mi kétévéses klasszisunkra nagyon elszomorító az Ausztria-díj eredménye, mert amíg eddig minden évben éppen a legfiatalabb évjárat játszott ebben a versenyben a legnagyobb szerepet, addig most Pildus, Hamlet, Rilka II., az első rangú kétévés csillagok a nyomatka sem jöttek az öregeknek. A német kétévéses legalább harmadik lett, a mieink pedig csak a negyediknek futott Bussert mögött érkeztek be.

Ha az idei Ausztria-díjat nem is vitte el a német ló, ránk nézve a mai eredmény mégis szomorúbb, mint volt tavaly Masha győzelme. Akkor alig volt kétévésünk a versenyben, tehát rossz következtetést az egész évjáratra nem lehetett vonni, most azonban úgy áll a dolog Hampton Girl keresztlő számitva, hogy ha a német Don José egészes maradt, akkor jövő évre éppen úgy elviszi tőlünk a Derbyt, mint két évvel ezelőtt Saphir.

Mindegy győzelme különben olyan foku meglepetés volt, hogy dacára annak, hogy a Springer-istállóból Galfard is futott, mégis 18-szoros pénzzel fizetett a totalizátor.

A többi verseny már inkább dőlt el híven a papir okoskodásához, végződött pedig a következő eredménnyel:

I. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Egyedlő Lajos Valaktje (Sands) első, Mr. Newmarket Vak Bottyanja második, báró Springer G. Almavivája harmadik. Azután Duna, Tristan II., Dráva. Itélet: nyakhozszal első, félhoszzsal harmadik. Totalizátor: 5:24. Helyrefogadások: I. 25:53, II. 25:112.

II. Kétévéses eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. Gutmann M. Idaja (Sands) első, Mr. Lincoln Sudaja második, lovag Wiener Welten Itourdie harmadik. Futottak még: Du nur, Wundermandl, Don Quichotte, Aladin, Tripos, Paitógó. Itélet: Könnyen félhoszzsal első, 2 hoszzsal harmadik. Totalizátor: 5:39. Helyrefogadások: I. 25:56. II. 25:39, III. 25:59. A győztest 1500 koronáért visszavásárolták.

III. Állandj. Díj 5000 korona. Távolság 3200 méter. Báró Harkányi J. Vívója (Wilton) első, Capt. George Rose of Kildareja második, Mr. Oberweiden Áldomása harmadik. Futottak még: Vert-Vert, Kissasszony, Gaspilleur. Itélet: Könnyen félhoszzsal első, 3 hoszzsal harmadik. Totalizátor: 5:39. Helyrefogadások: I. 25:37, II. 25:55.

IV. Ausztriai díj. Díj 80.0000 korona. Távolság 1300 méter. Baró Springer Géza Mindegye (Hyams) első, lovag Wiener Welten Gombája második, dr. Magin J. Hampton Girlje harmadik. Futottak még: Bussert, Hamlet, Pildus, Timár, Rilka II., Iró, Galfard, Sternbruck, Miss Duncan. — Birkó itélet: Könnyen 3 hoszzsal első, 1/2 hoszzsal harmadik, 1/4 hoszzsal negyedik. Totalizátor: 5:92. Helyrefogadások: I. 25:217, II. 25:145, III. 25:78.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. B. Uchtritz Zs. Ferle Roseje (Sharpe) első, Wahrmann R. Round the Cornerje második, Jankovich Gy. Mirkója harmadik. Futottak még: Thury, Virginie, Ladrone. Itélet: Biztosan nyakhozszal nyerve, félhoszzsal harmadik. Totalizátor: 5:21. Helyrefogadások: I. 25:53, II. 25:58. A győztest megvette 6100 koronáért Michelstatter szászados.

VI. Eladó akadályverseny. Díj 4000 korona. Távolság 5000 méter. Eisenstein A. főhadnagy Nelm't's mi m'tje (Slimm) első, Krykula A. Alexanderje második, Hold E. L'Eclairjeurje harmadik. Itélet: Nagy tereplőnyel nyerve, L'Eclairjeur elbukott. — Totalizátor: 5:14. A győztesre nem volt ajánlat.

VII. Kétévéses handikapje. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Lovag Lederer S. Ucalogonja (Hesp) első, Péchy A. Savoyardja második, Dréher A. Harcotja harmadik. Futottak még: Mafó, Carma, Lapy May, Násznagy Cabiage Rose. Itélet: Könnyen két és fél hoszzsal nyerve, egy és fél hoszzsal harmadik. — Totalizátor: 5:4. Helyrefogadások: I. 25:60, II. 25:52, III. 25:67.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az új büntetőeljárás Fiumében. Az Igazságügyi Közlöny ma teszi közzé az igazságügyi miniszter rendeletét, melyvel az 1854. évi június 16-án kibocsátott s a büntető ügyekben való bírói rendtartást szabályozó miniszteri rendeletet a fumei kir. törvényszéknél és egyes bíróságnál 1900. évi január 1-től hatályon kívül helyezi s annak helyébe az új büntetőeljárást lépteti életbe.

§§ Baki Gyula ügye. Pollónyi vizsgálóbíró le tartóztatta Baki Gyulát, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy de Raime párisi grófától 7500 frankot csalt ki. Baki a vizsgálóbíró végzése ellen felebbezett ugyan a Kuriaig, de mitsem használt, mert a Kuria is helyben hagyta a vizsgálóbíró végzését s így Baki továbbra is vizsgálati fogságban marad.

Nyílttér.

Orvosi tekintélyek a

Szolyvai gyógyviz-et

kiválóan ajánlák: kőszvény, hólyag, vizeleti szervek balfél-nál, cukorbetegség, vesebajok, nyomorbetegségek, torok és tüdőszervek bántalmán esetén.

Kütnő izü és igen üdítő viz.

Kapható: Edeksuty L. és Mattoni és Wille cégénél, a jobb fűszerezésűekben és az uradalmi forrásbirtoknál Szolyván (Bereg). — Prospektus uryadótt. —

INHALATORIUM

Mell, gége, garat, orrbeteg-
nek, asztmásoknak pneuma-
tikus kurák.

Erzsébet-körút 6. I. em. Rendelés 2-4
d. u. Egész nap nyitva. Dr. LASZKY.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmát, sem alakját
nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

A háboru.

Fokváros, október 22. (Reuter.) Glencoból érkezett távirat jelenti, hogy Joubert tábornok hadereje most az angolokat sáncokban támadja meg.

London, október 22. Ladysmithből tegnap este érkezett hivatalos távirat ezt mondja: Lovasságból, tüzérségből és gyalogságból álló csapatok ma reggel 4 órakor Freno tábornok vezénylete alatt elindultak Moddizdridjébe. White tábornok később utánuk ment. Délután 5 órakor Elandslaegte mellett elhalgattatták az ellenség három agyuját. Hír szerint néhány angol katona megsebesült, de bizonyosat nem tudni. Reggel az ellenség erejét 1000 emberre becsülték, délutánra még 1000 embert várnak.

Fokváros, október 22. Baden-Powell ezredes táviratozza Mafekingből, hogy a boerok az ő haderejével történt összeütközés alkalmával 53 halottat és sok sebesültet vesztek.

London, október 22. A lapok különkiadásai a következő táviratot közlik Glencoból e hó 20-iki kelettel: Lovasságunk a boerok üdözüése közben ma délután egy jelentékeny erejű másik ellenséges osztályba ütközött. A harc még egyre tart. Tegnap feladott fokvárosi távirat szerint az Elandslaegte mellett megvert boerok Wasparkba vonultak vissza, hol holnap megtámadják őket.

Páris, október 22. A Petit Corporal Lasios képviselő felhívását közli, melyben felszólítja a francia fiatalságot, hogy lépjen Transvaal szolgálatába.

A köztársaság védelmében.

Páris, október 22. Ma nyíltották meg a Páris melletti Jory sur Seineban a kikötőt, valamint azt a vasutat, mely a kikötőt a páris-orléansi vasúttal összeköti. Millerand és Baudin miniszterek, akik részt vettek a megnyitáson, beszédeket mondtak, amelyekben kiemelték a létesített mű jelentőségét a párisi és a francia kereskedelem fejlődésére. Baudin közmunkaügyi miniszter beszédében, appellált az összes republikánusok egyetértésére, hogy a törvények tiszteletét biztosítsák. A kormány folytatni fogja a szociális konfliktusokban való közbenjárás szociális politikáját és a háborút az ellenség, a klerikális viszály ellen.

Páris, október 22. Ma Laferte Bernardnál pünes volt, amelyen Cailoux pénzügyminiszter beszédet mondott. A beszédben hangsúlyozta a miniszter, hogy a köztársaság megvédésére való harc úgy látszik be van fejezve és a megnyugvás közel van, de a harcban felmerült nehézségek megmutatták, hogy a köztársaság nincs eléggé felfegyverkezve. A törvényeket és intézményeket egymással összhangba kell hozni a politikai és társadalmi rend védelmére. A köztársaságiaknak a közhangulatot felizgató kérdéseket mellőzni kell és meg kell egyezniük a köztársaság védelmének programjában.

Tüntetés Spanyolországban.

Barcelona, október 22. Midőn tegnap néhány kereskedőnél, kik az adófizetést megtagadták, foglalások történtek, az egybegyűlt tömeg fűtüllyessel tüntetett. Az erkélyekről köveket dobáltak le és csak mikor a csendőrség tüzeléssel fenyegetett, állott helyre a rend.

Vonatösszeütközés.

Brüsszel, október 22. Ma reggel 3/4 órakor egy Bazelből jövő gyorsvonat Brüsszel közelében Schaarbeck mellett összeütközött egy tehervonattal. A gyorsvonatban, mely három luxuskoocsból állott, 18 utas volt, akiknek nagyrésze kiugrott a vonatból. A vonatvezető és a fűtő megsebesült. Az utasok könnyű sérüléseket szenvedtek. Három kocsi összeütközött. A balesetet a sűrű köd okozta.

N a p i r e n d.

Naptár. Hétfő október 23. — Római katolikus: Kap. János. — Protestáns: Ráfael. — Görög-orosz: (október 11.) Fülöp diák. — Zsidó: Markhesvan 19. — A nap két 6 óra 16 percek. — Nyugszik 4 óra 40 percek. — A hold két délután 7 óra 53 percek. — Nyugszik délelőtt 10 óra 9 percek.

Kiválói kihallgatás e. 10 órakor a budavári királyi palota trónteremében.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A fűtőrszolgálati bizottságának ülése délután 6 órakor az új városházán.

A fűtőrszolgálati bizottságának ülése este 6 órakor a régi városháza tanácssteremében.

Esküdtársi tárgyalás délután 3 órakor. Tárgyalás alá kerül a fűtőszolgálat vádja Furchus István ellen osztály ellen való gyűlöletre igazolás vétségé miatt.

A tudományos akadémia III. osztályának ülése délután 5 órakor.

A dívmelletli ref. egyházkerület értekezlete délelőtt 10 órakor.

Nemzeti múzeum: Természettajzi tára, nyitva délelőtt 9-1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva.

Barabás-kidállítás a városi Múzeumokban, nyitva délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődíj 30 krajczár és 5 órától délután este 8 óráig 50 krajczár belépődíj mellett.

Wagner-kidállítás a Nemzeti Szalon termeiben (Ferenciek-tere 9. sz.) nyitva egész nap. Belépő-díj 20 krajczár.

Télelnövelési Iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12-ig és d. u. 3-5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.

A magyar királyi képművészeti statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 10-1 óráig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar ház-ípar központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somogyi Műlató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Foiles Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház, Andrassy-ut, Rácz Laci híres zenekara.

Miákis M. bor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponta zeneestély. Saját termései borok.

Jahn Ede. Terézvárosi Püseni sörcsarnokában Andrassy-ut 44. Naponta élőhalak.

Páris szálloda. Váci-körút. Étterem. Elegáns kávéház. Látnyosság: Bachus-pince.

Ehm János értemben (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Wekerle kávéház. Kerepesi-ut. Veres Sándor daltársulatának hangversenye.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince ét-teremben Schrammel és Boros Miksa és Kiss Ferkó híres zsoliszták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkifűtőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margit-ház-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás korlátlanul.

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta Dénés Pista híres magyar daltársulat.

Gambrius. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazene-hangverseny. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Csóka József zenekarának hangversenye.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulmit.

Vasár kávéház. Csömör-ut 13. sz. alatt minden kedd, estétörtök és vasárnapon „Ködfátyoloképek” változatos műsorral.

Margit-park kávéház Budán a Margit híd mellett Pécsi Páge Károly zenekarának hangversenye.

Ottóhan kávéház Kerepesi-ut Farkas Pali zenekara.

Klotild kávéház Lipót-utca katonazene.

Bodega-pince, ujjonnan fényesen berendezve, a Somogyi-műlatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta őjfel 3 óráig van nyitva.

Kerekpár-iskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Révay-utca 18. szám alatt. (Dénés és Társa tulajdonosok.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1899. évi október hó 23-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi október hó 23-án.
Otthon.
Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi október hó 23-án.
Nap és hold.

Vig operette 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier. Fordították Evva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerette Charles Leoq.

Személyek:
Pierates Kovács M. Manola Kúry Klára
Brasoir Raskó Beatrix F. Hegyi A.
Miguel Kenedich Sanchette Vidorné
Degomez Szabó A. Chivalo Lubinsky

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi október hó 23-án.
Mozgó fényképek.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá Blumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarosította Heltai Jenő.

Személyek:
Kapor Kálmán Tapolczai Kázár Vilma Kalmár
Mariska, a felesége Kájan Tóbiás Gál
Delli E. Menszky Boris Góth
Göncs Bálint Balassa Ladányi Szerémy
Rózsa, Göncs felesége Gombos Szőke
Nikó Julius Munkácsi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő 1899. évi október hó 23-án.

L. Komáromi Mariska asszony fellépésével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:
Monaóh Szilágyi Szulamit Komáromi
Áron Mátrai Abigail Rózsa
Absolon Beöthy Cingitang Rózsahegyí

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérlo.

Pénztárnnyitás 7. — kezdeté pont 8 órakor.

Ma

„Der Weiberfeind“

vig operette Zwerenzől, zene Ch. Silbertől.

!! AQUAMARINOFF !!

a legjobb orosz ének- és tánc-csoport

Miss Milly Capell

szenczáción sportjelenet,

Dora Parnes

nemzetközi énekesnő fellépte.

Mr. Roberts

equilibrista,

Blank Henrik

hasbeszélő,

Amon Ferenc

és a többi ujdonságok.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik. a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítettettek.

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-társaság IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

UJ! EREDETI! FÖLTÜNÓ!!

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.

Ma

„Zálogolás a gőzfürdőben“

Bohózat Leitner H.-től

Le a hussal!

Vegetáriánus bohózat

és

„Excentrique“ ballet-egyveleg.

Incognito erkély-páholyok.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében
Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.
(azelőtt Szikszay Ferenc).
Színház után friss étlap.

GYEREKRUHÁT

és fehérműt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készít

FRIEDMANNÉ
HERZ
IRÉN

Budapesten, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Erős Sándor építész Budapest, VI., Desseffy-utca 10.
ajánlja szabadalm. 5-8 cm. vastag

GYPS-CEMENT GYŰLÖSSZALAIT és földemekeket

bármely festésváltságban, melyeket nagy fővárosi épületekben kiváló sikerrel alkalmazott. Ezek csekély súlyuk, bárhol alkalmazhatók és tűzmentesek. Elvállaltatnak akár külön, akár egész építkezések tervezésével és felépítésével együtt. Külsőlegesen készítésére és eddig készített munkáinak bemutatására ajánljuk.

TŰZIFA!

4 méter kemény tűzifa fölaprítva, házhoz szállítva és behordva kapható

16 frtért

BÁCK JÓZSEFNÉL

V. ker. Kárpát-utca 19.

Telefon 31-35. Telefon 31-35.

Zálogházi
cédlukát veszek.
Eladók
13 lates ezüst evőeszköz-telek, grammja 5 kr., girandólok, gyertyatartókat, hálótálat, italókat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 128 frtől kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakat, arany férfiláncok köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remon-tör órák 6 frt.
Grünberger Armin
Béla
örököséi Budapest, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbazar.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.
Köhögésnél, rekedésnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemető-füvekkortát.
Szabadalmakat készkölzi és értékesít minden államban
Weisz M. Miklós
oklev. gépészmérnök szabadalmi és műszaki irodája Budapest, V. Bécsi-u. 6.

ISKOLAI HEGEDŐK
3, 4, 5, 6 frt s feljebb, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gyantával együtt) 7, 8, 9, 10 frt s feljebb, valamint az összes iskolai és zenekari hangszerek, ugyszintén harmonikumok iskolai használatra a legjutányosabban szereshetők be:
Sternberger Armin és Testv. es. és kir. udvari hangszer-gyár, BUDAPEST, Kerepesi-ut 36. szám. Külön zongoratermek Kosuth Lajos-u. 22., (Károly-körút sarkán) Zenepalota. Képes árjegyzék ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatik árjegyzék. Harmonikumokról külön árjegyzék jelent meg.

Butor

ugy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb

Ehrentren és Fuchs testvéreknél

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-ut közelében.)

kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva, 6.50
Gyöngy
1/4 kg. Császár kev. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelék tea —.90
1 kg. Takarék kávé —.80
Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórkölve 1/2 kgr. —.60

Belák István

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

Cheviot öltöny kék vagy fekete 18 frt, Loden öltöny minden színben 15 frt, Felöltő 8 frt, Havelok egész gallérral 8 frt, mindentiszta gyapot.
Rothberger Jakab es. és kir. udvari szállító-nál Budapest, IV., Váci-utca 23.
Használt ruhák újakra kicserél-tetnek és a legmagasabb árban beszámitatnak.

KRÖNIKUS

Viszketeg, mindenféle bőrmr, ótvár, bőrhámítás, test-, kéz-, lábáztatás ellen orvosiilag ajánlatlik az Erényi-féle „Ichthio-Sulfid“, mely ezen bajokat a test bármely részén alaposan gyógyítja. Használati utasítással ára 3 korona.

„MAKACS“

Csusz, köszvény, derékfájás, hasogatások, szakgatás, szurás, mál-, lép-, gyomordaganat ellen biztos készítmény az Erényi-féle

„NERVIN“

Postán megrendelhető: Erényi Béla gyógyszer-tárától Szabadzsálas f. (Pestmegye), Budapesti főraktárak: Török József, Király-utca 12. Dr. Budai Emil, Városház-tér. Dr. Egger, Váci-körút 17.

ÉN ZT
SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (viszafizethető teljes szerinti kisebb részletekben is) bármily összegot igen olcsón ad **KÖVÁRYARMIN** bank- és váltóüzlet osztályszekrétek-geztársító. IV. ker. Ferenciek-tere Gróf Cziráky-palota.

25 szoba

butor október hó 31-éig barmulatos olcsó árban eladó és pedig: 5 hálószoba barok-stilben, kullönféle árban; 4 hálószoba ó-német és angol stilben; 2 ebédlő barok-stilben; 4 ebédlő ó-német és angol-stilben; 2 mahagoni szalonberendezés; 1 Vernie ma-tin szalonberendezés, zöld fa és aranyral; 4 garnitúra finom francia se-lyemszövetből és selyem plüssel díszítve. Azonkivül ur- és fogadószoba-berendezések, szőnyegek, ágy-és asztalterítők, függő-lámpák, valódi olaj-festmények és függönyök. Ugyszintén a lakás azonnal vagy november 1-éne kiadandó. Bővebbet: Budapest, Kerepesi-ut 64. szám. I. emelet.

Közne-posztály,

1 tetyely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postai utárvét mellett az egész világba a gyárból a hova az összes megrendelések küldendők.

Gsillag Anna,

BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság, 148280 szám. 39363 CV.

Hirdetmény.

A kézbesíthető és fölös szállítmányok a vasu-ti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árve-res utján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherura raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezenel meghívatik. Állomáson 1899. október hó 16-án

Páca	16
Zágráb	17
Brassó	17
Arad	18
Pozsony	18
Miskolc gém. p. u.	18
Budapest Dunapart	19
Debrecen	19
Szeged	20
Csaba	20
Győr	23
Pécs	23
Nagyvárad	24
Temesvár Józsefváros	24
Veszprém	25
Nagy-Szeben	25
Budapest ny. p. u.	26
Kassa	26
Szatmár	27
Szabadka	27
Fiume	27
Eszék	30
Keeskemét	30
Budapest Józsefváros	31

Budapest, 1899. október hó 1-én.
Az igazgatóság.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: FÉLÉLŐS szerkesztő: TÁRCA
VÉZSI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Hamba.

Budapest, október 23.

(s) Néhai Szent Vencel néhai birodalmán pokoli kórusban zug végig a *Hamba!* A muzsikális cseh népnek ez a kevésbé muzsikális szó a csatakiáltása. *Brünn* és *Prága*, *Kolin* és *Mährisch-Ostrau* utcai népe ezzel a csatakiáltással vonul harcba az új rend ellen, amely helyreállította egy kicsit a régi rendet, a három év előtt valót. Csak egy kicsit. Mert a német hegemonia, amelynek visszaférte keseríti el a hatalomba már belekóstolt cseheket, nem tért vissza csorbítottanul. A német nyelv kizárólagos uralmát a cseh területek hatóságainál nem fogja véglegesen visszanyerni. A megalkotandó nyelvtörvény, amelynek auspiciuma miatt vonták vissza a nyelvrendeleteket, minden bizonynyal rést fog útni a hivatalos nyelv egységén; hogy mekkorát, azt nem lehet tudni; de valószínű, hogy nagyobb, semhogy a németek ne sokallanak, és bizonyos, hogy kisebbet, semhogy a csehek beérnék vele. A nyelvtörvény még nincs meg és a csehek már tüntetnek a nyelvrendelet miatt, amely már nincs meg.

Értjük a cseh nép vezetőit, akik belevizsik népüket az utcai tumultusokba és értjük a cseh népet, amely követi vezetőit ezen a veszedelmes uton. Értjük őket, de nem értünk velök egyet. Érzelmű oka ennek a mozgalomnak könnyen meglátható, de a józan értelem, a politikai belátás ellenmond neki. Értjük azt, hogy három esztendő diadalmából keserves a kijózanodás és keserves dolog azt tapasztalni, hogy az a cél, amelyet hosszú, szívos küzdelem után elértnek hittek, most egyszerre elérhetetlennek bizonyul.

Ez a cél a *cseh hegemonia*. Ez az a drága vívmány, amelyről azt hitték, hogy már a kezökben van s most hirtelen kiklott belőle. *Badeni* és *Thun* hiába lovalták bele őket az államfenntartó, vezérnemzet szerepébe; hiába volt a két nyelvrendelet; hiába lett *Kramarz* a képviselőház alelnöke, *Kaizl* miniszter; hiába lettek a csehek a birodalmi tanács többségének a vezető elemévé; egyszerre csak jönnek a felsőbb hatalmak és szertefoszlik mindez a szép valóság a még szebb álmokkal együtt. Nyelvrendelet — volt. Hatalom — volt. Cseh államjog, prágai királykoronázás — nem lesz soha.

Értsék meg ezt a cseh nép vezetői, akik most ész nélkül, fej nélkül, lelkiismeret nélkül rohannak bele egy eszevesztett kalandor politikába. Lehetetlen dolgokra hasztalan törekcsenek; nincs mód arra, hogy lehetségesse tegyék azt, amit a politikában is érvényesülő természeti törvények tesznek lehetlenné. És a legkevésbé alkalmas mód erre az az örült utcai *hambázás*.

Mert hamba ide, hamba oda, az az egy egészen bizonyos, s ha egy kicsit higgadtan gondolkoznak, rájönnek maguk a cseh politikások is, hogy az ausztriai cseh hegemonia politikai ábrándnak nagyon szép lehet, de politikai valóságnak egy kicsit lehetetlen. Lehetetlen pedig azért, mert soha el nem enyészethető inkompatibilitás van közte és a monarchia legfőbb érdekei között. Ez a hegemonia csakis federalisztikus alapon képzelhető. A federalizált Ausztria inkompatibilis a dualizmussal. Ami pedig a dualizmussal nem fér össze, az beleütközik a monarchia életérdekeibe. A dualizmus egységes Ausztriát feltételez, a cseh hegemoniához pedig

nemzetiségek szerint szétdarabolt Ausztria kívántatik. Szemben áll tehát a cseh hegemonia és a dualizmus. Melyik az erősebb? A monarchia nagyhatalmi állása a dualizmuson épült fel. A cseh államjog a trializmust jelenti. Szemben áll tehát a cseh államjog és a monarchia nagyhatalmi érdeke. Melyik az erősebb? Más szóval úgy áll a dolog, hogy az egyik oldalon áll a monarchia egyetemes nagy érdekeinek a parancsa, a politikai *raison komoly* intelme, a másikon a — *hamba*. Vajjon lehet-e kétséges, hogyan dőlhet el ez a vita?

És végre is Szent Vencel nemzetének nincs oka komoly panaszra. Azt nem lehet tagadni, hogy a cseh aspirációk hatalmas étappal mentek előre és a németek tért vesztettek az ausztriai államéletben. Az eddigi elért eredmények alapján a csehek is bátran megalkudhatnak, a németek is. A cseheknek nem lehet reményük arra, hogy mindent kivíjanak, a németek nem remélhetik, hogy mindent visszazereznek. Sok hiábavaló kísérletezésen keresztül megtanulhatták volna mind a ketten, hogy Ausztriában csak kompromisszummal lehet boldogulni. Ausztria különleges viszonyai kizárják azt, hogy a nemzetiségek harca döntő ütközetben intéződjék el. Egy ilyen döntő ütközet legelőbb is megdöntené Ausztriát. Ha az osztrák államot fenntartani kívánják, akkor bele kell nyugodniok mindannyiuknak abba, hogy maradjon valami kívánni valójuk. Minden kívánsága bármelyiküknek csak a felrobantott osztrák államegység romjain teljesülhetne. És kérdés, hogy ezek a romok nem temetnék-e maguk alá a huzakodó ellenfeleknek sokkal drágább érdekeit, mint amennyit igazán megérne a legtel-

TÁRCA.

Pillangó.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szalay Fruzsina.

— Nem Lilli, semmi esetre sem mehetsz ki, nagyon hüvös van ma s ilyenkor még csupa nedvesség a kort. nagy harmat esett.

A fiatal asszony idegesen fordítja el a fejét: — Nagy harmat! És én olyan régről nem látam a kertet reggeli harmatban!

Az ura kérlelni kezdi, mint egy beteg gyereket: — De Lillikém, kérlek, tudod, mit mondott a doktor, megint visszakapnád a lázakat ettől a nyirkos levegőtől. Várj, én majd kinézek, elszívok egy cigarettát, addigra majd talán felmelegszik az idő.

S a férj megigazítja Lilli karszékén a kis selymes fejpárnát, közelébe tol egy könyvvel megrakott asztalkát s aztán egy gyöngéd, szánakozó eső után Lilli puha hajára, kisiet a szobából. Nagyon szereti az ő hallgatag, beteges kis feleségét; de azért még az ilyen mintaférjnek sem lehet rossz néven venni, ha kiérve nyugot, mélyet lélegzik s megkönnyebbülve fujja a cigarettára kékes füstjét az átható pompás levegőbe.

Benn az ablaknál fáradtan hanyatlik vissza karszékébe a fiatal asszony. Halvány arcán, keskenyves ajka körül valami unott, bágyadt, koravén redő támad. Künn aranyos napfény vetődik az utcára, a szomszéd házakra s megcsillogtatja az ablakokat. Egy vidám szobacius dalolva rázza ki portöröljét s kidugja bodros szőke fejét, piros arcát... Milyen jó lehet ugy kihajolni az aranyos reggelbe és milyen boldogság egészségesnek, fiatalnak lenni! Lilli úgy érzi, hogy ő valahogyan messze, messze elmaradt a fiataliságtól. A fiataliságtól és a fiataloktól! Olyan idegenné vált a hangos, zajos asszonybarátnék között, azok annyit tudnak beszélni, olyan színesek, csillogó szeműek, nevetések, annyira élnek! Nem tudja őket elviselni

magya körül, amióta rászakadt ez a borzasztó örökös lankadság, amióta sorra le kellett mondani arról a sok rózsás bohóságáról, édes semmiségről, ragyogó hiábavalóságról, melyekről meg sem lehet mondani, miért oly gyönyörűségesek s melyek nélkül az ifjúság mégis olyan, mintha kitépték volna szívárványszínű szárnyait... S a lemondás eleinte bizony nehezen ment; Lilli lázongott és macacszkodott, de lassacskán engedett a sok gyöngéd kérésnek, unóságnak s annak a nagy fáradságnak is, mely elfogta. Utóbb mintha beletörődött volna a különös betegletbe. Öreges kedvtelése, öreges szeszélyei támadtak s úgy éledgett tovább, szép esendően, nagyon esendően, nagyon halkán. Semmi kártékony lelkésülés, veszedelmes ujjongás. Takarékoskodni kellett az étellel s vigyázni rá. És vigyáztak is. Az egész ház óvta, őrizte, beéczte, takargatta s feltette Lillit. Még a szobája is dédelgette, melegen veszi körül. Mindenütt az ő kedvence fehér és halványkék színei, kedvence könyvei, virágai. Ide az ablakába egész kertet varázsoltak, egyszerű kedves virágokból. Tömött nagy virágu rezedák, bíbros szegfűk, rózsák, selymeszürme fehér violák. Délután ha a nap előzőnlti sugaraival őket s tárva az ablak, beszáll a szellő, betéved egy-egy döngő kősa méhe, néha még pillék is ellátogatnak hozzájuk.

Néhány nappal ezelőtt is belibbent egy szép fehér pille. Bágyadt volt, szárnya nedves a csépergő esőtől, esoda, hogy idáig elért. Azóta, bár az idő felderült, itt lakik a virágok között, Lilli vigyáz rá s úgy látszik, a pille megszokta magányos, esendes, biztos menedékét. De ma a szokottnál kedvetlenebb; szárnyát leeresztve mozdulatlanul, mereven gubbaszt az egyik rózsalevélen. De Lilli nem veszi észre; az ő gondolatái oda künn járnak, künn a harmatos, napfényes őszi reggelben...

Milyen szép lehet most a kert! A zöld füvet befogta a sűrű harmat ezüstös hamva, a kis gömbölyű thujákra nagy halókat teregettek a pókok s minden pókháló be van hintve apró

csillogó gyöngyszemekkel. Az őszi rózsák nyilnak még s még árad a viola- s rezedá-illat. S az ég oly mélyesen kék és hullanak, lassan leperengnek a levelek. Könnyű szél is kerekedik; körben hordja, sepi a leveleket, néhányat felkap s viszi messzi, messzire. Vajjon hova?

Talán elragadja őket, repül velök túl a városon, el a rétekre, el az erdőhöz! Jó volna el menni a szárnyaló széllel, a szálló levelekkel! Áttutni, vidám, könnyű lábbal a rét nedves fűvén, hol a vadmenták himbálják lila furtjeiket s minden lépés után kakukkfűszag csap fel, s futni, futni szabadon, lelkendezve oda a kékes ködös erdőaljba, aztán a jól ismert szűk ösvényen be a fák közé, be az erdőmélybe... Mint suhogna lábainál a sok lehullott levél, mint terjesztenék feléje a fák ágaikat, ezer üdvözlő hang kelne körülötte: az erdő rég hallott feledhetlen beszéde! É: körülvenné, ráfuválna az erdei levegő; kissé faanyag a sok hervadt lombtól, kissé nedves a mély árnyban, de oly végtelen üde, de oly élettel adó, de oly mámorítóan tele erővel, étellel, szabadsággal...

Oh milyen meleg van idebenn, mily fulasztó ez a szűk szoba! Csak egy lehellettel abból a tiszta kristály levegőből! Lilli felugrik, kitarja az ablakot s szomjasan, nyitott ajkkal hajol ki rajta...

— De Lilli! szent ég, milyen megdölgőtlanság, halálra hűtőd magadat! — S az ura szelid erőszakkal vonja el Lillit az ablaktól.

— Nézd csak — folytatja aztán, míg sietve becsukja az ablakot, — nézd csak, a kis pilléd kirepült! Bolond kis állat, nézd mennyi ideig el-éledgelhetett volna idebenn s a helyett kimegy a bizonyos halálba.

Igen, a pille kirepült s most ott szárnyall künn a szabadban. Könnyen, lengően, boldogan fürdik a harmatos fuvalomban, megmerül az aranyos napfényben s felrepül messze a ragyogó, szabad, végtelen levegőbe és Lilli lángoló arccal, lázas tekintettel, előrehajolva, sóvárgó vágygallyal néz utána...

jesebb győzelem is holmi nyelvkérdésekben?

Mindezeket gondolják meg a csehek, mielőtt egészen átadják magukat az országos hambázás keserű gyönyöreinek. A német obstrukció taktikai sikere — mert csak taktikai sikerről van szó igazában — meg ne csalja őket. Ne higgyék, hogy hasonló utakon ők *redlis* sikerekhez fognak elérni. Rendes, parlamentáris eszközökkel talán kivívhatnak még többet is az ő aspirációikból, amennyiben ezek *autonóm* természetűek. De a *közjogi* aspirációkról mondjanak le. Ezeket meg nem valósíthatják semmiféle eszközökkel, sem most, sem később. Ériék be azzal, amit elérhetnek. És ne lár-mázzanak, és ne verekedjenek, és ne garázdálkodjanak, ne törjenek be a német és zsidó boltosokhoz. Mert ez — *hamba*.

BELFÖLD.

Változások a külügyminisztériumban.

A külügyminisztérium körében fontos változások vannak küszöbön. A *Reichswehr* értesülése szerint gróf *Welsersheimb* első osztályfőnök már csak *Goluchowski* külügyminiszternek Galiciából való visszatéréseig marad hivatalban, azután hosszabb szabadságra megy és fontos követségi pozícióra van kiszemelve. Helyét a külügyminisztériumban gróf *Szecheny* második osztályfőnök fogja elfoglalni. Az ő utódja viszont gróf *Lützow* drezdai követ lesz.

Clary gróf Eudaposten. Az osztrák minisztertanács elnöke nagyon hamar elvégezte dolgát Budapesten, mindazonáltal nagy jelentőséget tulajdonítanak utolsó budapesti utjának. Mint a *Neue Freie Presse* írja, a király azért jött be már vasárnap Gődöllőrről, hogy kihallgatáson fogadja *Clary* grófot, aki a parlamenti helyzeleiről óhajtott jelentést tenni. Ez alkalommal első sorban a kormány programja felett meginduló vita forgott szóban. A két miniszterelnök sűrű értekezése az idézett lap budapesti távirata szerint bizonyította annak az állandó barátságos érintkezésnek, amelynek során a kiegyezés még függő kérdései elintézendők. E kérdések legfontosabbja: a kvóták kérdés, már legközelebb további stádiumba lép, mert a képviselőház két háza már legközelebbi üléseinek egyikén megválasztja a kvótaküldöttség tagjait és ha „váratlan” akadály közbe nem jön, a magyar kvóta-küldöttség november 3-án Bécsben lesz, hogy újra tárgyaljon az osztrák kvótadeputációval. E tárgyalások menetétől függ az átutalási kérdés szabályozásának módja. A *delegációk* összehívását november második felének első napjaira tervezik. Az összehívó királyi kézirat publikálása az osztrák képviselőház tárgyalásaitól és attól függ, mikor fogja az a delegátusokat megválasztani.

A zászlókérdés rendezése. A belügyminisztériumban most olyan javaslat készül, amely sokszor megújuló vitáknak és sérelmeknek fogja elejét venni. A javaslat ugyanis a zászlókérdést akarja véglegesen rendezni. Mint értesülünk, az új javaslatnak az lesz a vezető eszméje, hogy a magyar zászló, mint a magyar állam egységének és a nemzet politikai egységének jelképe, a maga egész jelentőségében érvényesüljön az egész vonalon és minden körülmények között. Természetesen a törvényjavaslat a magyar zászló mellett respektálni fogja a törvényhatóságok, városok, egyéb testületek stb. színeit is, amelyek a nemzeti szín mellett hasonlóképp kitűzhetők. Ezzel az eszmével áll kapcsolatban az az intézkedés is, amely legutóbb különlegesen Brassóra vonatkozott. Nem történt semmi rendelet-visszavonás, hanem egyszerűen konstataztattott, hogy miután a vörös-kék szín Brassó város zászlója, ez a zászló szintén kitűzhető. Egyébként a törvényjavaslat mihamarabb elkészül.

Egyházkerületi közgyűlés. A dunamelléki ev. ref. egyházkerület *Szász Károly* püspök és *Szilágyi Dezső* főgondnok társelnöksége alatt ma folytatta tanácskozásait. A közgyűlésen *Daranyi Ignác*, *Hege-dás Sándor* és *Cseh Ervin* miniszterek is megjelentek; ott voltak továbbá: *Tisza Kálmán*, gróf *Teleki József*, gróf *Dégenfeld Lajos*, *Sárközy Béla* és *Ádám Adras* egyházmegyei gondnok; *Koncz Imre*, *Szántó János*, *Ádám Kálmán*, *Baksay Sándor*, *Bocor Lajos*, *Dömök Péter*, *Szabó Péter*, *Dányi Gábor* esperesek, *Szilágyi Áron* főjegyző, *Kálmán Gyula* és *Lévay Lajos*, *Farkas József*, *Sárközy Aurél*, *Bátory Daniel*, *Fábián Mihály*, *Farkas József*, *Mészáros János*, *Tóth János*, *Tóth Gábor*, *Ádám Gerzson*, dr. *Schneider Károly*, dr. *Nagy Dezső* tanácsbírák, *Keck Zsigmond*, *Feis Sándor*.

Csekey István, *Mády Lajos*, *Benkő István*, *Eötvös Sándor*, *Tantó János*, *Biczó Pál* egyházi képviselők, *Pakuszy Gyula*, dr. *Kiss Ernő* világi képviselők, *Szűcs Farkas* teológiai, *Molnár Sándor*, *Katona Mihály*, dr. *Szigeti Sándor*, *Hokis Kálmán*, *Szathmáry Sándor* és *Szentes János* igazgatók. A közgyűlés tudomásul vette a beérkezett jelentéseket. Éljenzéssel fogadta a közgyűlés az előadónak ama bejelentését, hogy *Daranyi* miniszter a szállómivelés előmozdítása céljából a minisztérium által szerkesztett utmutatót ingyenesen felajánlja a lelkészek és tanítók részére. Éppen ezért felhívjuk az illetőket, hogy a könyv megküldésért mielőbb jelentkezzenek. A kultuszminiszter ama leiratára vonatkozólag, hogy a vakokat gyámolító egyesület részére országos gyűlés indíttassék, a püspöktől felkéri, hogy az esperesi karral tanácskozzon még a gyűlés során tgyen indítványt a gyűlés napjának kitűzése iránt. A közgyűlést holnap folytatják.

A házszabályok revíziója.

Budapest, október 23.

A házszabályok revíziója tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság *Szilágyi Dezső* elnöklésével tartott mai ülésében, melyen a kormány részéről *Szell Kálmán* miniszterelnök volt jelen, folytatta a házszabályoknak s a kuriai bíraskodási törvénynek összefüggésére vonatkozó előadói tervezet tárgyalását.

A tervezet szerint a *kérvénnyel megtámadott választásokra vonatkozó eljárásról* a házszabályokba új címvendő fel, amelynek tartalmát ezekben állapította meg a bizottság:

Oly esetben, midőn a Kuria valamely érvénytelenségi ok felett a bíraskodást hatáskörébe nem tartozónak mondta ki, ez bejelentetik a Háznak. A Házban való bejelentés napját követő tizenöt nap alatt a kérvényben foglalt érvénytelenségi okot panasz alakjában a Ház előtt érvényesíthetik a választók. A Ház bíráló-bizottsága ily esetben az illető érvénytelenségi ok feletti bíraskodást azon oknál fogva, hogy hatásköréhez nem tartozik, nem utasíthatja vissza. Amennyiben a Kuria az előtte lefolyt érvénytelenségi eljárásban valamely tény bebizonyított voltát itélettel megállapította, az ily megállapítás a bíráló-bizottság előtti eljárásban ellenbizonyítás kizárásával az itéletnél bebizonyítottak vendő. Ha a Kuria itéletében a választást érvénytelennek mondta ki, az itélet bejelentendő s erről a bíráló bizottság, melynél panasz vagy kifogás folytán az illető választási ügyre nézve még eljárás van függőben, értesítendő. Oly esetben, midőn a Kuria vesztegetés vagy etetés-itatás okából mondta ki érvénytelennek a választást, az új választás elrendelése előtt az iratok bizottsághoz tételnek át, amely három nap alatt jelentést, illetőleg indítványt tesz az iránt, vajjon megindítandó-e a kerület képviselőküldési jogának felfüggesztése iránti eljárás. Ha a Kuria itéletében megállapította, hogy nem a képviselő, hanem más jelölt nyerte el az érvényes szavazatok általános többségét, vagy azt, hogy a törvény szerint más jelöltet kellett volna megválasztott képviselőnek kijelenteni: ezt a jelöltet a panasz beadatására tizenöt nap fenntartásával ideiglenesen igazolt képviselőnek jelenti ki a Ház. Tizenöt nap letelte után, ha panasz nem adatott be, az illető végleg igazolt képviselőnek mondatik ki. Együttal elrendeli a Ház, hogy az igazolási határozat a választási jegyzőkönyvnek két hatóság példányára, valamint a Kuria itéletének hiteles kiadványára rávezetessék. Az igazolási határozattal ellátott kuriai itélet hiteles kiadványa az igazolt képviselőnek kézbesítendő.

Végül további új címben ekként szabályozta a bizottság a *választókerület képviselőküldési jogának felfüggesztése* tárgyában követendő eljárást:

Abban az esetben, ha akár a Kuria itélete, akár a bíráló bizottság jelentése folytán, a képviselőháznak tudomására jutott, hogy valamely érvénytelennek kimondott választás alkalmával a választókerületben nagymérvű vesztegetés, vagy etetés-itatás gyakorlatott: a Ház elnöke átteszi az iratokat véleményes jelentéssel a bizottsághoz. A bizottság jelentése alapján vizsgálat elrendelése előtt a képviselőház az előadónak és a netaláni kisebbségi véleménynek s legfeljebb négy szónoknak meghallgatása után szavazással dönt.

E vizsgálat teljesítésére a képviselőház, háromtagu bizottságot küld ki, mely bizottság kebeléből elnököt és jegyzőt választ. A bizottság megalakulása után nyolc nap alatt a vizsgálatot megindítani tartozik.

A kiküldött bizottság tagjai a házszabályok 81. §-ában megszabott esküt teszik le. A bizottsági tagok utiköltsége és 15 forintnyi napidija a képviselőház penztárából fedeztetik. A vizsgálat 8 nap alatt megkezdendő s lehetőleg megszakítás nélküli folytatandó. Ha a vizsgálat 30 nap alatt nem volna befejezhető, erről az akadályok megjelölésével a Háznak minden hónapban jelentést tenni.

A befejezett vizsgálatról szóló iratok, jelentés kapcsán a Ház elnökének nyújthatók be, aki a bíráló-bizottság összes tagjai közül sorshuzás útján kijelölendő nyolc taggal külön bizottságot alakul.

A bizottságban határozathozatára az elnökön kívül 6 tag jelenléte szükséges. A jelenlevők általános többsége határoz. Az elnök csak a szavazatok egyenlő meeroszlása esetén szavaz.

A tárgyalás a vizsgálatra kiküldött bizottság jelentésének felolvasásával kezdődik. Azután előterjeszti az előadó a vizsgálat során kiderített tényállást s az arra vonatkozó bizonyítékokat, végül javaslatot tesz a választókerület képviselőküldési jogának felfüggesztése vagy fenntartása iránt.

Egyebekben egy a tanácskozára, mint a határozathozatalára nézve a bizottság a bíráló bizottságokra vonatkozó szabályok szerint jár el. A véleményes jelentésben megokolt indítvány teendő az illető választókerület képviselőküldési jogának a folyó országgyűlés tartamára való felfüggesztése vagy fenntartása iránt. A képviselőház a véleményes jelentés felolvasása, a bizottsági előadónak s a netaláni kisebbségi vélemény előadójának meghallgatása után, minden további vita kizárásával, szavazással határoz az indítvány felett. Érvényes határozat hozatalára a képviselőház igazolt tagjai általános többségének jelenléte (a horvát-szlavon képviselőket nem számítva) szükséges.

A képviselőház határozata a hivatalos lapban közzéteendő s a választókerület minden községeiben kifüggesztendő s harminc napig kifüggesztve hagyandó.

Az esetre, ha a képviselőház a választókerület képviselőküldési jogának fenntartását határozta el, a Ház elnöke azonnal intézkedik az új választás elrendelése iránt.

Ezzel a bizottság befejezvéen érdemleges tanácskozást, felkérte elnökét, hogy mihelyt a szövegbe bizottság elkészül munkálatával, a szöveg végleges megállapítására ülést hívjon össze.

A délafrikai háború.

Budapest, október 23.

(C.) *Joubert* tábornoknak az a terve, hogy a Drakens-hegység szorosainak átlépése után a számban gyöngébb angol csapatok ellen támadólag lép föl és így Natalban előkészítse a döntő sikert, kudarcot vallott. Az előrenyomult boerok jobb szárnya október 21-én *Glencoe* mellett, a *Joubert* tábornok személyes vezetése alatt álló középszlop pedig huszonnégy órával később *Elandslaaghtinél* az angol csapatok által véres küzdelmek után visszavertett. Mind a két küzdelem magában véve csak bevezető harcnak tekinthető ugyan, de azért eredménye ugy erkölcsi, mint hadászati szempontból elég fontos. Bebizonyult, hogy a boerok hadereje, ami a kiképzést és felszerelést illeti, a rendes angol csapatokkal sikerrel mérközni nem tud. Különösen jól begyakorlott tüzéségük nincs a boeroknak és enélkül aligha tudják támadó fellépésüket folytatni. Előreláthatólag a két ütközet közvetlen következménye az lesz, hogy a boerok visszavonulnak a szorosokba. Ottani védelmi állásuk ellen az angolok aligha intéznek rohamtámadást, hanem bevárják, amíg az Angolországban mozgósított haderő megérkezik Afrikába és azután hadműveletüket a fokváros—kimberley—johannesburgi vasutvonalra alapítva, a két ellenséges köztársaságnak hegységek által nem védett nyugati határait át fognak betörni. A dél-afrikai háború igazolása tehát nem Natalban, hanem majdnem bizonyosan a kimberley—vryburg—mafekingi vonalon dől el. A csataternek e fontosabb részéről az angol táviratok eddig mélységesen hallgattak. E hallgatásból talán arra lehet következtetni, hogy az angolok helyzete ott nem oly előnyös, mint Natalban. Tényleg, ha sikerülne a boeroknak, úgy mint *Vryburg* városát, Mafeking-et és Kimberley-t is hatalmukba keríteniök, akkor kezükben van a fokváros—johannesburgi vasuton való közlekedés és ez esetben a háború befejezése csak a mesze jövőben várható.

Az angolok újabb győzelme.

London, október 23.

Alig huszonnégy órával a keleti boer hadoszlop leverése után az angol csapatok *újabb diadalt arattak*. Ezuttal 6k voltak a támadók s ezt a legújabb diadalukat *Elandslaagte* mellett vitták ki. *Elandslaagte* jelentéktelen falu észkekkeltre, tizennégy mérföldnyire *Ladysmith*től. A Danhauser felől előnyomuló boer főhadoszlop csütörtök óta itt állapodott meg s ez a csapat már csütörtökön délben megállított egy *Ladysmithből* Dundee felé haladó vonatot. *White* tábornok szombaton reggel négy órakor indult el *Ladysmithből*, hogy az ellenséget *Glenceoból* elűzze. Az angolok összes hadereje három fél gyalogezredből, három tábori útegéből és hat szakasz lovasságból állott. A seereg többi részével *Hunter* tábornok *Ladysmithben* maradt a város védelmére.

White tábornok előcsapata már délelőtt találkozt Glencoe mellett portyázó boer csapatokkal, amelyekkel megkezdtek a csatározást, de az igazi csata csak délután negyedfél órakor kezdődött, miután az összes brit csapatok megérkeztek. Akkor indították meg a brit hadállás közepén levő angol ágyuk a tüzelést, amelyre a boer ágyuk azonnal válaszoltak. Ugyanekkor French tábornok, akit White tábornok megbízott a hadművelet vezetésével, parancsot adott a szármayakon elhelyezett lovaságnak, hogy előre nyomuljon. Amint a boerok az angol lovaságot meglátták, ők is eléjük küldték lovasaikat. Csakhogy akkor már a tüzéség eldőlt a csatát. A boerok elég jól löttek, de a célpontot rendszeren elhibázták s valamennyi golyójuk az angolok feje fölé repült el, míg a brit tüzekek kinttűnően előztek; majdnem mindegyik golyójuk belecsapott a boerok táborába s ott borzasztó pusztítást vitt végbe. Alig néhány pere múlva elhallgattak a boer ágyuk s az angolok most a boer lovasok ellen fordították ágyúikat. A boer lovaság egy ideig tartotta magát, de aztán egyszerre vad futásnak indult. Ekkor az angol gyalogság Hamilton ezredes vezetésével három hadoszlopban rohamot intézett az ellenséges hadállás ellen, de ez a gyalogos csapat egy pillanatra majdnem zavarba jött, mert a boer tüzekek egyszerre és pedig egészen váratlanul újra elkezdtek löni, de ez csak egy-két percig tartott, mert az angol tüzekek azután végeképpen elhallgattak a boer ágyukat s az angol gyalogosok már most rohammal foglalták el a boerok hadállását. A boerok vad futással menekültek. Az angol lovasok egészen a sötétség beálltáig üldözték a boerokat. Az összes boer ágyuk, sátrak, lovak az angolok kezébe estek. A csata négy óra hosszáig tartott. Az angolok most száz halottjuk és sebesültjük van; a boerok vesztesége sokkal nagyobb. Cook boer tábornok és Schill ezredes, aki a német önkénteseket vezette, továbbá Joubert Péter, a boer főparancsnok öccse, fogságba esett. Cook tábornok, aki a csatában megsebesült, tegnap este sebé következtében meghalt.

London, október 23.

White tábornoknak egy hivatalos távirata a következőket jelenti Elandslaagte bevételéről:

A tulajdonképpeni csata délután negyedfél órakor kezdődött. A boeroknak rendkívül erős pozíciójuk volt a sziklás dombokon. A mi ágyúink az ellenségtől 4100 yardnyira lévő hegyháton helyezkedtek el. Az ellenség azonnal jó, de nem jól irányított ágyuzást kezdett. A granátok jól robbantak szét. A tüzéségi harc után, amely a boer ágyuk elnémulásával végződött, a gyalogság intézett rohamot a Devonshire-ezreddel az ellen. Mialatt a devonshireiek a boerok balszárnyát megkerülték, az ágyuk, bár megszakításokkal, minden kedvező alkalommal újra megkezdtek a tüzelést. A tüzekek nagy bátorsággal működtek. Heves harc után a gyalogság délután hetedfél órakor elfoglalta az ellenség hadállását. Az ellenség mindvégig bátran és kitartóan állta meg helyét az ágyúknál. Lovasságunk háromszor intézett rohamot jó sikerrel. Elfoglaltunk két ágyút és az egész tábor. A boerok vesztesége igen nagy. Csapatunk elvették az ellenségtől az elfoglalt vonatot és kilenc angol foglyot. A mi részünkön a halottak és sebesültek száma körülbelül százhatvan.

London, október 23.

Hivatalos jelentés szerint Elandslaagte mellett angol részről öt tiszt és 38 ember esett el és 21 tiszt és 152 ember sebesült meg. A boerok 500 embert vesztek.

Fokváros, október 23.

A boerok nagy távolságról ágyúzzák Dundee-t. Ágyúzásuk hatástalan.

Fokváros október 23.

Egy erős tengerészeti gyalogdandár, nagyjából a Powerful cirkálóhajóról, külön vonatokkal észak felé indult.

A glencoei csata.

London, október 23.

White tábornok helyre akarja állítani az összeköttetést Glencoe és Ladysmith között s azért messzire üldözte a boerok seregét. A boerok elkeseredetten küzdöttek és ez egyszer kitűnően kezelték az ágyukat, de az angolok erős tüzelese következtében hamarosan megfutmodtak. Estig tartott a küzdelem, amelyet az döntött el, hogy White tábornok négy ezredet rohamra vezényelt. Az angol sereg teljesen hatalmába ejtette a boerok pozícióját.

London, október 23.

Az esti lapok egy fokvárosi táviratot közölnek, amely szerint az angolok még egy döntő diadalt arattak Glencoe mellett. A boerok táma-

dásai az angolok ellentállása következtében teljesen meghiúsultak. Híre jár, hogy a boerok nagy veszteségek után visszavonultak. Más hír szerint Krüger enök föltétlen megadást tanácsolt.

Fokváros, október 23.

Az a boer csapat, amely tegnap a glencoei tábor megtámadta, főereje az északi hadoszlopnak. Az angolok, akik jó hadállásban elsáncolták magukat, Yule tábornok parancsnoksága alatt állottak.

Glencoe, október 23.

Ma délután két órakor erős tüzelés kezdődött a tábor északnyugati részén.

(A királynő részvéte.)

London, október 23.

A királynő 21-iki kelettel táviratot intézett a a hadügyminiszterhez, amelyben azt mondja, hogy szíve vérzik a nagy veszteségek hírére. Ma is nagy sikert arattak, de a királynő attól tart, hogy ezt a sikert drágán vásárolták meg. A királynő azután kéri a minisztert, hogy az eseteket hozzátartozói előtt fejjeze ki benső részvételt és csodálatát az esetek megtartása iránt.

(Az európai hatalmak.)

London, október 23.

A lapok azt a hírt terjesztik, hogy Anglia nagy fegyverkezésének éle Francia- és Oroszország ellen irányul. A francia közepetengeri hajóhad a Levantebe ment.

A német császár londoni útjával azt akarja bizonyítani, hogy a francia és orosz intrikáktól távol áll.

Brüsszel, október 23.

Leyds, Transvaal követe szerint Orosz- és Franciaország nem engedi, hogy Angolország annektálja Transvaalt és Oranjét. Leyds állítólag kötelező ígéretet kapott e részben.

Pétervár, október 23.

A Vörös Kereszt Egyesület elvbén elhatározta, hogy Dél-Afrikában akciót indít és főleg a szolgálatait a hadviselő feleknek. Tegnap valamennyi újság gyűjtést kezdett önkéntes csapatok alakítására. A magántevékenység ebben az irányban jól halad.

HIREK.

Budapest, október 23.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. A görög király, aki tegnap körülbelül tíz napra Párisba érkezett, ma meglátogatta Loubet enököt. — A cumberlandi hercegi pár szerdán gyermekeivel Kopenhágából Gmundenbe utazott. — Clary gróf miniszterelnök tegnap este visszakereszt Bécsbe. — Károly István főherceg családjával és udvartartásával állandó tartózkodásra Lussin-Grandeba érkezett. — Gültner Gyula orsz. képviselő, a napokban a Vörös Kereszt-Kórházban veszélyes operációt állott ki; állapota most már teljesen kielégítő és rövid idő múlva teljesen felépülve hagyhatja el a kórházat.

— Kihallgatás a királynál. A király ma délelőtt tíz órakor általános kihallgatást adott, amelyen a következők járultak a király elé:

Széchenyi Marietta grófnő palotahölgy, gróf Széchenyi Gyula főlovaszmeister, Beniczky Ferenc, Pestmegeye főispánja, báró Banffy Dezso főudvarmester, Lukács Béla, gróf Welsersheimb Rudolf nagykövet, Okolicsányi Sándor követ, Gromon Dezso, báró Munitillo Ferenc altengernagy, Bóné Géza közigazgatási bíró, és Maythényi János kamaras, báró Lilién Miksa szolgálati kamaras, Szilassy Gyula követségi titkár, Márkus József főpolgármester és Halmos János polgármester (együttesen), Czekei Aurél miniszteri tanácsos, Strbac István bányatanácsos, Lippich Gusztáv főispán, Lovas Sándor és Vértessy Kálmán miniszteri osztálytanácsosok, Csillag László, Horstein Ferenc és Nyíry Sándor ezredesek, Csicsery Géza alezredes, Ludvig György főtorzszorvos, Kanter Károly címzetes apát, Dedek Crescenc és Keresztessy Viktor udvari káplánok, Szigei Lehel akadémiai igazgató, Róna Sámuel, Maurer Mór, Schaffer Károly és Bihar Sándor tanárok, Demeczky Mihály, a Ferenc József-nevelőintézet kormányzója, tartalékos honvédszázados, Umann Adolf bankigazgató, dr. Stiller Mór ügyvéd, Rupp Sigmund királyi tanácsos, királyi közjegyző és neje (együttesen), Scholz Albert gyáros, Havas József erdészeti igazgató, Hofer János ezredorvos és Lázár János földbírtokos.

Ma délután 5 órakor a királyi várak rózsaszínű termében 30 területű udvari ebéd volt, amelyen 6 felsőrendű részvevők: Windisch-Graetz herceg lovasági tábornok, csapatfelügyelő, Lohkowitz herceg táborsernagy, hadtestparancsnok, Bolla és Rokonyey altábornagyok, Länér, Bihar és Scheller vezérőrnagyok, Gunesch, Dudáss. Reinle. Stenzel, Venus, Nyíry,

Marschauer, báró Maasburg és Koller ezredesek, Hanskarl vezérhadbíró, Bernolák vezérőrtörzszorvos, Böhm vezérhadbíró, Liechtenstein herceg első főudvarmester, gróf Paar lovassági tábornok, főhadsegéd, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, Pálkó őrnagy és Hoelnel korvettkapitány szárnysegédek, a parancsörtszt és az őrparancsnok, König udvari tanácsos, Korbus őrnagy és Arenstorff kapitány.

— Új titkos tanácsos. A magyar katolikus egyház jubileum alkalmából néhány püspököt és ezek között első sorban, hírszerítő Helyesy Sámuel kineveztek valóságos belső titkos tanácsosnak.

— A trónörökös Torontálban. Ferenc Ferdinánd főherceg, a trónörökös, akinek érdekes házassági híre egyre határozottabb formában cáfolták meg, az idei vadászati főszezon Torontálban nyitja meg szent Hubert napján. Az eddigi rendelkezések szerint a trónörökös november 3-án reggel 7 órakor érkezik Zsombolyára, ahonnan udvari különvonaton megy Nagy-Becserekre. Inkognito utazik és így semmiféle fogadás nem lesz, tisztelgő küldöttségeket sem fogad, hanem rögtön Éskára utazik gróf Haroncourt Félix birtokára és még aznap megkezd a vadászatot.

— Szétdúlt szobrok. Berlin remekműveit, a Siegesallee pompás márvány szobrait az éjszaka kegyetlen vandalizmussal pusztították el ismeretlen tettesek. Hét nagy szoboralkotás ment tönkre. A lelketlen rombolók leverték Medve Albert, I. Ottó, II. Ottó, II. Albert szobrainak mellékalkajairól az orrokat, a püspökökéről a pásztorbököket, a brandenburgi herceg szobrának meg a kezét vagdalták le. A pusztítást csak reggel vették észre, de a tetteseket hasztalan keresik. A szobrok körül temérdek villamos lámpás ég és sok rendőr cirkál, így szinte képzelhetetlen, hogy a szaborenonkítást véghez vitték. A városban nagy a felháborodás. Beszéli, hogy a császár nagyon felbőszült a pusztítás hírére. Nem lehetetlen, hogy a rombolással a császárt akarták megbántani. Ha ez volt a céljuk, úgy el is érték, mert mint egy berlini táviratunk jelenti, a császárt annyira bosszantja ez a durva merénylet, hogy abba akarja hagyatni a Siegesallee további díszítését és a még el nem helyezett, de már megrendelt szobrokat elvonja eredeti rendeltetésüktől.

— Az erdélyi katolikus státuszgyűlés. Kolozsvárról jelentik, hogy gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök tegnap székhelyéről, Gyulafehérvárról Kolozsvárra érkezett a csütörtökön kezdődő katolikus státuszgyűlésre. Ugyancsak tegnap érkezett Kolozsvárra Wolafka Nándor debreceni c. püspök is gróf Majláth meghívására. Wolafka, aki kitűnő egyházi szónok, fogja a katolikus templomban a szentbeszédet tartani. A többi meghívott három püspök odaérkezése még nem bizonyos.

— Csemegi Károly emléke. Csemegi Károlynak, a nemrég elhunyt nagy jogtudósunk emlékeztét hálás kegyelettel készül megünnepeelni a Magyar Jogászegylet. Ez a társaság, amelyet a nagy kodifikátor alapított s amelynek 26 éven át elnöke volt, tavaly, mikor Csemegi megrongált egészsége miatt visszavonult az egyesület vezetésétől, öt örökös tiszteletbeli elnökké választotta s egyuttal elhatározta, hogy arcepkét az egyesület helyisége részére megfesteti. Midőn pedig ez év tavaszán Csemegit a halál elragadta, az egyesület hálából és alapítója tiszteletére emlékünnepp tartását határozta el. Most, hogy a nagy tudós arcepké, amelyet id. Vastagh György festett meg, elkészült, az egyesület az arcepké leleplezését egybekötött az emlékünneppel, amelyet díszlés alakjában jövő vasárnap, október hó 29-én délelőtt 11 órakor tart meg az ügyvédi kamara nagytermében (V., Szemere-utca 10. sz.). A díszlésen dr. Tarnay János, a Kuriához beosztott kir. táblai bíró fogja az emlékbeszédet mondani.

— Jókai hazajövetele. Jókai Mór, mint egyik barátjához írott magánlevelében írja, most Taorminában tartózkodik feleségével együtt. Innen Messinába utazik, majd Génauán és Nizzán át érkezik haza a jövő hónap első napjain.

— Jubileum. Szép ünnepélyt rendeztek ma az Erzsébet-gőzmalom tisztviselői abból az alkalomból, hogy hivatalnoktársuk, Blecha József gondnok most töltötte be szolgálatának 25-ik évét. Az igazgatóság nevében Schwaartz Ámin vezérigazgató emlékezett meg az ünnepelt érdemeiről, melyeket a vállalatnál töltött hosszú működése alatt szerzett és átnyújtotta az igazgatóság részéről megszávozott tiszteletdíjat. A hivatalnokok érzelmeit Schwaartz Tivadar irodafőnök tolmácsolta határos beszédben és átadta a tisztviselőtársak díszes ajándékát. A munkások nevében Schatler almolnár és Gubik molnár üdvözlötték a jubilánst. Este társasvácsora volt az ünnepelt tisztelőre.

— Szász Károly balesete. Szász Károly püspököt ma sajnálatos baleset érte. Mikor reggel a dunamelléki református egyházkerület ülésére sietett, a református gimnázium lépcsőjén esett s alig tudott újra talpra állani. Dr. Schneider Károly egyházmegyei tanácsbíró sietett a segítségére s vezette fel a gyülesterembe, ahol a püspök egy darabig elnőkölt, de utóbb ideglázat kapott s hazament. Helyét az elnöki székben Komcz Imre esperes foglalta el.

— **A fejlődés.** Mikor legelőször árultak „látkepés” levelezőlapokat, akkor még igazi levelezőlap volt forgalomban. Később már csupa kép lett az anizkéártya, utóbb meg nagy fali festmény fejlődött belőle. Ma már valóságos esztaképeknek mészolnak a levelezőlapokra s a rohamos fejlődés mellett még megcsúsz az is, hogy a postának hat órák székereken kell házhoz szállítania az ilyen küldeményeket. A posta elunta ezt a komédiát s a fejlődésnek úgy akarja útját állani, hogy azokat a levelezőlapokat, melyek 25 centiméternél hosszabbak, közönséges *postacsmagnak* fogja tekinteni. Sic transit...

— **Ovácio egy főispánok.** Eperjesről táviratozzák: Megható és szép ovációban részesítette ma Sárosvármegye és Eperjes város közönsége *Szinyey-Merse* főispánt abból az alkalomból, hogy a sárosi árvászek ellen emelt alaptalan vádak kapcsán ellene is méltatlan támadásokat intéztek. A vasúti pályaháznál korán reggel több száza menő közönség fogadta a fővárosból érkező főispánt és a fellebörgözött utcákon keresztül hosszú kocsisorral kísérte őt a vármegyeházi lakására. A vasutnál dr. *Schmidt* Gyula országgyűlési képviselő intézett hozzá lelkes üdvözlő beszédet, biztosította a közönség benső szeretetéről, törhetetlen bizalmáról a főispánt, aki mélyen meghatva mondott köszönetet.

Délelőtt 10 órákor volt a vármegyei rendes közgyűlés, amelyen a törvényhatósági bizottsági tagok szokatlanul nagy számmal vettek részt. A terembe lépő főispánt dörögő éljenzés fogadta. A több száz főre menő jelenlévők nagy figyelemmel hallgatták a napirend hatodik pontját: a vármegyei árvászek összes tisztviselőinek és Bánó Árpád volt árvászeki ülnöknek fegyelmi eljárás megindítását célzó kérvényét. Azután felolvasták az állandó választmány határozati javaslatát, mely a tényállást ugyangyan konstatalja, mint az árvászek nyilatkozata. A határozati javaslat meglepő szavakkal utasítja vissza a méltatlan vádat, helyesli az árvászeknek esküdtészi eljárást megindító határozatát és megbotránkosítását fejezi ki azon, hogy minden utánjárás nélkül a vármegyei tisztikart, a főispánt és közvetve a vármegye közönségét meggyőzően igyekeztek. *A fegyelmi eljárás megindításának helyét nem ad, mert arra semmi okot nem lát fennforogni ellenben elismerést és bizalmat szavaz a megtámadott tisztikarnak és elérkezettnek látja az alkalmat arra, hogy az általános szeretett, hazáját és vármegyéjét hiven szolgáló Szinyey-Merse főispán iránt is legteljesebb bizalmának adjon kifejezést s a határozatot a vármegye hivatalos lapjában és több fővárosi lapban közzétenni határozza. Lornemisa Lajos és Bánó Iván szólaltak föl. Elitelték azt a méltatlan eljárást, amelylyel a vármegye volt ellenzék semmiben sem ért egyet és bár nem látja szükségesnek a bizalomnyilvánítást, ellenindíványt nem tesz. Ghillányi József pártoló felszólalása után a gyűlés egyhangúlag elfogadta az állandó választmány határozati javaslatát. Azután háromtagú küldöttség ment a főispánért, aki e pont tárgyalása alatt az elnöklet *Tahy* aleispánjának adta át. A visszatérő főispánt óriási lelkesedéssel fogadták. A főispán meghatóan mondott köszönetet; különösen nagy hatást tett az a kijelentése, hogy a belügyminisztérium is teljes elismerését fejezte ki a vármegyei árvászek működésével szemben. Köszönetet mondott a személye iránt megnyilatkozó bizalomért, amely mindennel drágább kincse. Azután az állandó választmány határozati javaslatának elfogadása mellett a többi pontokat tárgyalták le.*

Este nagy fátylaszemet volt a főispán tiszteletére.

— **Bismarck herceg válópöre.** Berlinből jelentik, hogy az angol újságok révén oda is elszivárgott az a hír, hogy *Bismarck* Herbert herceg válni készül fiatal feleségétől, *Hoyos* grófnőtől, akit csak pár évvel ezelőtt vett feleségül Bécsben. A német újságok nem cáfolják meg ezt a hírt, csak egyszerűen tudomás vesznek róla.

— **Egyházi értekezlet.** A reformátusok duna-melléki egyházkerülete ma délután egyházi értekezletet tartott a Lónyay-utcai főgimnázium dísztermében, *Szilassy* Aladar miniszteri tanácsos közigazgatási bíró elnökléte alatt. Az értekezletet zsolnárenek nyitotta meg, mire *Pocor* Lajos esperes rövid írást mondott. Az értekezletnek múlt évi működéséről *Szűcs* Farkas theologiai igazgatótanár számolt be. Bejelentette, hogy az értekezlet egy vallásos füzetet adott ki 5000 példányban, kiadta az értekezlet emlékkönyvét, amelyben fölvételek, értekezések foglaltak; megkezdte a lelkesítők számára létesítendő szeretetház alapjának az összegyűjtését; szervezett két helyen a vallásos élet fokozására és nemesítésére szolgáló egyházi értekezletet, az egyiket a külső-somogyi egyházmegyében, a másikat Budapesten a két protestáns egyház hívei köréből *belmészárosi értekezlet* cím alatt, mely a fővárosban mutatkozó vallástalanság és erkölcsi züllesztés megszüntetését tűzte ki céljává. *Lévay* Lajos sárkeresztúri lelkes tartott előadást a *sórványok válódás gondozásáról*. *Gergely* Antal gyűjtőfőházi lelkes buzdította az értekezlet tagjait az egyház szolgálatában álló egyesületek létesítésére, *Szánthó* János pesti esperes mondott záróimát, mire az értekezlet egy zsolnárenek-élénkeléssel ért véget.

— **Gyilkosság a szinpadon.** Az amerikai *Chattanooga* város színházában szombat este borzalmas eset történt. Alig gőrdült föl a függöny, *Morrison* Julia, a közönség kedvelte, lépett ki a szinpadra. A színész előrelépett a revolvérrel és háromszor

rálőtt *Leiden* Frank színészre. A közönség körében óriási panik keletkezett, mert a szerencsétlen színész összeeszerogyott és pár pillanat múlva meghalt. *Morrison* Julia örülési rohamában követte el borzalmas tettét, most egy tébolydában ápolják.

— **Az új pénzügyminiszteri palota.** Ismeretes, hogy a kormány az építkezések váltságát nagyobb arányú középítkezéssel kívánja megelőzni. Erre magyarázható, hogy az új miniszterelnöki palota építése iránt megint tárgyalásokat folytatnak s ez az oka, hogy egy másik építési tervet is kiássák a feledésből: az új pénzügyminiszteri palotát. Mert nem most tervezik először, hogy a pénzügyminisztériumnak új otthont teremtenek. Már *Wekerle* idejében is szó volt róla, terveket is csináltak, de akkor az egész dolog elaludt. Most komolyan gondolnak az új otthont megteremtésére. Szükség is van rá, mert míg lassankint valamennyi minisztérium új és kényelmes palotákba hurcolkodhatott, a pénzügyminisztérium ma is abban a régi helyiségben van, melyet négy helyen lehet keresni és igazában alig lehet megtalálni. Négy épületben van ugyanis elhelyezve, amelyek közül három régi kolostormaradvány, a negyedik pedig lent van a *Krisztina-városon*, ahonnan is három évvel ezelőtt a pénzügyigazgatóságot szorította ki bérépületbe a minisztérium. Az épületek közül a „nagy épület”, mely az állampénztár pánclészobáit is magában rejti, kényelmetlen s céljainak meg nem felel, az „elnöki rész” nevű egyemeletes épület pedig, melyhez az utolsó budai basa halálának legendája fűződik, valamint az ugynevezett „kis épület” már éppen annyira rossz állapotban vannak, hogy hosszú időre fenn sem tarthatók. Mindezekhez járul, hogy a helyiségek szűkek, a folyton szaporodó ügyosztályokat nem tudják befogadni, s így csak fokozzák azt a sok bajt, amelyet már az is okoz, hogy a hivatalnokoknak, ügyfeleknek és aktasomóknak az egyik épületből a másikba kell vándorolni. Most a kormány elhatározta, hogy új palotát építtet a pénzügyminisztérium számára s legközelebb meg is csináltatja az építkezési terveket.

— **Emben Sarolta.** Heine nővérét kevéssel halála előtt egy osztrák újságíró látogatta meg, aki látogatásáról az alábbiakban számol be:

Mikor beléptem, *Emben* Sarolta az ablak melletti karosszékben ült. Elém tipegett s akkor jobban szemügyre vehettem. Az első pillanatra semmi különösebb benyomást nem tett reám, csak olyan vén asszonynak látszott, mint a többi. Mikor azonban jobban szembe néztem vele, feltűntek kemény vonásai, erősen hajlott orra, friss, sugárzó szeme.

Biztosítottam a matronát, hogy csak öt percig maradok. Nem zavarom...

— Oh — mondta — itt maradhat akár tíz percig is.

Beszélgőttünk. Hirtelen hozzám fordult s így szólt:

— Mondja csak, miért néz reám olyan mereven? Talán csak nem akar lerajzolni?

— De igen asszonyom, meg akarom jegyezni a vonásait, hogy aztán kellőképpen le tudjam írni. De látom, hogy ez nehéz vállalkozás.

— Nehéz? Miért nehéz?

— Az ön arcán valami hangulat van, valami...

— Ön ugy látszik a koromra való tekintet nélkül udvarolgat? Hiába teszi, én már nagyon öreg vagyok az ilyesmibe. Látja, már a mondani valóól is kifogytam. Amit tudtam, mind elmondtam már, *Henrik*ről egyebet nem mondhatok, csak azt, hogy nagyon, nagyon szeretlünk egymást.

Emben Sarolta aztán *Bécs*ről kezdett beszélni. Majd szomorúan intott a fejével, mikor *Erzsébet* királynőre tereltem a beszélgetést. Szegény, szegény királynő — mondta. Igazán a szívembe nyallott, mikor borzasztó sorsáról értesültem. Hisz olyan nagystílű asszony volt és olyan nagystílű művész lélek. Én igazán a szívembe zártam emlékét, amint ő is hiszen *Grize* *Henrik*t. Aztán elbeszélte meg azt is, hogy mennyire örült, mikor legutóbb meglátogatta őt a királynő. Képzolja csak — mondta — olyan izgatott voltam, hogy parfüm helyett spiritust öntöttem a zsebkendőmre. Még most is szégyenlem, ha arra gondolok, hogy a felséges asszony még azt hihette, hogy — pálinkáznai is szoktam.

— **Hegecsuszamlás.** *Lemberg*ből táviratozzák: A *Zabul* közönséghez tartozó *Krasny-Luh* faluban hegecsuszamlás történt, amely sok parasztkunyhót és a kincstári erdészlakot elpusztította. A hegy a *Czeremosz-folyó* felé csuszamlik, amelyet esetleg megakasztottak.

— **Szerencsétlenség egy tűznél.** *Bécs*ből jelentik, hogy a *Bécs* mellett lévő *Pettendorfban* ma reggel egy pékmeister házában tűz támadt, melynek oltásához a helyi tűzörség hamar kivonult. A tűzoltók nagyon közel állították fel létrákat az égő fal mellé, mely bedőlt és maga alá temette a tűzoltókat. Sokan közülük megsebesültek, négyen pedig meghaltak.

— **Stefánia főhercegnő házassága.** Most már egészen bizonyos, hogy az özvegy trónörökösnek nem sokára hűséget esküszik gróf *Lónyay* Elemérnek. Az is bizonyos, hogy esküvőjük a londoni osztrák-magyar nagykövetségen lesz minden valószínűség szerint november 23-án. Az egyházi esketést polgári házasság fogja megelőzni s anyakönyvvezetőként a londoni nagykövet szerepel majd, akit épp úgy, mint bármelyik nagykövetségét az új házassági törvény a házasságtól való közreműködésére feljogosít. A házasságot megelőzőleg kell végbenemnie a renunciaciónak és *Stefánia* főhercegnő állítólag már néhány nap előtt egész eszében lemondott főhercegnői rangjáról és a vele kapcsolatos jogokról. Le kellett mondania mindazon méltóságokról és címekről, amelyek mint osztrák főhercegnőt megillették s a lemondás egyik következménye az is, hogy többé a császári fenség címet nem igényelheti. De joga lesz a királyi fenség címre, amelyet mint született belga királyleány ezental is joggal igényelhet, hacsak atyja, a belga király nem tiltja el e cím használatától.

Természetes, hogy *Erzsébet* főhercegnő anyja lemondása folytán semmiféle joghátrányt sem szenvedhet. A fiatal főhercegnő megtartja rangját és minden jogait. Az még nem bizonyos, hogy a főhercegnő számára neveznek-e ki külön gyámot is, avagy csak ő felsége egyedül gyámködik felette, aki természetes gyámja a királyi család minden kiskorú tagjának.

Amint már jeleztük, a főhercegnő vagyoni viszonyait is rendezték már illetékes helyen. *Rudolf* trónörökös halála után a király parancsára *Stefánia* főhercegnő 35.000 forint havi apánást, tehát évente 420.000 forintot kapott. Házassága után ezental élethossziglan 100.000 forint lesz az évi járandósága.

Gróf *Lónyay* Elemér, a főhercegnő vőlegénye nem sokára áttér a protestáns vallásról a római katolikus hitre. Ugy bírlik, hogy *Schlauch* bíboros, aki a gróffal jó barátságban van, fogja őt a római katolikus vallás tanaiba bevezetni. Más hír szerint pedig gróf *Lónyay* Elemér már június 21-én áttért a katolikus hitre, melyre egy ismert nevű hittérítő készítette elő. Az áttérés egy csehországi bucsujárbelyen ment állítólag végbe.

— **Régi jó cselédek.** Ha nem hivatalos irások számolnának be róla, el se hinné az ember, hogy ilyen cselédek is vannak a világon. A miénk más fából vannak faragva. Amelyik egy esztendeig szolgált egy helyen, már büszkén megy tovább más asszonyt bosszantani, és mennyi van olyan, aki éppen csak a nyolc napját tölti ki, aztán szalad a cupringerrel másik nyolc napra valamerre. Röck *Szilárd* volt az a jó ur, akinek a jóváltából legalább meséket hallunk becsületes, régi jó cselédekről. Abban a nagy észszel megcsinált végrendeletben, amit ez a nagyszívű gazdag ember hátrahagyott, alapítvány van a jó cselédek számára is. Tizennyolc ötven forintos ajándékot osztottak ki most is olyan hűséges cselédnek között, amely becsületesen szolgált a gazdát esztendőhöz hosszú során át. Van köztük kettő, egy egyetemi tanár cselédje, meg egy öreg szakácsné, aki 40 esztendő óta szolgál egy urat. Együtt voltak fiatalok, együtt vénültek meg. Az egyik 73 esztendő, tehát harminchárom éves korában szegődött ez a mostani gazdájához. A másik azonban csak ötvenöt éves még. Ez bizonyosan pesztonkának szegődött el a gazdájához — s aztán ott is maradt mostanáig. Száznyolcvan cseléd pályázott az ötven forintra. Közöttük ez a kettő szolgált legtovább egy helyen. Tizennégy cseléd a pályázók közül harminc évnél tovább szolgált egy helyen s több mint harminc olyan cseléd kért jutalmat, aki husz-huszonöt évet szolgált egy háznál. Ezeknek azonban már nem jutott jutalom. A legjobb cseléd tartók a gazdag emberek, a nagy házak. Két nagykereskedő házához húsz-huszonöt és harminc esztendő óta szolgálja ugyanazt a házat, egy kuriai bírónál harminc év óta szolgál egy cseléd s a jó cseléd-tartók között is a legjobbak közé tartozik egy tábornok, egy egyetemi tanár, egy opera-énekes és egy bookmaker. Tizenhét-tizennyolc esztendő a legkevesebb, amit ezeknek a házával cseléd eltöltött — azok közül persze, akik jutalomért jelentkeztek.

— **Öngyilkosság Gmundenben.** *Arthold* lovag altábornagnak huszonhat éves fia, mint tudósítónk *Gmunden*ből táviratozza, ma ott öngyilkossági kísérletet követelt el és most a halállal vívdik. *Arthold* János lovagot zilált viszonyai és könnyelműsége kergette az öngyilkosságra.

— **Házasságok.** *Martin* István e hó 24-én délután egyenyed hat órákor vezeti oltárhoz a jesusiták *Jézus* szent szívére nevezett templomában *Stöchl* Irén kisasszonyt.

Dr. *Kiváltechner* Alajos, csornai kir. aljárásbíró e hó 22-én eljegyezte Budapesten *Bátóri* Otília kisasszonyt, *Bátóri* György nyugalmazott államvasuti felügyelő és neje született *Denke* Jozefin leányát.

— **A püspök tiltakozása.** A pécsi püspök az elmúlt héten visszautasított egy istenáldást. Olyan istenáldást, amely hívők lelkeiből fakadt. Az eseten most egész Tolna-Baranya kaecag, legjobban maga *Helyey Sámuel*, a péciek ősz püspöke. A *Dombvár és Vidéke* meséli, hogy a püspök bérmutajta alkalmával a tisztelgő küldöttek egyik szónoka ezzel a fordulattal akarta befejezni beszédét:

— És végül egy kérésünk van...
Mire a püspök, aki megjéjdt a kéréstől, közbevágott:

— Semmi kérés, semmi kérés...!
A község Ciceróját azonban a közbeszólás nem zavarta meg, nyugodtan fejezte be beszédét:
— ... az a kérésünk, hogy az Urísten főpásztorunkat az emberi kor legvégső határáig éltesse!

A püspök persze nagy örömmel visszavonta a tiltakozását.

— **Jó éjszakát! — orvosi alapon.** Egy francia orvosi lap, a *Journal d'hygiène* érdekes utmutatásokat közöl azok számára, akik jól akarnak aludni. A lap szerint nélkülözhetetlen feltétele a jó alvásnak az, hogy az ember meleg vízzel mossa meg az arcát, mielőtt lefekszik. Ez fölér egy órai alvással — írja az orvosi lap. Azután fésülődjék meg az ember, mert ez „csillapítja az idegeket.” Majd igyék egy pohár meleg tejet, gyöngye kakaót vagy meleg — vizet, s egyik egy darab kétszersültet vagy sült bust. Az ágy ne érintse a falat, a hálószoba legyen szellős, és — jó éjszakát!

— **Udvari költők védelme.** Igen gyanus akciót indított egy bazeli újságban valami Maehly nevű tanár. Hosszu cikkeben azt mutatta ki, hogy a klasszikus világ udvari költőit és íróit a maecenasok nem fizették meg. A költő és író urak csupa barátságából és szimpatiaiból szentelték jambusait és annezelmek egy-egy nagy ur dícsőítésére. Végre is a történelmi igazság kiderítése egyik eljárással a pragmatikus históriának, de Maehly tanár urtól mégis némi joggal kérdezi most a tudományos világ, hogy miért vette védőszárnyai alá az udvari poétákat. Mert például Augustus császár ő felsége pártolhatta a legmesszebb menő ambiciójával az irodalmat, de aligha adott egyedül irodalmi szempontból Variusnak egy drámáért egy millió szterceit. Egyébként ne bántsuk se Variust, se Horáciust, se Goethet, de ne is védjük őket. Maehly tanár ur értekezései nem valami okos elő szolgálatában állnak, és — szó, ami szó — furesa a dolog. Miért éppen Maehly ur?

— **A szerelem. Szinyér-Váralján** csak olyan epizódjai vannak a szerelemnek, mint egyebütt. Azért roppant közönséges dolog az, amit most világgá visz a miskolci táviró. *Pelesik Róza*, szép, fiatal leány, kétszer ráölt *Markocsan Györgyre*, azután maga ellen fordította revolverét. Most mind a ketten élet és halál között vívódnak.

— **Lejka.** Érdemes megjegyezni ezt a szót. A humanizmus századának csufolt korszakot ugyanis ezzel a szóval úgy pofoncsapták, hogy a századot most már bizvást diskvalifikálni lehet. A *lejka* magyar nyelven azt jelenti, hogy téli álom. Téli álomról eddig is hallottunk egyet-mást, az elemi iskolában mutogatták is néhány állatot, amely átalszussa a telet. Az a téli álom azonban, amelyekről ebben a pár sorban szó van, egészen más fajta. Emberek, ezek a kétlábu emlősök, alusszák át a telet Oroszországban. Persze szegény emberek, nyomorult férgek, akiknek alig van betévé falatjuk és a hosszú télen át családostul elpusztulnának. Az állati ösztön, amely veszedelem idején a legjobban a természet adja, a szegény parasztokat rántotta arra, hogy át is lehet aludni a telet. És ők alsznak. Ahogy elfogyott az őszi munka, a kályha köré lefekszik a család és elalszik. Napjában egyszer azután föl is ébrednek, megesznek valami vízbe mártott kenyert és tovább alsznak. A lejka megtartja életüket egészen a tavaszig. A nyomoruság tulzott képei már regéltek erről a szomorú állapotról és addig-addig tették ezt, amíg végre az orosz hatóságok nagyfejűi is tudomást vettek az orosz állampolgárok téli álmáról. És a hatóság talán valami ingyen-gabonát osztott ki? Oh, nem. A hatóság azt mondta: — „Ez igazán érdekes, emberek átalszák a telet!” Szóval, érdekesnek találták a lejkat és megbízták a hatósági orvosokat, hogy tanulmányozzák a téli álmat, vajjon jelenségei megegyeznek-e teljesen az állatok téli álmával. Ime, a humanizmus helyett vizsekező. Tolsztoj és Csehov gazdagabbak néhány novellátmával.

— **A királyi konyhája.** Az új királyi palotának egyik legnevezetesebb része a királyi konyha, amely fejedelmi fényvel van berendezve. A tómerdek helyiség a modern technika minden vívmányának felhasználásával készült és nemcsak a berendezés művészes volta, hanem a gyakorlatosság szempontjából is az új konyha párját ritkítja az egész világon. Még nincs ugyan teljesen felszerelve, de egy részét már az udvar itt időzése alatt használatba vették. A legutóbbi udvari ebédeket már az új konyhán főzték, amelynek pompás berendezését és használhatóságát a bécsi szakácsok nem győzik eléggé magasztalni.

— **Az orvosgyógyászatról.** A tudomány egyetem orvoskari tanártestülete legutóbb tartott ülésén folytatólag tárgyalás alá vette az egyes tanszékeknek megüresedett állások betöltésének ügyét. Ez alkalommal megválasztotta a II-ik nőgyógyászati klinikához második segédé dr. *Erdely Gyulát*, a közegészségügyi kórházhoz segédé dr. *Genersich Vilmost*, a II-ik kórbonctani tanszékhez dr. *Tóth Zsigmondot*. A II-ik szülészeti klinikához díjazott gyakornokoknak megválasztották *Reichfeld Zoltán*, *Rajnay Zsigmond* és *Hevesi Artur* doktorokat. Az I-ső kórbonctani intézetnél díjazott gyakornokok lettek *Entz Géza* és *Falacco Brunó* V. éves medikusok.

— **Khinai copf, német copf.** Khinában okosan teszi az ember, ha kissé engedékenyebb az etikett dolgában, mint itthon. Példa erre a Henrik porosz herceg feleségének esete. A hercegné be akarták mutatni az özevgye császárnének, s megindultak a tárgyalások a ceremóniákat illetőleg. A khinai copf és a német copf verekedni kezdett egymással. A khinai szertartásmesterek úgy írták elő a fogadtatás ceremóniáját, hogy a császárné ülni fog a látogatás alatt, a hercegné pedig áll előtte, mint a katona. A németek ebbe nem voltak hajlandók bele-menni. Mindössze annyit engedményre voltak hajlandók, hogy álljon mind a két nagy asszony, vagy álljon, de egy német hercegnének nem engedik meg azt, hogy akárci fia leánya nagyobb ur legyen, mint ő. Arra aztán másik oldalán fogták meg a kérdést a khinaink. Tudtára adták a hercegnének, hogy nagyon szép gyöngysort kap a császárnétól, ha enged a méltóságából. A hercegné már hajlandó is lett volna erre, de a német copf nem akudott — s megtörtént a látogatás és a hercegné is leült ugyan, de a gyöngyűrű gyöngysor helyett egy közönséges falegyzőt kapott ajándékba.

— **Diadal!** Költőnek lenni! Hatvan évig dalolni, vígan, szomorúan, amint a szív sugja s ahogy a lélek hajtja! Oh, hazai korcsárosok és tisztelt hentes ipart űző nép, irigykedjétek végre s ismerjétek el, hogy a ti portékátokon kívül még van örök kelendőségű anyag a világon. Hogy mi az? Hát a költő diadala. Ime most *Lauka* Gusztávon van a sor, hogy leaarsza hatvan éves költői termelésének babérjait s ime sápadjatok el az irigységtől, tíz forintos bankettet rendez a tiszteletére nemes Torontál vármegye. A bankettet azonban kisebbik fele a diadalnak, mert még háromszáz fáklya lobogó fénye mellett szerenádót is adnak a megöszült költőnek. S most azt hiszi valaki, hogy vége a diadalnak? Ne... ne. A magja még hátra van a hatvan esztendőig erő gyümölcsnek. Az író tiszteletű kiadja a költő műveit is, két kötetben, aranyos táblás könyvben s hogy a költő hátralévő napjaira egy kis kézzelfogható diadal is szerezzék, hát előfizetők aláírását gyűjtik. Nagybecskerek városa ezt is nagy dolognak, jó dolognak tartja s nemes felbuzdulásban tüstént alá is írt s megrendelt — őt példányt a költő műveiből.

Ennyi példányt egyszerre! Oh hentesek, oh korcsárosok, irigykedjétek!

— **Öngyilkos főpincér.** A rendőri sajtóiroda a legnagyobb szárazsággal adta ki ma déiben, hogy *Pick Antal* főpincér öngyilkossá lett: felakasztotta magát a Dávid-utca 16-ik szám alatt lévő lakásán. *Pick Antal* a képviselőházi buffet főpincére volt s amint a rendőrségi vizsgálat kiderítette, anyagi zavarok miatt lett öngyilkossá. Összekötöttesben volt ugyanis báró *Korytowsky* Konstantinnal, akinek egy 650 forintos váltóját, egy kötelezvényét és valami 1800 forintra elzalogosított ékszereiről szóló zálogcéduláját meglátálták a lakásán. *Pick Antal* pénz kölesönözgetett a bárónak, aki mindig valami értékes dolgot hagyott nála zálogban; a báró azonban a nyáron visszakérte tőle ezeket a zálogtárgyakat s megígérte, hogy fizeti fog. Amde minden terminus eltelt a nélkül, hogy a báró csak egy krajcárt is fizetett volna s még az a csapás is érte a főpincért, hogy a nála zálogban hagyott zálogjegy érvénytelennek bizonyult. Ugy látszik, ez keserítette el annyira, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe, a rendőrség pedig folytatja az ügyben a vizsgálatot.

— **Tilos a pof.** Katonáéknál az a szokás, hogy amit egyszer megmondanak, az meg van mondva. A rendelet mindaddig parancsol, amíg másikat nem adnak ki helyette. Csak egy, ami mindig új és mindig haszontalan, a pofitalom. Ilyenkor októberben megjelenik, kemény parancsformájában ennek is, de az utolsó bakakáplár is tudja, hogy nem kell komolyan venni. Regrutakiképzés idején a kaszárnyák körül ha jársz, jámbor idegen, vlnéd, hogy puskák ropognak odabenn, pedig dehogy, csak a kiképzés folyik a régi stílusban — új rendelet alapján. S a baka szintén a régi módi szerint nekitámasztja a lábáját a puska ravaszának s golyótt puffant az agyába — mert kíméletlenül képezgettek belőle katonát.

— **Haláloszások.** *Henny* Sebestyén makói prépost-plébános, mint temesvári levelezőnk táviratozza, életének 69-dik és lelkesítő működésének 44-dik évében meghalt. *Henny* a csanádi egyházmegye legelső plébániáján öt évig működött. A most megejtett kanonoki kinevezéseknél komoly jelölt volt. *Dessueffy* püspök maga végzi a temetést a kerületi papság fényes segédlete mellett. A temetésen *Versec* város is képviseltette magát és koszorút helyez a ravatalra. *Neumann* Arminné, született *Polák* Hermina október 20-án 58 éves korában Aradon meghalt.

ben meghalt. *Henny* a csanádi egyházmegye legelső plébániáján öt évig működött. A most megejtett kanonoki kinevezéseknél komoly jelölt volt. *Dessueffy* püspök maga végzi a temetést a kerületi papság fényes segédlete mellett. A temetésen *Versec* város is képviseltette magát és koszorút helyez a ravatalra. *Neumann* Arminné, született *Polák* Hermina október 20-án 58 éves korában Aradon meghalt.

— **Betörés egy ékszerüzletbe.** A király-utcai betöréses lopás ügyében a rendőrség folytatja a vizsgálatot, amelynek vezetésével *Bércay* Béla kapitányt bízták meg. A nyomozás folyamán a rendőrség már megállapította annak a két embernek a valószínű személyazonosságát, akik az ékszerüzlet mellett lévő üres saroküzlethelyiséget bérbe vették. Ezek *Mázoly* Lajos nyitrai születésű 38 éves és *Pálinsk* János pázmándi születésű 35 éves foglalkozás nélküli csavargók, akik különböző betörések miatt már több ízben szenvedtek börtön- és fegyházbüntetést. A főkapitányság ma a következő távirati körözvényt küldötte szét:

Riemer Ignác király-utcai ékszerész boltja az elmúlt éjjel feltörött és onnan 80 darab ezüst óra, 105 darab arany gyűrű és 63 darab különféle ezüst evészkészlet, összesen 2000 forint értékben ellopottak. A betörésnél alaposan gyanúsíthatók *Mázoly* Lajos nyitrai születésű 38 éves, 172 centiméter magas, csontos, erős testalkatú, széles, barna, himlőhelyes arcú, fekete hajú, fekete, vastag szemöldökű, kis barna bajuszu, már ötször büntetett — és *Pálinsk* János pázmándi születésű 35 éves, 168 centiméter magas, erőteljes testalkatú, halvány, kerek arcú, szőke ritkás hajú, szőke vékony bajuszu, kékes szürke szemű, ugyancsak ötször büntetett betörők. Ezek innen megszöktek. Ékszerék és vezettek nyomozását és letartóztatását kérjük.

Főkapitányság.

— **Letartóztatott tolvaj.** A rendőrség tegnap egy jól ismert sebtolvajról tartóztatott lo. *Pifkó* Mártonné született *Lessanovszky* Katalin 41 éves tolvaj nő az illető, akinek már ismételtlen meggyűlt a baja a rendőrséggel. Az állatkertben akarta *Fleymayer* Katalin takarítónő pénztárcáját ellopni; amikor a detektívek elcsípték és a főkapitányságra vitték, ahol tagadása dacára lezárták.

— **Elvesztett egy sárca, viseltes pénzes tárca,** melyben kilenc darab százas, egy-két tizes, két ötös bankjegy, — egy államsorsjátékjegy és néhány, a Teknológia által kiállított nyugta volt. Minthogy az elvesztő egy teljesen szegény fiatalember, kéri a becsületes megtalálót, ténne le a tárcát a rendőrségnek; megfelelő jutalomban fog részesülni. Ha azonban a pénz nem is akarná visszaadni, legalább a tárcát küldje el „Poste Restante Tárca” címen a főpostára, mert ez rá nézve becses emlék.

(x) **Ha öszül a haja,** vegyen Zoltán-féle *Hair-regenerátor* 1 forintért a Hold- és Nagykorona-utca sarkán lévő Zoltán B. gyógyszerárban. E szertől a haj eredeti színét visszanyeri. Utánzásoktól óvakodjunk!

(x) **Valódi Jaeger tanár-féle** normál alsóruhákat (Benger gyártmánya), között és szövött gyapjúruhákat ajánl *Heyek* Adolf, Szervita-tér, a Vadászudhöz.

A pápa nagybeteg.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 23.

Aggasztó hírek érkeznek Rómából: a keresztény világ feje nagybeteg. A pápa legutóbbi betegségéből tudvalevőleg annyira felgyógyult, hogy a Vatikán kertjében naponként néhány órát sétált is már. Most, hogy az őszi idő első hüvösebb fuvallata járja át a Vatikán kertjének a lombjait, megint ágyba dől a szívós természetű, agg egyházfejedelem. Be tegsége komoly és — egy korára való tekintettel — bizony nagy aggodalomra adhat okot. A pápa állatpotáról az alábbi távirati tudósítások számolnak be:

Róma, október 23.

Néhány nap óta a római újságok azt írják, hogy a pápa állapotában súlyos természetű fordulat állt be. Az elmúlt hét végén *heves ájulási roham* lepté meg a pápát, amely azóta naponként ismétlődik. A pápa alig tud beszélni, olyan gyöngye, hogy segítsék nélkül egy lépést sem tehet. E mellett erős láza is van és nagyon keveset eszik.

Ez a hír szombaton már egészen pozitív formában elterjedt a városban. Valami nagy szenzáció nem keltett, mert néhány újság már esztörtőkön megírta, hogy a pápa abbahagyta sé-táit. Ebből sokan azt következtették, hogy a pápa állapotában megint valami fordulat állhatott be. Egészen biztos értesülést az újságok nem kaphatnak, mert a Vatikánban nagyon titkolják mindenkor, ha a pápa beteg.

Egy estilap tudósítója ma beszélt dr. *Lapponi* egy bizalmas barátjáról, aki többek között ezt mondta neki:

— *Lapponi* szombat óta feltűnően izgott, alig lehet tőle egy-két szót kivarni.

Amikor azt kérdeztem tőle, hogy talán a Vatikánban veszedelemtől lehet tartani, kitérően válaszolt és elsielt. Vasárnap már annyit mondott, hogy a pápának megértett a sok fogadás. Három hete egy háromszáz tagból álló zárándok-csapatot fogadott és azóta is több misszió tisztelettel nála. Amikor a betegség természete felől tudakozódtam, megvallotta, hogy nagy a baj, de egyebet nem mondott.

A rendőrség egy egyházi szerek eladásával foglalkozó nagykereskedőt, akinek a Piazza Venezia van az üzlete, súlyosan megbüntetett, mert az illető kereskedő elkészítette a pápa arc-képét fekete keretben és egyik alkalmazottja ezt az arcképet kitette a kirakatba.

Róma, október 23.

A mai lapok hírére vonatkozólag a Vatikán is nyilatkozott. A nyilatkozat így hangzik:

Az újságok hírére vonatkozólag a Vatikán kijelenti, hogy a szentatyja jól érzi magát. A kellemes őszi nap egy-két óráját sétával tölti el.

Goubot ur hat barátja.

(Örökségi botrány.)

— A Budapesti Napló levelezőjétől. —

Páris, október 20.

Megint van anyaga a párisi pletykának. Olyan körökben, amelyek előszeretettel üzik az emberszólást, csak Goubot ur nevével találkozunk az ember. Goubot uréval, aki végrendeletében nagyon indíkrét embernek mutatkozott.

Goubot ur körülbelül két esztendő előtt halt meg. Felső volt — és tőkepezés. Már ebben is különbözött minden más festőtől. Anyi vagyont gyűjtött, hogy férfikora alkonyán visszavonulhatott a magánéletbe, évi 17.000 frank jövedelemmel. Téved azonban, aki azt hiszi, hogy Goubot ur nyugalmas esőndben örölte le napjait. Goubot ur kikapós ember maradt, s ahol tehetett, nagy ambícióval járt az asszonyok után. Négy végrendeletet írt. Vagyontát először a párisi éjjeli menedékháznak hagyta, aztán végrendeletet készített az emberbaráti társaság javára, később pedig Páris városára hagyta a pénzt. Ugyilátszik, erőt vett rajta a jótékonyág. De egy év múlva mást gondolt. Fogta magát, s újabb végrendeletet írt, amely szerint vagyonát az emberbaráti társaság öröklé, azzal a kikötéssel, hogy a végrendeletben megnevezett hat hölgy évi járadékot kap. A hat hölgy nem más, mint a vidám Goubot hat barátja, akiknek ily módon vélt kedveskedni a végrendelezz. A pikáns testamentumnak erre vonatkozó része a következőképpen hangzik:

„Azoknak az asszonyoknak és kisasszonyoknak, akiknek nevei itt alább következnek, a megjelölt évjáradékokat hagyományozom s egyúttal megragadom az alkalmat, hogy e helyen is köszönetet mondjak kegyeikért, amelyeket rám pazaroltak. Azt az egyet azonban meg kell vallanom, hogy egyiket se találtam méltónak arra, hogy feleségemmel tegyem, de viszont most egyikük sincs abban a helyzetben, hogy valamikor ellenem apasági keresetet indíthasson.

Mind a hatnak az volt a szándéka, hogy megszelídítsen és a maga céljaira kihasználjon, némelyik vén bolondnak is tartott s azt hitte, hogy be tud csapni. Tévedett, de én nem haragszom egyikre sem. Tudom, mivel tartozom nekik s éppen ezért határozottam el a következőket: Könnyíteni akarok sorsukon, nem akarom, hogy nyomorba jussanak.

Hagyományozok tehát:

1. D... né asszonynak, lakik: Faubourg Saint-Martin. . . évi 500 frankot
2. F... né asszonynak, lakik rue Rochecouart . . . „ 500 „
3. L... kisasszonynak, lakik: rue des Martyrs . . . „ 1200 „
4. S... né asszonynak, lakik: rue de Dunkerque . . . „ 1200 „
5. L... kisasszonynak, lakik: rue d'Hautencourt . . . „ 1200 „
6. B... né asszonynak, lakik: Faubourg Poissonnière. . . „ 1000 „

Most pedig arra kérem az itt felsorolt asszonyokat és kisasszonyokat, hogy bocsássanak meg nekem. Most mindenik meg fogja tudni, hogy rajta kívül még öt hölgyet tiszteltem meg bizalmammal — de van méntségem. Nem akartam, hogy koporsóm fölött megfordítsák a cimert. Ezért voltak hatan. Most pedig igaz szívből újólág köszönöm azt a sok gyöngéd figyelmet és kedvességet, amelylyel elhalmoztak, és sok boldogságot, jó egészséget kívánok valamennyiüknek. Ha csak egy kicsit javítottam is a

sorsukon, e tudatban boldogan töltöm hátralevő napjaimat. Isten önökkel!

Igy szól a rendelkezés. A dolog titokban maradt volna, ha az emberbaráti egyesület nem támadta volna meg a végrendeletet. Megtámadta, s ebben az akciójában a másik jótékony egyesület is csatlakozott hozzá. A furcsa végrendelet most nyilvánosan tárgyalja a polgári törvényszék első számú tanácsa, s ma holnap minden párisi lap tele lesz vele.

A legközelebbi tárgyalás jövő esütörtökön lesz, amikor is kilenc ügyvéd, hat alperes és három felperes jelenik meg a bírak előtt. A jótékonyági egyet letek ügyvédei azzal érvelnek, hogy a végrendelet erköletelen s így nem maradhat érvényben.

A dolgot nagyon szerették volna elutasolni azok az asszonyok, akiknek a neve a végrendeletben szerepel. De nem sikerült. A demümonde-kisasszonyok csüppet sem szégyelltek magukat s nagy lármával hirdetik, hogy övék lesz a győzelem.

Zola, Beksics és Dreyfus.

Páris, október 23.

Az Agence de Paris egyik munkatársa este vendége volt Zola Emilnek és a nála eltöltött estéről a következő érdekes tudósítást írja lapunk számára:

Zola Emil minden esütörtökön este fogadja barátait. Tegnap este én is ott voltam a mester rue de Bruxelles-i palotájában, ahol dolgozószobájában, tea mellett éjféltánig beszélgettünk. Sok minden téma került szónyegre, többek között a nagy író legújabb műve is, a Fécondité. Ebből az apropos-ból szóba hoztam Zola előtt Beksics Gusztáv most megjelent könyvét a magyar politika új alapjáról és egy pár mondatban röviden szóltam annak tartalmát. Zola csudálkozással hallgatta a magyar faj bámulatos szaporodásáról szóló adatokat.

— Ha a Fécondité hőse — mondtam neki — ismerte volna a Beksics könyvének adatait és azokat a következtetéseket, melyeket a könyv szerzője azokból Magyarország jövő nagyságára levon, bizonyosan felhasználta volna eme példákat tézise igazságának megerősítésére.

Zola rendkívüli érdeklődéssel hallgatta rövid magyarázataimat és arra kért, hogy a kiváló magyar publicista könyvélnél készítsek számára egy bővebb kivonatot.

Ezután szóba került az új Zola-pör, mely november hó 23-án lesz.

— Azt hiszem — mondotta Zola, — a tárgyalás legfőlebb 3 napig fog tartani. Ezuttal nem hívjuk meg a tábornokokat, akik már eleget parádeztak Párisban, Versaillesban és Rennesben, egyre ugyanazokat a hazugságokat ismételve. A körülmények most nagyon kedvezők számunkra és a bíróság nem viseltetik többé ellenséges indulattal irántunk. Ügyvédem, Labori, akinek munkődését Rennesben előbb megnehezítették, utóbb lehetetlenné tették, a polgári bíróság előtt ugyancsak követelni fogja Schwarzkoppen ezredes és Panizzardi tábornok kihallgatását. Nem hiszem, hogy a polgári bíróság helyet ne adjon kérésének, hiszen már a rennesi pör idején a kormány kész volt arra, hogy diplomáciai utom elintézi a tanukihallgatási bizottságok kérdését. Az ilyen tanuk mellett bátran lemondhatunk más tanuk kihallgatásáról. Emé magasarangu tiszték becsületére és emberségére appellálván, ök szavukkal kétségkívül el fogják oszlatni ama árnyakat, amelyek a Dreyfus-ügy fölséges drámájára nehezdednek.

Nem akarok Dreyfus kapitány esetére visszatérni. Hiszen azért vagyok bírósági üldözés terhe alatt, mert azzal vádoltam egy hadbírókat, hogy parancsszóra mentette fel Walsin-Esterházy örnagyot. De ha jogilag be fogjuk bizonyítani Esterházy bűnösségét, ez egyben Dreyfus ártatlanságának proklamálása lesz. A rennesi hadbírósg nem tördött Esterházyval, mert sejtették a veszedelmet, mely abból keletkeznék, ha Esterházy teljesen belevonatnék a tárgyalások keretébe. Jól tudták, hogy ő az igazi bűnös. A polgári bíróságnak semmi oka sincs rá, hogy hasonló félelem bántsa. Esterházy oka annak, hogy bíróság elé kerülök, tehát őt is oda fogom kényszeríteni a törvényszék elé.

Most, hogy elérkezett az igazság órája, hogy jövő pöröm ujra küszöb előtt van, annak során felszínre kell kerülnie annak az új ténynek, amely szükséges arra, hogy a semmitlenszék megemissmitse a rennesi ítéletet és ünnepiesen rehabilitálja Dreyfust. A külföldi attasék, akiknek érdekében az árulást elköveték, a törvény által előírt új tény tanuskodásukkal fogják szolgáltatni és ez

lesz az a menykőcsapás, amely hazámnak minden alvó lelkiismeretét fel fogja ébreszteni.

Ha pedig a bíróság — a bátorság nem éppen erénye a mai kornak — nem akarná kihallgatni a külföldi attasékat, ám akkor ítélenek el. El fogom viselni a büntetést, de egyben végső erőmegfeszítéssel fogok tiltakozni és rajta leszek, hogy minden ellenállást összetörjek. És ezuttal, a helyett hogy elmeneküljek a büntetés elől, örömmel fogom azt elviselni. Elmegyek majd a börtönbe, tudván, hogy oda viszem magammal minden tisztességes és nemeslelkű ember rokonszenvét.

— Mester, — mondtam erre, — fölséges látvány volna a kiállítás idején, hogy Zola Emil, a francia irodalom büszkesége, börtönben van, mivel hogy védelmére kelt az ártatlannak és Esterházy szabadon él, a vezérkar magas protekciójának aranyos árnyékában!

És a nagy költő, akinek arca egészen kipirult e pillanatban, nyugodtan így válaszolt:

— A legkisebb aggodalom sem bánt. A legnehezebb munkát elvégeztük. A vértanút kiszabadítottuk hóhérainak karmai közül. A többivel nem törődöm.

A föltételek.

(A főváros három százforintos nászajándék-jutalmára, amelyre 1. budapesti, 2. szegénysors, 3. jökrölcseú lányok pályázhatnak — nem akadályozó. Ezek után így képelem a pályázók jelentkezését.)

I. A budapesti illetőség.

Falgármester: Nos, talán önben meglesznek a kellékek.

Leány: Remélem.

Falgármester: Úljön le, kis barna. Szegénysorsu, ugy-e?

Leány: Nagyon. Atyámat lesujtotta egy propellerlánc. Anyám egy ruhatisztító intézet tulajdonosnője volt.

Falgármester: Örülök. (Félre) Végre valaki! (Fenn) Azt nem is kell kérdeznem, hogy jökrölcseú-o.

Leány: Négyszer voltam Solymáron rózsaleány.

Falgármester (örömmel): Nagyszerű! No még egy kis formalitás. (Miközben a pénz után nyul): Hol született?

Leány: Mödlingben, Bécs mellett.

II. A szegény sors.

Falgármester: Nyulánk szőke, lépjen elő. Remélem, önnél nem lesz akadálya a díj kiadásának. Hogy ugy ne járjak, mint az előbb: hol született?

Másik leány: Budapestben.

Falgármester: Hála istennek. Erkölce . . .

Leány (szemléstülve): Elsőrangú. A balletból ki is dobtak.

Falgármester: Ez jó. (A pénz után nyul): Azt kérdeznem se kell, hogy szegény-e Mi az apja?

Leány: Földbirtokos.

III. A jó erkölcs.

Falgármester: Nos, mollet ébenhaju, lépjen közelebb. Pesti születésű? Szegény?

Harmadik leány: Igenis.

Falgármester (föltélelve): Végre! Leány: Igenis, végre egyedül! (A nyakába borul): Most már egészen a tiéd vagyok!

— o. —

FŐVÁROS.

(*) Az iskolaszéki választások. Az igazoló választmány ma délelőtt ülést tartott, Mészáros János elnöklése mellett, amely alkalommal kihirdették az iskolaszéki választások eredményét. Minthogy főszozlamlás nem érkezett be, a választás véglegesen érvényessé vált. Az igazoló választmány fölhívja a választások volt elnökeit, hogy most már az iskolaszéki elnökök útján alakítsák meg az iskolaszékeket.

VIDÉK.

— (Egy ármentesítő társulat bajai.) A Vágbalparti ármentesítő és belvizszabályozó társulat október 21-ikén tartotta Érsekvárárt ószi rendes közgyűlését, melyen az érdekeltektől tagok szokatlan nagy számban vettek részt. A közgyűlést Ordódy Pál ügyvezető alelnök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg. Megemlékezett az ógyallai népgyűlésről s kifejtette, hogy a társulat intenciója is az, hogy a tagadhatatlanul válságos helyzetben segítve legyen és kérte a bizgadt és tárgyilagos tanácskozást. Napirend előtt

felszólaltak: Feszty Béla, majd Konkoly-Thege Miklós országgyűlési képviselők, kik megnyugvással vették tudomásul, hogy azok a pontok, melyeket a népgyűlés határozottá emelt, a közgyűlés tárgysorozatába felvették.

Mezey Gyula, a társulat igazgató főmérnöke akart ezután az elmondottakra reflektálni, de az érdekelte községek képviselői, mint az Országgyűlési Ertesítőnek táviratozzák, óriási zajjal némitották el szavait s a fülsikített lármában az igazgatótárgy nőtön nőtt, úgy hogy a rendet nem lehetett helyreállítani. Az elnök több ízben feltette azt a kérdést, hogy kívánják-e a tanácskozást folytatni, de az elkezeredett közgyűlési tagok nem akarták az igazgató főmérnököt meghallgatni és önzóval zudultak rá az olyan kőbkeblátások, melyekben őt tették felelőssé a jelenlegi helyzetért.

Mintegy fél óráig volt így megbénítva a tanácskozás rendje, amidőn végül Feszty Bélának és Konkoly-Thege Miklósnak sikerült lecsendesíteni és nyugodtabb magatartásra bírni az elkezeredett közgyűlési tagokat.

A kormányrendeletek felolvasása után a közgyűlés soron kívül elővette a Csepy Dániel választmányi tag által benyújtott indítványt, ugyanazt, melyet az ógyallai népgyűlés határozottá emelt. Az indítványok a kormánybiztosi kérdés függőben hagyásával lényegükben egyhangulag elfogadattak.

Néhány függő kérdés letárgyalása után rátértek a közgyűlés egyik főcéljára: az 1900. évi költségvetés tárgyalására. A miniszter képviselőiben megjelent Hajagos Imre kir. mérnök kiindulva abból, hogy a társulat az 1899. évi költségvetés alkalmával kiadott miniszteri rendeletnek nem tett eleget — miután sem az 1899. évi ptköltségvetést el nem készítette, sem a jövő költségvetéslétekről világos tájékozást nem nyújtott — rámutatott a most beterjesztett költségvetés hiányaira és beigazolta, hogy annak nincs megfelelő realitása.

Mezey Gyula igazgató-főmérnök válaszolt a kemény támadásokra, mire a közgyűlés teljes elismeréssel a miniszter megbízottja iránt egyhangulag kimondta, hogy mindaddig, míg az állapotok megfelelőleg szanálva nem lesznek, e rendszer fenntartására egy krajcárt sem szavaz meg és a beterjesztett költségvetést zajos jelenetek után egyhangulag elvetette.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Eleonora Duse — Kleopatra.** A Népszínház 26-án kezdődő Duse-estén az eddigi műsorhoz képest nevezetes változás történt. Az első estén, csütörtökön, a *Kameliás hölgyben* lép föl a vendégművész; a második estére, szombatra, *Tanqueray második felesége* volt kitűzve. Minthogy azonban Pineronak eme bár igen kiváló drámai művében kevés a külső akció és sok nevezetes mozzanata teljesen elesnek azokra nézve, akik az olasz nyelvben nem eléggé jártasak: Porzoltó Kálmán igazgató abban egyezett meg a művészóval és Schurmann impreszarióval, hogy e modern dráma helyett szombaton, e hó 28-án Shakespeare *Antonius és Kleopatrája* kerüljön színre. Duse Eleonora a *Kleopatrán* olyan fenséges alakítást nyújt, mint eddig ismert nagy szerepeinek egyikében sem; és olyan sikereket aratott vele az egész világon, amelyek valóban páratlanok. Duse társulata egyuttal a legfényesebben állítja ki a brit óriás e drámai remekművét, gyönyörű korszerű díszletekkel és pazar szépségű kosztümökkel — úgy hogy a közönség kétségtelenül csak nyerni fog minden tekintetben a cserével. Hétfőn, 30-án Sudermann *Oththonjában* és kedden a Dumas-féle *Princesse Georgesban* lép föl Duse Eleonora. — A változás következtében azok, akik a *Tanquerayre* máris megváltották jegyeiket, azokat szerdán, e hó 25-én este a Népszínház elővételi pénztáránál visszaválthatják. A vissza nem váltott jegyek érvényesek maradnak *Antonius és Kleopatra* előadására.

**** Thury Zoltán darabja.** A *Nemzeti Színház* igazgatósága, mint értesülünk, elfogadta előadásra *Thury Zoltánnak Asszonyok* című, egész estét betöltő darabját.

**** Márkus Emília a Makrancos hölgyben.** A *Nemzeti Színház*nak ebben az évadban egy érdekes reprize lesz. Ugy értesülünk, hogy felelevenítik *Shakespearenek Makrancos hölgyét* a címszerepben Márkus Emíliával.

**** Az „Országos Színész-Egyesület” rendkívüli közgyűlése.** Az *Országos Színész-Egyesület* rendkívüli közgyűlése, amelynek egyetlen tárgya a vidéki színészet új alapszabályainak a megalkotása, holnap, kedden délelőtt kezdődik s három-négy napig eltart. A vidéki színházok küldöttei legnagyobbz már megérkeztek s bár hivatalos ismerkedési est, az eddigi szokásoktól eltérően, nem volt, a közgyűlési küldöttek nagy része mégis összegyűlt barátságos vacsorára. Az új alapszabálytervezet, amely holnap tárgyalásra kerül, komoly reformmunka és megalkotása nagy lépéssel fogja előbbre vinni a vidéki magyar színészetet művészi és anyagi fejlődésében. Megbízható forrásból értesülünk különben, hogy az új alapszabályok megalkotása csak előmunkát a vidéki színészet által annyira óhajtott kerületi rendszer megteremtéséhez.

**** Végre egy tenorista!** A M. Kir. Operaházban csütörtökön, 26-ikán a *Troubadourban* kezdi meg néhány estére terjedő vendégszerelését Alberti *Werner* tenorista. Werner legutóbb Berlinben szerepelt, hol az André Chénier-t is kreálta. Itt említjük meg, hogy *Petrini Márta*, az Operaház vendégművésznője, ki szombaton, 28-án *Romeo és Juliában* lép fel először, ma Upsalából Budapestre érkezett.

**** Jones Sidney új operettje.** Egy londoni táviratunk jelenti, hogy *Sydney Jones*, a görög rabszolga és a *gésák* operettek nálunk is népszerűvé vált szerzője *San Toy* című új operettjének tegnap volt a bemutatója a londoni *Daly-Theatre*ben. A londoni távirat arról ad hírt, hogy *Jones* új operettjének óriási volt a sikere.

**** A párisi Vaudeville-színház ujdonságai.** A párisi *Vaudeville*-színház ebben az évadban egész sorogót mutatja be az érdekesnél érdekesebb ujdonságoknak. Az *Agence de Paris* szerint a *Vaudeville*-színház ujdonságai ezek lesznek: *Marcel Prevost*; *Unis*; *Brioux*; *Biránk*; *Albert Guinon*: *A dekadencia*; *Louis Legendre*: *A hazugok*; *Georges Feydeau*: *A karzat*. Mindezekben a darabokban *Rejane* asszony fogja a főszerepet játszani. A *Vaudeville*ben most *Sardou* és *Deslandes*nek *Belle-Maman* című darabját adják nagy sikerrel. A színház reprizei közül *Chandelier*: *Madame Sans Gêne*je és *Alfred Musset*nek *Shandelierje* lesz a legérdekesebb.

**** Az Operaház előadása otthon.** Az Operaházban holnap (kedden) *Thomas* dalműve, a *Mignon* kerül színre. A *Telefon Hermondo* az előadást közvetíteni fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazene* és *cigányzene* lesz hallható a kagylókon.

Duse Eleonora.

Budapest, október 23.

Duse Eleonoráról írjak önöknek?

Mondhatom, nagyon nehéz feladat rám nézve, ha csak magamra nem akarom haragítani a nagy művésznőt, aki gyűlöl mindent, ami csak távolról is hasonlít a reklámhoz, és ellensége minden, bármily alakban jelentkező propagandának, még ha az a bizonyára ártatlan cél van is vele egybekötve, hogy kielégítse a közönség kíváncsiságát, amely, tapsolva a művésznek, ismerni óhajtja benne valamennyire az — asszonyt.

Szerencsére, mégis van számomra egy lehetőség, hogy kikerüljem az ő szemrehányásait: Duse Eleonora, aki nagyon jól ismeri főbb vonásaiban a magyar irodalmat, teljességgel nem ismeri a magyar nyelvet.

Nem is lesz tehát tudomása az én indíkciónról s így bátran eleget tehetek az önök kíváncsiságának s megírhatok egyet-mást a művész nő életéről.

Husz év óta, hogy impresario vagyok és egészen közelről lehetett megfigyelnem az összes nagy művésznők benső, magánéletét — mert kísérője voltam *Patti Adelínának*, *Sarah Bernhardt-nak*, *Madame Judienek*, *Jeanne Graniernek* a körutjaikon — sohasem találkoztam műveltebb szellemű, alaposabb képzettségű nővel, mint amelyen Duse Eleonora. Ó az az egyetlen nő, akiről elmondhatom, hogy bár kétségtelenül legnagyobb tragikai művésznője ennek a hunyó századvégnek, nem éri be ezzel az univerzális dicsőséggel, hanem arra törekszik, hogy lelki műveltsége, tudása vetekedhessék az ő páratlan alkotó tehetségével.

Vasuton vagy hajón, fogadóban vagy saját otthonában, az utazás fáradalmait, vagy a pihenés nyugalma közepett folytonosan tanulmányozza annak az országnak az irodalmát és a társadalmi viszonyait, amelyen átutazik vagy amelyet meglátogatni szándékozik.

Figyelmét és érdeklődését semmi sem kerüli ki, ami annak a nemzetnek a szellemi műveltségére vonatkozik, amelynek művészeti osztracizmusát kikérni szándékozik: kutatja annak a népnek a történetét, tudakolja szokásait és erkölceit, tanulmányozza társadalmát és irodalmát.

Duse Eleonorának saját tanulmányain és tapasztalatain alapuló meggyőződése az, hogy minden népnek az igazi egyénisége a nemzeti művészetben nyilatkozik meg. Minden nemzetnek olyan művészei vannak, amelyeket megérdemel és minden nép civilizációjának a mértéke ott van fainak a festményeiben, szoboralkotásaiban, irodalmában és drámai művészetében.

Az általános, hogy ugymondjam: nemzetközi olvasmányok mellett egyetlen, foltvást meg-

ujuló szellemi gyönyörűsége telik Duse Eleonorának Shakspeareben, kinek minden munkáját a legapróbb részletekig és árnyalatokig senki jobban nem ismeri, mint ő.

Igy keresi ő a szépet és igazat mindenütt, ahol megtalálhatja. S van-e ennek gazdagabban buzogó ősforrása, mint éppen Shakspeare?

Égész életét teljesen a szép kultuszának szentelve, semmit sem törődik a pusztá lét közönséges, aprólékos oldalával és részleteivel s a csillogás hiu vágya soha sem csábította arra, hogy csak egy percet is feláldozzon abból az időből, amelyet a komoly tanulmányoknak és lelkiismeretes munkának szentel.

Magányos, zárkózott életet él; nem fogad interviewolók hírlapírókat, csevegő világiakat és biztos, jól megválogatott bizalmas barátjainak kicsiny körén kívül senki sem közeledhetik hozzá.

Ilyen az ő létele.

És maga az asszony?

Elragadó és csodálatraméltó.

Gyűlöl mindent, ami rut és megvet mindent, ami hazug.

Miként művészetében, úgy magánéletében is csak az igazat szereti, csak azt keresi, csak arra törekszik.

Látva őt, amint egyszerű fekete ruhában csöndesen sétálgat valamely parkban, vagy elmerülten szemléli egy képtár festményeit, vagy megáll egy könyvkereskedés kirakata előtt, senki sem hinné, hogy a nagy Duse Eleonora áll előtte, kinek a neve az összes világrészekben ismeretes; igénytelen megjelenése és szerény, csöndes magaviselete inkább azt hitelné el az emberrel, hogy egy egyszerű, kissé mélabus természetű uriaszszonyt lát maga előtt, aki épp oly távol áll a nagy szenvedélyek viharzásától, mint a színpadi lámpák csillogásától.

És ez az ő külső jellemvonása: a mélabú. Szelid arcvonásai szenvedést árulnak el, amely gyöngéledő egészségére vezetend vissza és az amerikaiak, akik mindenre nevet keresnek és sokszor találnak is, ezt a spanyol izű francia nevet adták neki: *Notre Dame de la Douleur*.

Dolores!

Ime egy jellemvonás, amely egész őszinteségében és igazlelkiségében fogja őt lefesteni. Olyan napon, amikor a szokottnál gyöngébbnek, vagy betegnek érzi magát, semmi szin alatt sem lép a közönség elé, nem törődve azzal, hogy mennyi a napi bevétel és mennyi az ő anyagi vesztesége. Oh, hányszor (ime, a cikkirő zsurnalisztán erőt vesz az impresario hányszor kellett e miatt tíz-tizenötezer frankos bevételeket visszafizetnem a közönségnek.

Ha ilyenkor — megakarva menteni a fényes kassa-eredményt — felszólaltam és unszoltam a művésznőt, Duse Eleonora olyan erőlyes hangon, amely ellenmondást nem tűr, azt felelte:

— Hiába minden unszolás. Ön drágán fizetett meg a közönséggel a helyét. Már pedig a közönség, amidőn a kívánt árt megfizeti, joggal megkövetelheti, hogy a legjobbat adjam neki abból, ami tölem és művészetemtől kitelik. Érzem, hogy ma nem tudok tökéletes lenni és hogy kevesebbet nyújtanék, mint amit tölem elvárhatnak. Nem esalhatom meg azokat a jó embereket, akik bennem megbiztak. Ők maguk is szívesebben jönnek el inkább máskor, semhogy ma esalódásnak legyenek kitéve.

Őnök azt hiszik talán, hogy az, amit itt elmondtam, máskor is előfordul néha a színpad világában. Tartozom az igazságnak azzal az őszinte vallomással, hogy ezt a lelkiismeretességet csak az egyetlen Duse Eleonorában találtam fel.

Végül egy megnyugtató szót. Duse Eleonora nem játszik túlságosan sokat. Nem rohan örült sietséggel egyik városból a másikba, színpadról vasutra és vasutról ismét színpadra. Kiméli magát, tiszteli művészetét. Pihenőket tart, amelyek alatt testben és szellemben egyaránt felfrissül, és épp ez idő szerinte jobb egészségnek örvend, mint valaha. Meg fognak erről győződni budapesti négy előadásán.

Schurmann, impresario.

MŰVÉSZET.

□ **Szemere Bertalan szobra.** Borsod vármegye érdemes alispánjának, Tarnay Gyulának, hazafias fáradozása folytán immár odáig értett **Szemere Bertalan** szobrának eszméje, hogy a vármegyei közgyűlés ma bizottságot küldött ki a szobor elkészítése végett szükséges intézkedések megtételére. A bizottság tagjai az alispán elnökelete alatt: **Lévay József, Orczy Gyula, Blazsejovszky Ferenc és Melzer Gyula.** A szobor költségeire 17.911 forint van együtt, oly összeg, amely remélni engedi, hogy **Szemere Bertalan** szobra művészi tekintetben is díszére fog válni Miskolc városának.

□ **Klotild főhercegnő művásárlásai.** Pénteken Klotild főhercegnő meglátogatta a Barabás-Molnár kiállítást a Műcsarnokban s Molnár József festményei közül 18 darab képet megvásárolt udvari képtára számára. Tegnap, szombaton délelőtti megismételt látogatását leánya, Erzsébet főhercegnő és József Ágost főherceg kíséretében s teljes másfél órát fordítottak a kiállítás megtekintésére. Ez alkalommal József Ágost kir. herceg ugyancsak Molnár József képei közül háromat vásárolt meg.

□ **A bazilika domborművei.** A lipótvárosi bazilika szentélyét több művészi feldomborművel fogják díszíteni. A domborművekre a templomépítő művezetőség nyilvános pályázatot hirdetett, amely a napokban járt le. A határidőn belül összesen két pályamunka érkezett be, amelyek elbírálását a tanács nem bízta a templom építésére felügyelő-bizottságra, hanem külön szakértő-bizottságot kért fel, melynek elnöke **Ráth György,** tagjai pedig: **Sztróbl Alajos, Fadrusz János** szobrászok, **Benczur Gyula, Lotz Károly** festőművészek, **Czigler Győző** és **Pártos Gyula** műépítészek, **Lollok Lénárd** plébános és **Kausser József** a bazilika építésének művezetője. A zsűri már döntött a beérkezett pályaművek fölött, de mert egyiket sem találta méltónak a pályadíjra, a három legjobb pályamunka készítője: **Mayer Ede, Damók József** és **Führer Rikárd** között tiszteletdíjjal összekötött *szűkebb pályázatot* hirdetett, amely két hónap múlva jár le. A pályázat igen érdekes, mely a székesfőváros 35.000 forintot irányzott elő a munkákra, de kijelentette, hogy nagyobb műértékű alkotásoknál még nagyobb pénzáldozattól sem riad vissza.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Kisfaludy-Társaság** szerdán, e hó 25-ikén délután 5 órakor az Akadémia kis termében rendes havi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. *A tükör:* Patterson Arthur l. t. nekrológia. 2. *Bartók Lajos r. t.:* A Nemzeti Színház és nemzeti drámák. 3. *Radó Antal r. t.:* Ujabb francia költőkből, műtörténetek. 4. *Endrédi Sándor r. t.:* Kisfaludy Károlyról, értekezés. 5. *Lehr Albert* vendég: Goethe „Hermann és Dorothea“-jából. 6. *Folyó ügyek.*

□ **A Magyar Tudományos Akadémia** III. osztálya ma délután ülést tartott. *Thán* Károly elnökelete alatt. Első tárgy volt *Heller* Ágost r. t. jelentése a nemzetközi matb. és természettudományi bibliográfia ügyében. Az a két konferencia Londonban, melyeken *Heller* a magyar kormányt képviselte, — abból a célból gyűlt össze, hogy egy általános matematikai és természettudományi bibliográfiát létesítsen. Dr. *Hosvay* Lajos l. tag ismertetette *Szarvasy* Imre „Az indulinok előállításai elektrolitikus módon“ című dolgozatát, *Daday* Jenő bemutatja a *Biró* Lajos által Uj-Guineából küldött mikroszkópi anyagban talált szabadon elő fonálférgeket. Végül *Kövesligethy* Radó l. tag az *alló csillagok tengelyforgásáról* tartott érdekes előadást.

Choses vues.

Hugo Viktor hátrahagyott műveiből a napokban jelenik meg egy kötetre való apróság, *Choses vues* cím alatt. Az érdekes apróságok közül itt közöljük a következőket:

(Lajos Fülöp és Robespierre.)

Robespierre-t — mondta nekem a király — mindössze egyszer láttam közelről. Valami gazdag posztókereskedő, *Decreteau* ur hitt meg egyszer ebédre s meghívta kivülem *Petion* és *Robespierre*-t is. Csakugyan olyan alak volt, mint aminek *Mirabeau* jellemezte: *olyan macska, amelyik ecetet iszik.* *Robespierre* ur nagyon mógörva volt, alig nyitotta ki a száját. Ugy látszik, bosszantotta, hogy egy asztalnál kell ülnem velem. Javában érkezünk, mikor *Petion* így szól *Decreteau*hoz fordulva: Kedves gazda, tegyen valamit ezért a fiúért! *Decreteau* azt kérdezte, hogy mit lehet *Robespierre*-ért. Mit? Hát házasítsa meg a gyereket. Nem lája, hogy tele van keserűséggel, sötét hangulatokkal, gyűlölettel, *hipochondriával?* Attól félek, hogy még miniket is felemészti a haragjával! Csak az asszony

segíthet rajta. Ha megházasodnék, még jóindulatú ember válhatnék belőle.

Robespierre mosolyogni próbált, de csak torzképet tudott vágni. Hát ez volt az egyetlen találkozásom *Robespierre*-vel. Később a szűzöken is láttam. Nagyon unalmasan beszélt, lassan, nehézkesen s még savanybabb volt, mint első találkozásunk alkalmával. Meglátszott rajta, hogy *Petion* nem keresett neki feleséget.

(A generálisok meggyőződése.)

A páirek ülésén a katonaszabadsági törvényjavaslatot tárgyalták. *Nemours* herceg is eljött az ülésre.

A páirek kamarájában nyolcven altábornagy volt együtt. Majdnem valamennyi úgy nyilatkozott, hogy a törvényjavaslat nagyon rossz. A generálisok azonban mégis egy szálig mellette szavaztak, mert a herceg nagyon ügyelt a szavazókra. Csak a bírák és követek szavaztak a javaslat ellen. Ekkor így szóltam *Franck-Carré* elnöknek: *Látja, ez a polgári bátorság és a katonai gyávaság küzdelme.*

A javaslatot persze elfogadták. . . .

(Minisztertanács Fülöp Lajos alatt.)

Az orléansi herceg mesélte nekem, hogy a juliusi forradalmat követő korszak miniszteri tanácsosain atyja engedelmével részt vett. Egyszer mondta a herceg, éppen mikor a király beszélt, *Merilhon* ur, az igazságügyminiszter elszundított a széknén.

— *Chartres!* — mondta a király fiának — keltsd fel a miniszter urat!

Az orléansi herceg, aki *Merilhon* ur mellett ült, meglökte az alvó minisztert. Micsém használt. A herceg még egy kísérletet tesz, de a miniszter tovább horkog. Végre a herceg az alvó térére teszi a kezét, erre aztán *Merilhon* ur mégis felriad s így kiált:

— No ne tréfálj *Zsófi*, ne esiklandoz!

(Miképpen tünnek el az alattvalók az alkotmányból!)

1830-ban *Dupont de l'Eure* volt az igazságügyminiszter. *Augustus* hetedikén, tehát azon a napon, melyen az orléansi herceg letette a királyi esküt, *Dupont de l'Eure* szentesítés végett a király elé vitt egy törvényjavaslatot. A javaslat így kezdődött: — *Alattvalóinknak* adjuk tudtára és parancsoljuk . . .

A másolással megbízott írnok, valami exaltált fiatal ember, ijedten hátrált meg, mikor ezt a szót *sujet* (alattvaló) meglátta. Egyszerűen elhagyta tehat, nem írta le.

Az igazságügyminiszter kevéssel utóbb kéri tőle a letisztított javaslatot. Készen van? Kérdezi az írnotól. — Nem, uram, — felel az s megmagyarázza aggodalmait. *Dupont* ur meghallgatja, aztán félíg nevetve, félíg haragosan így szól: *Eh! Maga kis republikánus, írja csak le rögtön úgy, ahogy van!* Az írnok lehajítja a fejét s ír.

A kihallgatásnál aztán a miniszter elmesélte az esetet a királynak. *Fülöp* Lajos azonban nem nevet. E pillanatban lép be a tárcanélküli miniszter, aki egy oldja meg a kérdést, hogy az „alattvalók“ szó helyébe ezt teszi „mindenki“ s azóta így kezdődik a francia törvény: *Tudtára adjuk mindenkinek és parancsoljuk . . .*

(I. Napoleonról.)

Mortemart herceg egyszer mellém telepedett a páirek ülésén s a császárról mesélt. *Mortemart* ur, az orosz hadjárat idején ordonánc tisztje volt a császárnak.

Oroszországban ismertem meg csak igazán a császárt. Egész nap az oldalánál jártam, láttam, mikor reggel megborotválkozott, mikor szivacsossl letrülte az állát, mikor felhuzta a eszmeit, mikor a szolgálja fülét ráncigálta, mikor nevetett, mikor társalgott, mikor parancsot osztott, tervet csinált, módosított, határozott. Mindezt igazi fejedelmi nyugodtsággal, egyszerűen, röviden tette s a mellett nem fedkezett meg semmiről sem. Lelki műveltsége minden percében megnyilatkozott. Biztosítom, hogy *Napoleon* bebizonnyította, hogy nem igaz az a mondás, hogy: a szolgálja előtt senki sem nagy ember . . .

EGYESÜLETEK.

(A budapesti sakk-kör) szombaton sikerült esélyt tartott, amelyen olyan sokan jelentek meg, hogy többen sakktabla nélkül maradtak. A kör erősebb játszói is versenyre keltek s így szép játszmákban nem volt hiány. A kör elnöke, dr. *Rákosi* Béla lendületes beszédrel nyitotta meg az őszi évad első körététét, s megjegyezte, hogy a küzdő feleket ne csak az értékes tárgyak elnyerése sorsoltsa, hanem törekedjenek az est díszére való tanulságos és szép játszmákra is. A lelkes buzdítás élénk tetszést kelte. Ezután *Konovics* Miklós fölolvasta a versen-

feltételeket és *Kósa* Rezső megejtette a párosítást. A főtárgyért, egy remekművű ébresztő-óráért a nyertesek közül kisorsolt két tag külön viaskodott. Hosszas, heves küzdelem után a díjat *Fottornyay* Vilmos nyerte meg. A vidám est hajnali egy órakor ért véget.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Cipész oltó szaklap.** Eddigélő azt hitte mindenki, hogy a *Cipész* című szaklapban arról írnak arra való, hivatott okos mesterek, hogy miképpen kell tartós eszimatpalat fabrikálni s miképpen kell eltalálni a csinált-binját ennek a nemes mesterségnek. A *Cipész* című szaklap azonban egészen más cikkelyeket hoz. Olyant, aminek ez a címe, hogy *Farizeusok* s amely a *Petőfi* ünnepségek alkalmából illetékesképpen íródott meg: A Kárpátoktól az Adriáig bömbölnek most az aljas jezsuita farizeusok s hazafias ostobasággal népbolondítást akarnak végezni. Nyomorult süpredékei az emberiségnek, hogy merítetik a nép lánglelkű költőjének a nevét beszenyezni? Aljas, szenteskedő süpredékei a hazának, olvassátok el *Petőfi* költeményeit és tegyék le az alcát s majd akkor ott álltok, mint a köztetek előfordulni szokott csalók és sikkasztók, akik ellopják a közpénzt.

A királyi főügyesség semmiféle cipézi szaktudományt nem látott ebben a köpködő cikkben, hanem osztály elleni gyűlöletre való izgatást s ezért pörbe fogta *Farkas* István varga-legényét, kinek sajtóperét ma tárgyalta az esküdtszék.

Az esküdte a vádlott *Farkas* Istvánt 11 igenel 1 nem ellenében *vétkesnek* mondották ki osztálygyűlöletre való izgatásban, mire a sajtóbíró *Farkas* Istvánt hat heti államfogházra és 10 forint pénzbüntetésre ítélte. Egyuttal kötelezte az elítéltet az összes költségek viselésére s az ítéletnek a *Cipész* című lapban való közzétételére. Az elítélt dr. *Goldner* Adolf és dr. *Balázs* Adolf jótállása mellett szabadlábon maradt.

§§ **Gyerekhálál.** *Gailik* Józsefnek mindössze egy ló van a kocsija elé fogva. Nyomorult, ideges állat, tipikus konflis ló, amelynek semmi értéke sincs az élthez. Olykor megvadul s ilyenkor azt hiszi, hogy ő valaki s mert erős, felnőtt emberrel nem mer elkezdni, hát apró gyerekeket tipor el — a nyomorult. Az ő-utca sarkán tette meg ezt a hősi dolgot s szegény kis *Schiller* Nándort tiporta agyon. A kocsis mulatott az eseten s meg sem állt, mikor a rendőr utána kiáltott. Azt gondolta, hogy a konflis lónak is lehet egyszerű jó kedve. A törvényszék nem is vonta felelősségre a paripát, hanem *Gailik* Józsefet, aki egyre azt tagadta, hogy ő elgázolta a gyereket. Még tán meg is esküdtött volna rá — s igazsággal, mert ő csakugyan nem gázolta el.

Ugy látszik ilyenféleképpen viccelt *Gailik* József, mert a gyerekhálálért, gondatlanságból okozott emberölés címén, három hónapi fogházra s száz forint pénzbüntetésre ítélték.

Hej de olesó a gyerek!

SPORT.

*. **Bécsi löversenyek.** Az Ausztria-díjjal vége a nagy turfeseteknek s a *Freudenau* holnapra már visszanyeri rendes formáját, üres tribünjeivel s kevéssé érdekes versenyével. Akik a sportért mentek fel Bécsbe, azok az Ausztria-díj után alig kíváncsiak valamire, a játékosok pedig úgy letörték *Plátuson*, hogy nem soknak van kedve a pénzt továbbra is a lovak bolond össze-vissza szaladgálásának kitenni. A holnapra napnak egyetlen érdekes versenye sportszempontból a *Gunnersbury*-verseny, mert itt legalább jó klasszisu lovak találkoznak. Ilyen *Kara*, *Kartal*, *Polonius*, *Culture*, *Lili* stb. Mindegyiknek van egy-egy pompás futása, úgy hogy a kiállításokban nagyon bajos eligazodni. Tekintve *Culture* utolsó futását, amikor a minap *Boldogot* 5 kilogramm teherdifferencia mellett verte, azt hisszük, hogy ezuttal jobb klasszisu ellenfeleit is leveri. *Kara* és *Lili* minden körülmény közt komoly ellenfele lesz. Holnap dől el a 20.000 koronás *Kahlenbergi* gátverseny is, az alkonyuló gátverseny-sport legutolsó nagy versenye, amely azonban, tekintve a megcsappant érdeklődést a gátversenyek iránt, meglehetősen hidegen hagyja a sportsmaneket. Régebben klasszisulovak mérköztek ilyen nagy díjért s még a tavaszszal is *Sándor* nyerte a schönauai gátversenyt; most pedig csupa letűnt lónagyságok mérköznek a 20.000 koronás díjért, olyanok, amelyek vagy már több ízben le voltak törve, vagy pedig valami egyéb hibájuk van. *Proponent*, *Mathönig* letűnt alakok s az előbbi nem is fut, *Szolgabíró* agyonhajszolt pára, *Gagerl* roarer, *Makó* dacára annak, hogy egykor *Trial* stakest nyert, legjobb esetben kocsiba való s így kétségtelen, hogy a kevésbé nagy klasszisu, de most jó állapotban levő lovak fojadják egymásukat az ügyet alintézni.

Ilyen *Erbrin*, amelynek a gátakon szép futásai vannak és *Malteser*, amely a minap nyert egy gátversenyt. Ha a gátakon eddig nem futott lovak valamelyike nyerne, föltéve, ha startolna, az leginkább *Gagerl* lehet, amelynek beteg gégéje bizonyára inkább állja ki a lassabb pácében előző gátversenyt, mint a sebes sikversenyeket. De tekintve, hogy a turfon nagy német világot élünk, nincs kizárva, hogy esetleg valamelyik német crack okoz meglepetést. A holnapi versenyek típei a következők:

- I. Vak Bottyán—Mini.
- II. Dumur—Lady May.
- III. Culture—Kava.
- IV. Erbrin—Malteser—Gallitrac.
- V. Mondaine—Round the corner.
- VI. Reducer—Mafai.
- VII. Casque—Wahrmann-istálló.

*. A Chambridgeshire. A holnaputáni nagy angol handikapré, melynek egykor *Tokio* is szomorú hőse volt, egyszerre *Maceppa* lett 9-szeres pénzzel a favoritja. Vele egyenlően fogadják *Oban*-t, míg *Eager* 10, *Excelsior* és *Sciutlant* 14-14-szeres pénzzel áll. Valószínű azonban, hogy a verseny a két utóbbi között fog elődúni.

*. A beszéző újság a bécsi lövészversenyekről. A *Telefon* *Hörmond* holnap (kedden) a bécsi lövészversenyekről — tudósítójának telefonjelentései alapján — már a *hora delutáni órákban* részletes tudósítást fog felolvasni.

Nyiltes.

Leghatásosabb
vasas-ar-
zénes víz

Kapható az Országos Árványvízes Üzletekben, Gyógyszer-tárakban és drogeriákban.
Mattoni és Wille, Budapest.

Használt Remington írógépek teljesen jó állapotban olcsó áron kaphatók: Kámtz C. és fiaival Budapest, Doroitzy-utca 12.

Kisfalvi Vilmos

főmérnök elhunyt alkalmából hozzánk intézett részvénytárgyalatokra ezután nyilváníttuk őszinte közszónetünket.
A gyászoló család.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Az angol alsóházban.

London, október 23. Az alsóház mai ülésén *Hicks-Beach* pénzügyminiszter felhatalmazást kér, hogy 8 millió fontot kincstári jegyek útján szerezzen meg.

Wyndham hadügyi államtitkár felolvassa egy jelentést, mely szerint a natáli harctérről ma reggel érkezett híreket *Wolseley* lord a következőkben foglalja össze: Északról és nyugatról erős ellenséges osztagy közeledik *Jule* tábornok hadereje felé. Ez utóbbi ennek folytán *Dunde*-ből visszavonult és összeköttetést keresett a gienocsi táborral. *White* tábornok tartja pozícióját *Ladysmith*-nél. Az ellenség, úgy látszik, nagy számbeli túlsúlyban van. *Wolseley* előadásából úgy látszik, hogy a Glencoe mellett kivívott második győzelemről szóló hír nem felel meg a valóságnak.

A pénzügyminiszter azután 8 millió font kibocsátására vonatkozó indítványának megoldásánál megjegyzi, hogy a gondosan elkészített költségelirányzatok meg fognak felelni a szükségletnek. Lehetséges ugyan, hogy túl kell lépni azokat, de eddig a dolgok jól folytak le, a csapatok fényes sikereket mutatnak fel, a gyarmatok lojális magatartást tanúsítanak és a benszülöttek nyugodtan maradtak. Ha a mai nap híreiből van is valami, a mi gondot okozhat nekünk, úgy mond a pénzügyminiszter, mégis meg kell fontolnunk, hogy minden nap közelebb hozza azt az időt, mikor Dél-Afrikaiban túlnyomó haderővel rendelkezhetünk. Nem látok okot arra a feltevésre, hogy a háboru nem fog eredményes befejezésre jutni azon az időn belül, melyre a költségelirányzatok vonatkoznak. Bármibe fog is kerülni a háboru, még nem bizonyos, hogy az egész költség Angliára fog esni. Transval háboruba sodorta gyarmatainkat a minden hadi szokással megegyeztethető volna, hogy ha a háboru Angliára nézve sikerrel végződik, a transvaali adófizetők valamivel hozzájárulnak a hadi költségekhez, mert Transval gazdag gyémánt- és aranymezőkben. (Gunyos közbekialítások az írek padjain.)

Az alsóház *Hecks-Beach* indítványát, hogy a Ház hatalmazza fel öt 8 millió fontnak kincstári jegyekben való kibocsátására, 338 szavazattal 28 ellenében elfogadta.

TÁVIRATOK.

A helyzet Ausztriában.

Brünn, október 23.

A cseh nemzeti munkások gyűlését a kormány képviselője feloszlatta, mert a szónokok igen heves támadásokat intéztek a kormány ellen a nyelvrendeletek megszüntetése miatt. A munkások azután néhány követ dobtak a termen át és egy kö lábán találta a kormány képviselőjét. A tömeg ordítva járta be az utcákat és több ablakot vertek. Végül a rendőrség szétesztelte a tüntetőket.

Bécs, október 23.

Eipelből érkezett jelentések szerint ott e hónap 20-ikán tüntetés volt. Mintegy hatszáz ember, nagyobb-részt gyári munkás összecsoportult s különböző kiáltásokkal bejárta a várost. Oberländer és Morawetz gyárosok, továbbá *Kohorn* és *Schulz* kereskedők házában beverték az ablakokat. Tovább a tüntetők nem mehetek, mert két csendőr és négy városi rendőr föltartóztatta és szétkergette őket.

Csaszauban 20-án este körülbelül száz ember tüntetett. Tegnap délelőtt körülbelül ötszáz ember járta be az utcákat, de egy órai tüntetés után szétoszlottak.

Rokitzamból jelentik, hogy ott 20-án este körülbelül száz fiatal ember énekelve, pered- és hanba-kiáltásokkal járta be a várost. A zsidók ablakait beverték. A városi rendőrség a csendőrség segítségére nélkül szétesztelte a tüntetőket.

Jungbunzlauából jelentik, hogy ott tegnap este néhány száz munkás bejárta a várost, beverte a zsidók és a kerületi betegsegítő-pénzárak ablakait, míg végre a csendőrség szétesztelte őket.

Münchengrätzben tegnap tüntetés volt, de a rendet nem bontották meg.

Kolinból jelentik: A város tegnap föl volt lobogózza s az ablakokban mindenféle fölírások voltak. Délelőtt tizenegy órakor körülbelül kétszáz ember dalolva járta be a várost, miközben a cseh állam-jogot elvették. Tizenkét órakor a tömeg önként szétcszított. A délután nyugodtan telt el. Este hét óra után újra gyülekezni kezdtek a tüntetők, de a csendőrség és a városi rendőrség megakadályozott minden csődületet s két embert elaróztattak.

Pilsenben is tüntetett tegnap mintegy ötszáz ember. Nemzeti dalokat énekelve járták be az utcákat, de csakhamar széteszteltak.

Hollerschau, október 23.

Tegnap este itt ismét nagyobb kihágások fordultak elő. A tüntetők beverték néhány zsidó család ablakait s kifosztottak két üzletet. Egy házat fölgyújtottak. A tüntetők megtámadták a csendőrséget is, amelynek végre fegyverhez kellett nyulnia. Három embert megölték s többen megsérültek. A zavargásnak este kilencedfél órakor a katonaság vetett véget.

Hollerschau, október 23.

Újabb táviratok szerint a halottakon kívül 20 ember súlyosan megsérült. A rendet a kremsieri gyalogezrednek egy fél százada állította helyre.

Brünn, október 23.

Kremsierből, Lejninkből, Hrador-Frankstadtól, Walachisch-Meseritschből és Gayából tüntetés jelentenek, amely fölvonulásokból és nemzeti dalok énekléséből állott, de nyugodtan folyt le. Kihágások sehol sem fordultak elő.

Kremsier, október 23.

Tegnap este itt megint tüntetések voltak. Néhány ezer ember bejárta a várost és nemzeti dalokat énekelte. Néhány helyen beverték az ablakokat, így a német Concordia házában és néhány zsidónak a házában. A rendőrségnek és a csendőrségnek sikerült a rendet helyreállítania, a nélkül, hogy erőszakhoz nyúlt volna. Senkit sem tartóztattak le, de többieket följelentettek.

Mährisch-Osttau, október 23.

Ma délután négytől volt itt ezzel a napirenddel: A cseh közjog és a jelenlegi politikai helyzet. A gyűlést a kormány képviselője három óráig tartó zajos tárgyalás után fölőszlatta. A résztvevők, körülbelül hatszáz, nagyjából szociáldemokrata és nacionalista munkások kölcsönös hanba-kiáltások közl elhagyták a gyűléstermet. A szociáldemokraták a munkás-láza vonultak, a nemzeti munkások szétoszlottak. A tervezett utcai tüntetés elmaradt. A rendet nem zavarták meg.

Prága, október 23.

Gayában az elmúlt éjjel a levélsekerevények levő valamennyi kétféle sást bekenették a csehek szurokkal. Nem lehet most egyetlenegy sem felismerni a kétféle sasokból.

Bécs, október 23.

Clary gróf, a minisztertanács elnöke ma délelőtt Dipauli képviselővel tanácskozott. A katolikus néppárt ma este ülést tartott. A *Lengyel Kuba* ma hosszabb bizalmas ülésen tárgyalta a kormány nyilatkozatát. A holnapi ülés előtt csaknem valamennyi pártfő értekezletre ül össze.

Páris, október 23. A görög király ma délután meglátogatta Loubet elnököt, aki a látogatást nem-sokára viszonozta.

Konstaniinápoly, október 23. *Sefket* effendi herege, néhai *Abdul Aziz* szultánnak a fia, *Abdul Hamid* szultánnak nagybátyja, tegnap a skutarii konakban tífuszos tüdőgyulladásban meghalt.

Berlin, október 23. Már hetekkel ezelőtt híre járt, hogy az orosz udvari vadászatonk Spalában találkozni fog a cár *Vilmos* császárral és *Ferenc József* királlyal. A cári kastélyban csakugyan erősen készülnek a fejedelmi vendégek fogadására, de itteni illetékes helyen sommit sem tudnak arról, hogy *Vilmos* császár részt fog venni az oroszországi udvari vadászatonk.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, október 23. (Gabonapiac.) Bányadt külföldi jelentések győngitették a vételkedvet. Buza $\frac{1}{4}$, rozs általában $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ márkával olcsóbb. Zab bányadt. Az idő szép.

Berlin, október 23. (Gabonapiac.) A buza és rozs szállítási ára $\frac{3}{4}$ márkáig hanyatlott.

New York, október 23. Az Egyesült-Államok atlanti kikötőiből a múlt héten Nagy-Britanniába 161.000, Franciaországba 12.000, más európai kikötőkbe 102.000, Kaliforniából és Oregonból Nagy-Britanniába 38.000 mm. búzát szállítottak el.

Frankfurt, október 23. Árfolyamok októberre. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 231.20. Osztrák-magyar államvasut 140.—. Déli vasut 32.40. Osztrák aranyjárdék —.—. Olasz járdék 92.40. Laura-kohó 250.10. Harpeni 197.50. Discont 192.10. Alpesi —.—. Bécsi bankgyűléslet —.—. Szilárd.

Berlin, okt. 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjárdék —.—. Magyar koronajárdék —.—. Osztrák hitelrészvény 230.60. Osztrák-magyar államvasut 139.75. Déli vasut 32.30. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegyek készpénz 216.45. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegyek —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New York, október 23. *Liszt* helyben 2.80. Buza októberre $7\frac{1}{2}\%$, decemberre $7\frac{1}{2}\%$, márciusra $7\frac{1}{2}\%$, májusra $7\frac{1}{2}\%$. *Tengeri* májusra $39\frac{1}{2}\%$. *Tengeri* júniusra $38\frac{1}{2}\%$.

Chicago, október 23. Buza decemberre $70\frac{1}{2}\%$, *Tengeri* májusra 33 —.

New York, október 23. (Értéktőzsde.) Váltó Londonra 4.87—. Váltó Berlinre $95\frac{1}{2}\%$. Ezüst $57\frac{1}{2}\%$.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

M. M. Budapest. A tekintetes címzés kijár neki, de ennél többet mondó címzés akkor sem, ha a diploma is a kezében volna már.

D. S. Maros-Ludas. Gratulálunk hozzá, de véleményünkön ez ismét változtat. A kivételek különben sem alkothatnak szabályt.

Zalai, Igen, fogyasztási adó alá esnek. Ezt a fogyasztási adót pedig a rendeltetési helyen, a címzeteknek kell megfizetni, mikor a küldeményt átveszi.

K. J. Aranyos-Maróth. Folyamodjék az Országos Honvédelemügyi elnökséghez s mellékelje az okmányait. Ha az egyesület azokat rendben találja, megkapja a segélyt.

S. Gy. Aha. Méltóztassék a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz fordulni, mi csak onnan kérdezhetőnk meg. 2. Az adónivalat útján kapja meg a pótlást.

D. P. Gy. Sátoralja-Ujhely. Megtalálhatja Varga Ottó tanár *Aradi vértanúk albuma* című disztribúcióját, amelyet minden előkelőbb könyvkereskedésben megkaphat.

Bosznial előfizető. Kossutányi és Lázár: A gazdasági szeszgyártás kézikönyve 3 forint 60 krajcár. Reichenhaller Károly: Szeszgyártás, 1 forint 60 krajcár. Mindegyiket megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Rendes olvasó. Zombor. 1. Egyszerűen úgy történt, hogy a delutáni előadásról, mely fél hatkor végződött, átkecsizott a Vigszínházhoz s résztvett az előadásban, mely fél nyolckor kezdődött. Ez a két óra elégséges pihenő volt a művésznőnek. 2. Erdemes megnevezni.

Jogász. Fiume címerének jelszava: *indiferenter* Anyit jelent: *lankadatlanul*. Hogy ez a jelszó mely időből származik s mi a jelentősége, azt az Országos Levéltárban (Belügyminisztérium) szivesen megmondják.

R. G. Kőbánya. A kereskedelmi minisztériumban a vasuti ügyek osztályát *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos vezeti.

KÜLÖNFÉLEK.

† **Nők találmánya.** A feltalálók sorában nagy számmal szerepelnek a szép nem képviselői is. Khina negyedik császárijának egyik felesége volt talán az első feltalálónő. Az ezüstszővest ő találta fel. Indiában a világhírű kashmir-shawlok szövése a három esőndjében történt először. A velencei csipkék készítésének titkát, amely a XIII. század folyamán elveszett, egy olasz munkásnak a felesége találta újra fel, a csodaszép gase, amelyet *szövött szellőnek* is neveznek, szintén egy asszony találmánya. Amerikában a nők feltaláló tevékenysége a neveléssel és az általános műveltséggel lépést tartott. Mary Rees volt az első nő, aki Amerikában szabadalmat kapott. A találmánya az volt, hogyan lehet a szalmazsálat selyemmel vagy pamuttal körülzárni. A harmincas években a nő nevelésére folyton nagyobb gondot fordítottak és 1834-től 1855-ig 35 találmányra adtak szabadalmat nőknek. Ez időponttól 1884-ig a nőknek adott szabadalmak száma 1503-ra emelkedett. Amerika nyugati részén különösen a gazdaságra vonatkozó találmányokra adtak szabadalmat a nőknek, mert ott a nők ténylegesen részt vesznek a gazdasági munkában. Egyéb találmányok közül megemlíthetjük *Strong* asszonyt, aki a fűzőnek a mai formáját találta fel.

Felt asszony a permutáláshoz kulcsot talált föl 9000 kombinációval. Ugyancsak ő konstruált egy olyan levélzsekrényt, amely a ház külső részén van és amikor a levélhordó levelet dob belé, a tulajdonos lakásában jelt ad. Az ilyfajta levélzsekrényeket nagyban használják Angliában. A csavarkészítésnek jelenlegi rendszere is egy nő találmánya. Ugyancsak a patkóé is.

† **A kékszakállú herceg.** Meglehetősen borzalommal olvastuk ifjabb éveinkben a kékszakállú herceg kalandjait, amelyek bizony egy kissé kellemetlenek voltak sok hölgyre nézve. Az operett, amit róla írtak, az sem enyhítheti a kékszakállú herceg kellemetlen emlékét. Sokan foglalkoztak már avval a kérdéssel, hogy ki volt tényleg a kékszakállú herceg és alaposan kutatták, vajon elkövette-e mindazt a sok gyilkosságot, amelyvel az utókor vádolta.

Most egy amerikai tudós, dr. *Wilson* Tamás könyvet írt a hercegről, amelyben azt mondja, hogy *Gilles de Retz* volt a neve és a 15-ik században élt. Bretagnei nemes volt, akinek rengeteg nagy birtokai valának. Az orléansi szüzzel harcolt és francia marsall lett. Amikor a háború befejeződött, birtokaira vonult vissza és a *bölcsek követ* akarta feltalálni. Azonkívül olyan ételízürt ígyekezett előállítani, amely örök ifjúságot adjon. Ebben a munkájában egy olasz mágus segédkezett neki. Minthogy mindketten azt hitték, hogy ezt az elixirt a kis gyermekek és fiatal leányok

véréből tudják csak előállítani, sorra követték azokat a gyilkosságokat, amelyeket a hagyomány nekik tulajdonított. Bűneit azonban felfedezték és a kékszakállú herceget 1440-ben Nantesben kivégezték.

† **A muff.** Jövő hónapban lesz *négyszáz esztendő* jubileuma a szőpémen téli tolettjéhez tartozó szükséges *muffnak*, akadémikus magyar nyelven, karmantyúnak. 1499-ben Velenében pillantotta meg a napvilágot, de abban az időben a készítési módja teljesen ellentéte volt a mai divatnak. Drága brokát-szővetekből készült és a prémet csak a bélésre használták. Európa egyéb országában csak a 17. században kezdték a muffot használni. És nemcsak az utcán, hanem a színházban, ünnepélyes alkalmakkor, sőt esték alkalmával odahaza is. I. Frigyes király koronázása alkalmával, amely 1701-ben Königsbergben volt, — a muff az udvarhölgyek tolettjének kiegészítő részét képezte. Nemsokára ezután a férfiak is használni kezdték a muffot. Furcsa látványt nyújthattak a teremtés urai a nyakukba akasztott muffokkal. Az akkori idők fenegyerekei különösen a leopárd bőrből készült muffokat kedvelték. Négyszáz év alatt bizony nagyon sok formája volt a muffnak. Érdemes megemlíteni a legutolsó divatot, amely most járja Londonban. Rengeteg nagy muffokat hordanak a missek, amelynek előlészén egy 12—15 centiméter nagy ujjal van, amely mögött egy meglehetősen mély zseb van, ahova a hölgyek — ölebecskéiket teszik. A kis állatkáknak éppen csak a fejük látszik ki a muffból, amely tehát nemcsak kéz-, hanem kutya-melegítő is.

† **Nem rossz!** Egy olyan üzletnek a kirakataiban, ahol a reuma ellen való kenőcsöt árulnak, több „hála- és elismerő levél” van kitéve. Azok közül való ez:

Magam, nőm és anyósom hónapok óta a legerősebb fájdalmakban szenvedtünk. Tudomásunkra jutott az ön kitűnő hírnévnek örvendő kenőcse és anyósom már az első tégely használata után annyira meggyógyult, hogy fájdalmaink azonnal megszűntek.

Hálás tisztelője
R. A.

† **D'Annunzio és a színészek.** Az olasz színészek körében roppant nagy az elkeseredés. *D'Annunzio* súlyos sértéssel illette őket. A költő nemrég megintertnyultva egy *Pastonchi* nevű író és látogatásáról a turini Stampában számolt be. A költő egy kissé erős kifejezésekkel élt a színészekkel szemben,

és azt tartja, hogy csak ezeknek a hibái következében buknak sorra a darabjai.

Többek között azt mondta:

— Azokat a szép költői műveket, amelyeket a jövőben írónk teremtnek, szeretőm olvasott, művelt *műkedvelők* által előadatták, hogy a modern színészek pótolható voltát bizonyítsam. Mert ezek minden újabb darab megértésére képtelenek. Egyhangu előadásaiuk pedig megölnek minden poézist.

Nekünk költőknek szűzies lelkekre van szükségünk, akik azokhoz a képekhez, amelyeket lelkünk teremt, hamar hozzá simulnak, formálódnak. Kevés ilyen színészünk van. Nagyon kevés.

A *L'arte drammatica*, amely az olasz színészek szaklapja, természetesen erősen fel van háborodva *D'Annunzio* ellen és előkelő olasz színészek egész tömeg tiltakozását teszi közzé. Azok között van Tina di Lorenzo, Flavio Ando, Claudio Leighob stb. Novelli a következőkötő táviratozta:

— Szeretnénk érzem magam, hogy a *D'Annunzio* által megsértett osztályhoz tartozom és köszönöm a szerkesztőség lovagias védelmét.

Emma *Grammatica* szintén távirattal protestált. A *Tribuna* a színész-újságnak arra a felhívására, hogy *D'Annunzio* darabjait bojkottálják, így felel:

A bojkott felesleges. A *D'Annunzio* interjújának csak egy értelme lehet: hogy vissza akar vonulni a színpadtól. És ez az interjú az a lövés, amelyivel visszavonulását fedezi.

D'Annunzio felelete nem késett sokáig. Interjújában a színészeket, feleletében azonban az írókat bántotta meg. Azt mondja ugyanis, hogy ő ha gondolatait többek, tehát a közönség előtt is, kifejezni akarja, akkor azt nem szavakkal teszi, hanem írással. Csak az az ő tulajdona, amit ír.

Most folytatódik a háború. Meddig?

† **Modern.** *Porkoláb:* És mi az utolsó kívánsága?

Delükvens: Automobilon szeretnék a veszítőhelyre menni.

Mindennapi bosszúságok.

— *Salamon Ödön.* —

Rézsaszínű levelet kapunk, lázas örömmel bontjuk fel és kiderül, hogy egy óriás hitelező intése van benne

Egy tisztességes uri asszonynyal sétáltunk és néhány órával később minden ismerősünk szemtelenül a képünkbe mosolyog e szavakkal:

— Hej, hej, kópé! . . .

Egy gazdag barátunk fontos beszélni való ügyre alatt főre hí és tanácsot kér tőlünk, hogyan lehet szabad vasúti jegyhez jutni.

REGÉNY.

A verebek.

(29)

— REGÉNY. —

Írta: KABOS EDE.

A pap és a kapitány elkeseredett a patikus közpenyeforgatásán.

— Hiszen te proponáltad a nyilvános elégetést!

— Én proponáltam, hát én proponáltam. Hát nem lehettem én számár is? Mért mentetek belé? Mire való a pap meg az igazgató, ha néhez órákban sines eszük? Proponáltam az elégetést és a gróf ur első szavára belátom, hogy ostobaságot proponáltam.

A pap a helyzet magaslátára próbált emelkedni.

— Tudni kellene, hogy mit lehessen rebus his circumstantibus csinálni? A faktum az, hogy a fránya újságíró világgá kürtölte ostobaságunkat és ország-világ kacagni fog rajtunk.

A gróf kapott a kedvező fordulatot.

— Si feicisti, nega! Az újságíró csak újságíró, de egy város lakossága mégis valami. Nyilatkoznunk kell, hogy az egész pletykából egy szó sem igaz. Az újságíró ugyan kapálózni fog, a jegyzeteire, tanukra fog hivatkozni, de hát hol talál olyan danekadt, aki az intelligencia hiteles nyilatkozatával szemben neki adjon igazat?

— Az igaz — pattant ki megint a lelkesedés a patikusból. — Nyilatkoznunk kell.

A kapitány is érzett olyasmit, hogy ez nem megvetendő tanács. A pap és az igazgató titokban már a nyilatkozatot próbálta fejből megfogalmazni. A gróf pedig verte a vasat.

— Holnapra föl kell küldeni a cáfolatot. Minden lappnak, Pista legyen, ha a saját újságja is el nem csapja azt a hazug újságíró.

— Ugy van, dörögte a patikus lelkesen.

De a papnak eszébe jutott valami.

— Tudomásom szerint méltóságod vendégének látja azt a „hazug” újságíró.

— Az más, ütötte el a ravasz megjegyzést Danczkay. Mint házigazda, nem lehetek udvariatlan s elvégre, magunk közt talán megvallhatom, hogy nem is olyan hazug az az ember. De önöknek, mint képviselőjük, kötelességem megmutatni az egyetlen utat, mely ebből a csávából kivezet.

A danekai intelligencia, megadta magát. A dolog csakugyan plauzibilisnek látszott. Ha egy város intelligenciája egyértelműen nyilatkozik a „galád rágalmak” ellen, annak okvetlenül sulya lesz és lenyomja a serpenyőben a kis riporterpikáns leveleit. És nyilatkoznunk, mikor megvan az egyértelműség, nem éppen nehéz. A danekai forradalom, a kaszinói autodafé, a piac felháborodása, az általános elkeseredés: csupa rágalom. Egy felizgott riporteri egy fantazmagóriája. Egy bötü sem igaz belőle. Mi bizonyítjuk, egy szálig valamennyien: Daneka mezőváros egész intelligenciája, mint e nyilatkozat alájói. És mi aláírjuk a nyilatkozatot, sajátkezűleg: a kapitány, a pap, az igazgató, a patikus, a boltos és ahányan még irni tudunk.

Megköszönték a grófnak a jó tanácsot és hazafelé indultak. Danczkay még utánuk kiáltotta:

— Si feicisti, nega!

Aztán visszatért a vendégéhez s előhozván a legjobb cognacját, koccsintott vele:

— Én bizony, bemártottam magát, kedves barátom. A danekai intelligencia közös nyilatkozatban fogja kijelenteni, hogy amit maga írt, abból egy árva szó sem igaz. Az ördög vigyen el, ha el vagyok ragadta va az ötletemtől. De nem tehettem másként. Koccsintunk barátom! És elvégre, még el lehet viselni Daneka mezőváros megvetését, ha danekai Danczkay György megszorítja a kezét és a keblére öleli. Nem vagyok szerény, szegény barátom, de ezen

a danekai határon mégis csak én érek legtöbbet. Hát vigasztalódjék . . .

III.

A nyilatkozat megjelent a fővárosi újságokban s most a danekai kaszinóban egészen új áramlat jelentkezett. Az intelligencia talán a lelkiismeretét akarta megnyugtanni, hogy bizonyos dolgokat egyszerűen letagadott, de talán az az érzés is dolgozott benne, mely a primitív embereket hajszolja, hogy a kénytelen hazugságot legalább utólag próbálják megvalósítani. S a kaszinóban mindennap jobban megérelődött a meggyőződés, hogy valami nagyszerű tünetéssel kell kimutatnia, mennyire nem haragszik Szaplonczayra. A patikus néha már úgy emlegette Szaplonczay Adámot, mint Daneka hírneves szülőltjét, aki egy csapással nevezetessé tette szülővárosát. A pap sem akart a ravasz patikus mögött maradni és elvettve nyilvánosság elé mérszdekedett azzal az ötlettel, hogy talán valami emléktáblával lehetne megjelölni a házat, ahol Szaplonczay született. De nem sok híve akadt az ötletnek, mert az a ház zsidókézőre jutott s az intelligencia háta borsódzott a gondolatától, hogy ilyen tisztesség éppen zsidót érjen. Az igazgató már sokkal szerencsésebb volt. Az iskola annáeseiben kutatóván, megtalálta a Szaplonczay Adám bizonyítványait s miután egy-két érdekes epizódot is tudott melléjük hazudni a költő iskolai életéből: sikerült az egészet néhány fővárosi lapba csempésznie. Ezzel aztán szerényen elkerkedett a kaszinóban.

Az új áramlat elragadt az asszonyokra is. Eleinte csak abban nyilatkozott a danekai asszonyok hódolata, hogy aki csak tehette, hozott egy diszkótésű példányt a *Heszperidák kertjéből*. Abban az időben nem vetődhetett idegen a danekai szalonokba, hogy az asztalon különböző nippel között meg ne találta volna Szaplonczay verses regényét. Később azonban nevezetesebb formában is jelentkezett a Szaplonczay-kultusz.

(Folytatása következik.)

Egy és ugyanabban az órában azt mondja egyik barátunk, hogy pompás színben vagyunk, egy másik meg, hogy régen nem volt olyan jószót a külsőnk, mint most.

Napirend.

Napló. Kedd, október 24. — Római katolikus: Ráfael főa. — Protestáns: Ráfael. — Görög-ország: (október 12.) Probusz. — Zsidó: Markheswan 20. — A nap kétféle óra 18 perccel. — Nyugszik 4 óra 38 perccel. — A hold délután 7 óra 53 perccel. — Nyugszik éjjel 11 óra 9 perccel.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 4—5-ig. A színházegyesület rk. közgyűlése délelőtt 10 órakor a színházban nagyteremben.

Obudai deklaráció közgyűlése este 7 órakor a budai zenakadémia helyiségében. Az országos iparvezetési összes ülése d. u. 5 órakor saját helyiségében (Uj-utca 4. sz.).

A katolikus kongrua-bizottság harmadik osztályának ülése.

Nemzeti múzeum: Régiségtára, nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat allandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig és d. u. 3—5-ig.

Wagner-kidállítás a Nemzeti Szalon termeiben (Ferenciek-tere 9. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj 20 krajcár.

Barabás-kidállítás a városligeti Múcsarnokban, nyitva délelőtt 9 óratól délután 4 óráig. Belépődíj 30 krajcár és 5 óratól délután este 8 óráig 50 krajcár belépődíj mellett.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig és este fél 7-től fél 9-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Allandó kiállítás, kereskedelmérettörténeti múzeum és keleti mintatár az Incársarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óratól 12-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapesti kávéház, Andrassy-ut, Rácz Laci híres zenekara.

Miakits M. bor és sörösarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zenecselejt. Saját termései borok.

JahnÉde. Terézvárosi Pilseni sörösarnokban Andrassy-ut 44. Naponta előhalak.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termeiben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferko híres szóló-alk hangversenye.

Wekerle kávéház. Kerepesi-ut. Veres Sándor dal-társulatának hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazenae.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitűnőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálásból híresek által.

Margit-híd-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kávépárterem.

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta Dankó Pista híres magyar dal-társulata.

Gambinus. Nagy sörösarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazenae-hangversenye. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Csóka József zenekarának hangversenye.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulamit.

Vanek kávéház. Csásiméri-ut 18. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon „Ködfátyoloképek” változatos műsorral.

Margit-park kávéház Budán a Margit híd mellett Pécsi Pezre Károly zenekarának hangversenye.

Othon kávéház Kerepesi-ut Farkas Pali zenekara.

Klotild kávéház Lipót-utca katonazenae.

Bodega-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Kerekpáriskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Róvay-utca 18. szám alatt. (Dónes és Társa tulajdonosok.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Kereskedelmi alkalmazottak kötelező biztosítása. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének elnöksége, mint a kereskedelmi alkalmazottak II. országos kongresszusának végrehajtó bizottsága, Zerkowit: Emil elnök és Schlanger Mór titkár, feliratot intéztek a kereskedelemügyi miniszterhez a kereskedelmi alkalmazottak kötelező biztosítása érdekében. A kereskedelmi alkalmazottaknak már két kongresszusa foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy milyen módon lehetne a rokkantság és aggkor eseteire való kötelező biztosítást életbe léptetni. A múlt évi, Szegeden tartott II. országos kongresszus elhatározta, hogy ennek a fontos kérdésnek a megoldása ügyében a kereskedelmi miniszterhez fordul. Hegedűs Sándor kereske'elmi miniszter helyeselte a mozgalmat és újabb javaslatot kért.

Ebben a most küldött feliratban vannak meg a javaslatok, amelyek a következők:

Alkottassék törvényi intézkedés arra nézve, hogy a kereskedelmi és iparkamarák székhelyein, az illető kamarák területére, a szűkülőködő kereskedelmi alkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetén való ellátása céljára segélypénztárak létesítenek, a következők alapelvekből kiindulva: A tervezett segélypénztárak célja az elaggott és elszegényedett, legalább 60 éves kort elért kereskedelmi alkalmazottakat, kik legalább 20 éven át kereskedelmi és iparkamarai hatáskör alá tartozó kereskedőknél (tön-

köknél) működtek, évi nyugdíj alakjában segíelyezni. Az évi nyugdíj ilyen 20 éven át szolgált kereskedelmi alkalmazottak számára 240 forint, legalább 30 évi szolgálat után évi 300 forint; kereskedelmi alkalmazottak kereséktelelen özvegyei évi 120 vagy 100 forint segíelyben részesülnek, a szerint, hogy van-e gyermekük vagy sem. Árvák évi 30 forinttal segíelyeztetének. A segélypénztárak kezelése a kereskedelmi és iparkamarákat, illetve annak összüléseiből a tagok sorából kiküldött 8 kamarai tagból, továbbá erre a célra behívott 8 főnköböl és ugyancsak erre a célra behívott 8 alkalmazottból, összesen 24 tagból álló kuratoriumra van bízva. A kellő előnyozások alapján teljesítendő ajánlások elintézése a kuratorium teljes üléseben 2/3 döntő szavazattöbbséggel történik. A kuratorium elnökét és alelnökét a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nevezi ki. Bizonyos, különösen érdemes alkalmazottaknál a feltételek tekintetbe vételét illetőleg, némi engedmények is tehetőek. A segélypénztár alapja azokból a befizetésekből létesül, amelyeket az illető kereskedelmi és iparkamara területén nyilvántartott kereskedők fizetnek. A befizetések összege minden egyes alkalmazott után évenként 1 forintban állapítatik meg.

A hazai vas- és gépgyárosok klubja 20-ikán Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöklété alatt ülést tartott. A párisi világhiállításra szállítandó tárgyakra nézve engedélyezett szállítási díjmérséklettöbbségek klubtag értesülése szerint — nem terjesztik ki azokra a tárgyakra, melyek december hó végéig nem lesznek Párisba küldve. A szállítási kedvezmény megvonása újabb terhet róna az érdekeltekre, ezért a gyárosok kijelentették, hogy az esetben kénytelennek lennének a kiállításról visszahúzni. Együtt megbízták az elnökséget, hogy a szállítási kedvezmények kérdésének felderítése iránt a kormánybizottsággal lépjen érintkezésbe.

Az Érsekvári Takarékpénztár néhány részvényes kívánságára, — akik azt hitték, hogy a törzsrészvényesek az elsőbbségi részvényesek előnyére megkárosítottak — ma rendkívüli közgyűlést tartott. Az igazgatóság részletes jelentésének meghallgatása után a részvényesek meggyőződtek e foltovés alapon a választóról és egyhangulag bizalmat szavaztak az igazgatóságnak.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Hirsch Emilia Wansdorf, Jakob J. cég Bécs, Langfelder D. kereskedő Győr, Hoffmann M. kereskedő Pécs, Horváth Ferenc vaskereskedő Budapest (Baross-utca 56. sz.), Goitein Gyula kereskedő Vasas, Querhodzsic Mohamed kereskedő Ljubuski.

Juhvász. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvényársaság tudósítása.) Felhajtás 2514 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 22—23, kivételesen — kr különként, vagy 20—22 frtg páronként, középminőségű ürü 20¼—21¼ krajcár, páronként 16—19 forint, anyajuhok legjobb minőség 18—20 krajcár, páronként 10—12 forint, kivételesen — krajcár, rackajuhok I. sz. minőségű — krajcár, páronként 11—14¼ forint, kiverési juhok — forintig, páronként 7—9 forint. Szerbiai juhok páronként — forint. Kecskék — forint páronként. Mintán idegen vevők részéről egészen jó minőségű ürükre jó kereslet volt, mintán azonban az idevaló és vidéki mészárosok részéről kisebb a

Grubbe Mária.

(66) — Dán regény. —

Írta: JACOBSEN J. P.

— Milyen? Hát olyan, hogy közönséges korbácsolásért öt tallér jár, ka a városból korbácsolok ki valakit, hét tallért kapok. Ha a határon keresztül kergetek valami bűnöst, négy tallért ir elő a taksa.

— Jó, jó. De a nagy munkáért?

— No az vajmi ritkán akad, ha akad is, — csak nyole tallért adnak egy leütött fejért, már hogyha bárdal végzem. Ha karddal, akkor tízet. De higye el, hogy hét eszendőben egyszer akad ilyesmi. Akasztásért tizennégy taéllr jár, tíz a munkáért, négy azért, hogy levezem a kötélről. Karóba húzásnak, keréke töresnek hét tallér az ára, de akkor magam adom a karót is. Na, van-e még valami? Igen, ha német módra kitéröm valakinek kezét, lábát s kerékre kötöm, tizennégy tallért fizetnek — tizennégyet, ha még fel is nézelem, akkor tizenkettőt külön, ha pedig előzőleg tüzes fogaal is meg kell csipkednem, akkor minden csipés két tallért hoz. Hát ez az egész kereset. Más fajta üzlet soha sem fordul elő.

— Aztán nehéz mesterség ez?

— Nehéz? Tudja ezt akáarki, csak az a kérdés, hogy hogyan? Mert ennek is van fogása, gyakorlat is kell hozzá, mint minden mesterséghez. A korbácsolás nem olyan könnyű mesterség, mint aminőnek látszik, mert a három ütésnek egyszerre kell ám menni, ugy mintha legyezné az ember. Meg aztán, ha nem egyszerre üti az ember, nem is marja ám ki a husát a szij. Pedig anélkül az egész dolog nem ér semmit.

— No, szinte kedvem támad — mondta Jens s nagyot sóhajtott.

Társai hátra húzódtak.

— Itt a foglaló! — csalogatta a vendég Jens t egy pár ezüstpénzt dobozt az asztalra.

— Gondold meg! — kérlete Sören.

— A meggondoltság meg az éhség, a várákozás és a fagyoskodás két pár madár, össze is illenek, — felelt Jens és felállt. — Isten áldjon meg pajtás — folytatta s kezét nyújtott Sörennek.

— Isten áldjon meg, segítsen is meg! felelt Sören.

Jens körbe járta az asztalt, mindegyik kezét fogott vele s mindegyik ugyanazon szavakkal bucsuzott tőle.

Jens Máriától is elbucuzott s még arról az emberről sem feledkezett meg, aki a sarokban ült s még mindig a posztó kalapot cibálta.

Most az új vendég felé lépett Jens. Az ünnepeles areot vágott, felretette a pipáját s így szólt: En, Köppen Herman mester, Darhus város hóhéra e jó emberek szemeláttára felfogadlak téged szolgálomnak és segítő társamnak. Isten dicsőségére, a magad hasznára és az én hivatalom elősegítésére. Mialatt ezt a teljesen felesleges beszédet mondta Köppen Herman, kezébe nyomta Jensnek a foglalót. Aztán felállt, levette a kalapját, meghajolt és azt kérdezte, hogy vajjon megengedik-e a tanu urak, hogy az új segéd örömére egy kis lengyelpálínkával megkínálhassa.

Mikor erre a kérdésre nem kapott választ, ugy folytatta, hogy rá nézve is végtelenül nagy szerencse, ha felajánlhatja a lengyelpálínkát, mert ő is csak azért kívánna kocintani velük, hogy az új embert éltesse.

A három pajtás kérdő tekintetét vetett egymásra s körülbelül egyszerre intettek igent a fejükkel.

A meztlábás eseléd most eszerép-edényét és három üvegkorsót tett az asztalra. Az edényt Jens elé, a korsókat a többi három elé toltta, aztán még egy nagy fakannát is hozott, megtöltötte belöle a három jó ember korsóit, majd a

esését s a maradékot Herman mester poharába töltötte.

Rasmus maga elé húzta a korsóját, nagyot köpött, amiben másik két társa is rögtön követte őt s aztán ugy ütöket ott csendesen, egymásra meredt szemekkel. Mintha mindegyik a másikat biztatta volna: No most, igyál!

Mária Sörenhez lépett s valamit sugott a fülébe. Sören a fejét rázta. Mária újra sugni akart valamit; de Sören elkapta a fejét, nem akarta hallani. Egy percig tetetetlenül állt ott, aztán felkapta az asztalon álló korsót startalmát végig öntötte a padlón.

— Most igyál a hóhér pénzén! mondta haragosan.

Sören felugrott, megragadta Mária karját s az ajtó felé vonzolta. Ott ráparancsolt, hogy menjen a színbe s feküdjék le. Mikor Mária távozott, Sören megint pálinkát kért s visszaült helyére.

— Hej ha az én megboldogult Abelonám tett volna ilyet! — mondta Rasmus és ivott.

— Igen — folytatta Salmand — szerencsése, hogy nem az én feleségem, mert én ugyan majd bele nevelném a tisztességet, ha másképp nem, hát az öklömmel.

— De látod Salmand, — felelt Rasmus, miközben ravasz pillantást vetett Herman mesterre, — a te feleséged sem valami nagy állat, az sem származik uri helyről, az is csak olyan koldus, alávaló teremtes, mint te vagy én s azért ütheted is, amikor neked tetszik, de ha valami főne-mes kölyke volna, bizony te sem vágtnál volna a finom, uri háta közepére, hanem szépen oda tartottad volna a pofádát, ha az uri feleséged bele akart volna köpni.

— Tartotta volna ám az ördög! — káromkodott Salmand, ugy eltárgáltam volna, hogy megemeleti s majd kiverem volna a bogarait; kérdez meg a Mirzát, hogy ismeri-e a medvé-m lánéat s majd meglátod, hogy menten elhúzza a száját, ha csak a mackó lánéáról egy szót hall-

(Folytatás következik.)

szükséglet a felhajtás pedig meglehetősen nagy volt, jobb minőségek ára 1/2, silányabb minőségeké pedig kg.-ként 1 krral hanyatlott.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-akadónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár megkezdése 1899. évi okt. 21-én. Készlet 298 darab. Erkezett 261 darab. Összesen: 579 darab. Eladott 138 darab. Maradt 441 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 43—44 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 43—44 krajcárig, 320—380 kgr. sulyban 43—44 krajcárig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos — krajcárig. Malaok — krajcár különként. A vásár hangulata lanya volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárosnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 4305 darab magyar, 462 darab galiciai, 53 darab bukovinai, 837 darab németországi, — összesen tehát 5657 darab szarvasmarhát. Közöttük 1791 aprómarha.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizóökr I. minőségű 36—38 forint, kivételesen — forint, II. minőségű 31—35 forint, III. minőségű 27—30 forint, galiciai hizóökr I. minőségű 36—37 forint, kivételesen — frt, II. minőségű 33—35 frt, III. minőségű 28—31 frt, német hizóökr I. minőségű 39—41 frt, kivételesen — forint, II. minőségű 34—38 forint, III. minőségű 29—33 forint, legelő ökr 21—28 forint, bika és tehén 22—34 1/2 forint.

Közlekedés.

Megszüntetett hajóárak. A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közözi, hogy az előrehaladott évi idényre való tekintettel október 31-ével megszünteti a Mitrovica és Bosnarács közötti rendes járatokat, továbbra is fenn tartván a sabac-mitrovicai járatokat azzal a módosítással, hogy a gőzös november 1-étől kezdve reggeli 5 óra helyett csak reggel 7 órakor indul Sabacról. Bosnarács állomás tárt erre az idényre egy a személy, mint az áruforgalomra nézve október 31-ével megszűnik.

A német vasut-egylet. A német vasutegylet műszaki bizottsága, mely bizottságban az elnöki tisztséget a magy. kir. államvasutak igazgatósága viseli, e hó 23-án Bécsben, 25-én pedig Frankfurtban tart értekezletet. Ezekben az értekezletekben a máv. részéről Robitzek Sándor miniszteri tanácsos, az építési és pályafenntartási főosztály igazgatója, Salabey Ernő és Perner Gyula főfelügyelők, továbbá Kasper Gusztáv felügyelő vesznek részt. Az értekezletnek egyik tárgya lesz a technikus bizottság 50 éves fennállásának megünneplésére vonatkozó javaslat is, mely szerint a jubiláris ülés a jövő évben Budapesten volna megtartandó.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 23.

A kínálat jó volt, a vásárlásban csak néhány malom vett részt. Forgalomba került 20.000 métermáza buza. Az irányzat nyugodt volt és az árak változatlanok maradtak. Eladtak 1900 métermáza árpat 5.50—6.10 forintos árfolyammal és 1100 métermáza rozso 6.40—6.65 forintos árrakkal.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 81 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 80-5 k. 8 frt 67 1/2 kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 50 kr, 150 mm. 80 k. 8 frt 67 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 80-5 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 55 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 55 kr, 200 mm. 79-5 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 45 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 450 mm. 78-5 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79-7 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 50 kr, 700 mm. 79-5 k. 8 frt 57 1/2 kr, 1200 mm. 79 k. 8 frt 57 1/2 kr, 1000 mm. 78 k. 8 frt 57 1/2 kr, 600 mm. 77 k. 8 frt 57 1/2 kr, 400 mm. 76 k. 8 frt 57 1/2 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 78-6 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 30 kr, 200 mm. 78-5 k. 8 frt 55 kr, 150 mm. 78-5 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 40 kr, 1600 mm. 77 k. 8 frt 50 kr, 150 mm. 77 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 78-3 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 74-5 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 73 k. 7 frt 65 kr.

Pestmegyei: 400 mm. 79 k. 8 frt 55 kr, 400 mm. 78-5 k. 8 frt 40 kr, 400 mm. 78-5 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 22 1/2 kr, 500 mm. 78-8 k. 8 frt 25 kr, 800 mm. 78-5 k. 8 frt 25 kr, 200 mm. 77 k. 8 frt 17 kr, 100 mm. 76 k. 7 frt 90 kr, 900 mm. 75-8 k. 8 frt 30 kr, 150 mm. 74-5 k. 8 frt 10 kr.

Biharmegyei: 100 mm. 75 k. 8 frt — kr.

Verbászi: 3000 mm. 73-6 k. 8 frt 15 kr. Hartai: 1400 mm. 76-2 k. 8 frt 40 kr. Bácskai: 100 mm. 77 k. 8 frt 20 kr, 500 mm. 75 k. 8 frt 21 kr.

A dai: 1500 mm. 73-1 k. 8 frt 20 kr.

Mind 8 hónapra. Ápa: 150 mm. 5 frt 50 kr, 200 mm. 5 frt 95 kr, 500 mm. 6 frt 10 kr, 700 mm. 5 frt 90 kr, 200 mm. 5 frt 95 kr, 800 mm. 5 frt 50 kr.

Rozs: 160 mm. 6 frt 40 kr, 80 mm. 6 frt 45 kr, 300 mm. 6 frt 50 kr, 200 mm. 6 frt 50 kr, 100 mm. 6 frt 50 kr, 100 mm. 6 frt 50 kr, 200 mm. 6 frt 45 kr.

Zab: 100 mm. 5 frt 40 kr.

Kézpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint kézpénzben 100

kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza, 100 kilogramm ár, and 100 kilogramm ár. Rows include Tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, búsásági, and bácskai.

Table with columns for Egyéb gabonafajták, 100 kilogramm ár, and 100 kilogramm ár. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repece, and Köles.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for Buza októberre, Buza (1900) áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Zab októberre, Zab áprilisra, Tengeri 1900. májusra, and Repece augusztusra.

Déli éjszakai a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Table showing closing rates for Buza októberre, Buza (1900) áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Tengeri szeptemberre, Tengeri (1900.) máj-ra, Zab októberre, Zab (1900) áprilisra, and Repece szeptemberre.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table showing closing rates for Buza októberre, Buza áprilisra (1900.), Buza szeptemberre (1900.), Rozs októberre, Rozs áprilisra, Zab októberre, Zab áprilisra, Tengeri szeptemberre, and Tengeri májusra 1900.

A budapesti értéktözsde.

Az angolok újabb győzelme a legutóbbi napokban megállandósult szilárdabb üzletmenetet továbbra is élesztette. A nyugati, főleg a francia tözsdék erősen lévőn angaszálva az aranybánya értékekben, ezen befolyások alatt hausse-tendenciát tüntettek fel, ami nálunk is hatással volt. A mai tözsdé kezdettől végig szilárd volt, bár a nemzetközi értékekben felmerült változások csak mérsékelt terjedelemben nyilatkoztak. A zárlat kedvű. A külföldi bányapiac szilárd volt, nálunk Rímamurányiban ismét 2 forint emelkedés volt észlelhető. A déli tözsde kedvező külföldre ismét emelkedő volt, átmenetileg némileg elgyöngült, végül ismét szilárd volt.

A helyi piac szintén kellemes hangulatról tett tanúságot s a forgalomba került értékek mindmennyian javult árak mellett eszerétek gazdát. Salgó ismét 4 forinttal, közúti vasut 2 forinttal, jelzőlogbank és leszámítoló bank 1—1 forinttal emelkedtek, míg városi villamos legutóbb elért magaslatán megállandósult.

Az előtözsde szilárd. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 369.50—369.75, Osztrák hitelrészvény 366.60—367.60, Osztrák-magyar államvasut 326.50—327.25, Rímamurányi vasmű 338.25—339.75, Kereskedelmi bank 1284.—, Közúti vasut 343.50, Cukoripar 1020.—1030.— forinton.

A déli tözsde kedvező. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 369.50—370.50, Osztrák hitelrészvény 367.75—368.30, Osztrák-magyar államvasut részvény 327.—329.—, Jelzőlogbank 234.50—235.50, Leszámlítolóbank 249.50—250.—, Rímamurányi vasmű 338.75—339.50, Közúti vasut 343.50—344.25 forinton.

Utótözsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 368.80, Magyar hitelrészvény 370.25, Leszámlítolóbank 249.75, Rímamurányi vasmű részvény 337.—, Osztrák-magyar államvasut 328.25, Közúti vasut 344.—, Városi villamos vasut 189.50 forinton.

Leszámlítoló árfolyamok: Magyar általános hitelbank . . . 375.—, Osztrák hitelintézet . . . 370.—

Table listing various financial instruments and their prices, including Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar ipar- és kereskedelmi bank, Magyar jelzőlog hitelbank, Magyar leszámítoló bank, Fiumei hitelbank r.-t., Pesti m. kereskedelmi bank, Felsőmagy. bánya- és kohomű, Kőszénbánya és téglagy. r.-t., Salgó-Tarjáni kőszénbánya, Ulaki téglagyár, Magyar cukoripar r.-t., Magyar fém- és lámpagyár r.-t., Adria m. kir. tengerhajóz. r.-t., Budapesti vill. városi vasut.

A budapesti terménnytözsde.

A terménnyüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménnyüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 44.—52.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 54.—60.— forint, Vörös erdélyi —, Vörös búsásági —, Középszemű 66.—70.—, Nagyszemű 70.—74.—, Disznózsir: budapesti 50.—51.— forint, vidéki —, frt. Tablaszalonna: légelezáritott vidéki —, városi 4 darabos 40.50—41.— forint, 3 darabos 41.50—42.— forint, füstölt 46.—, frt. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —, frt. 120 darabos 14.50—15.— forint, 100 darabos 17.75—18.25 forint, 85 darabos 22.—22.50 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50—13.75 forint, 100 darabos 16.50—16.75 forint, 85 darabos 21.—21.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai 17.50—18.— forint, szerbiai 16.—16.25 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, október 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Őszi buza 8.64—5.63. Tengeri május—júniusra 5.42. Őszi rozs 6.91—6.92.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde az angol hadsereg transvaali sikereinek hírére igen kedvező hangulatban volt. Ma kezdődtek az ultimo-prolongációk. A report 6 1/2-hoz tartotta magát.

A déli tözsde is élénk maradt. A zárlaton erősen tartotta magát az előbbi hangulat.

Az utótözsde szilárd.

Bécs, október 23. (Magyar értékek zárata.) 4/20-os papírjárdék 115.90. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 137.50. Magyar vasuti kölesön ezüsten 99.—, Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.30. Magyar leszámítoló és pénzügybank 249.50. Rímamurányi vasműrészvény 337.—, Magyar koronajárdék 95.20, 4/20-os Magyar földhester. kötvény 93.80. Magyar hitelbank részvény 370.—, Magyar nyerevény kölesön sorsjegy 162.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény 181.25. Magyar kereskedelmi bank 1380.

Bécs, október 23. (Osztrák értékek zárata.) 4/20-os papírjárdék 99.85, 4/20-os osztrák aranyjárdék 117.40. 1890-iki sorsjegy 135.50. Osztrák hitelsorsjegy 197.—, Angol-osztrák bank 122.50. Bécsi bankgyűlés 272.50. Osztrák-magyar bank 903.—, Déli vasut 71.—, Dunagőzhajózási részvény 365.—, Dohányrészvény 134.—, Cászári és királyi arany 5.71.—, Német bankváltók 58.97, 4/20-os ezüst járdék 99.60. Osztrák koronajárdék 99.50. 1884-iki sorsjegy 194.50. Osztrák hitelintézet részvény 368.38. Unionbank 308.50. Osztrák Länderbank 238.—, Osztrák-magyar államvasut 328.25. Elbavölgyi vasut 251.—, Alpesi bányarészvény 269.—, 30 frankos arany 9.58.—, Londoni váltóár 120.75. Bécsi Tramway 447.—, Az irányzat tartott.

Bécs, október 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 368.62 Magyar hitelrészvény 370.75. Angol-Osztrák bank 152.50 Union bank 274.—, Länderbank 308.50, bankgyűlés 238.50, osztrák-magyar államvasut részvény 327.25, északnyugati vasut részv. 71.—, elbavölgyi vasut 250.50, dunagőzhajós részv. 238.—, alpesi bányarészvény 134.50, májusi járdék 338.—, osztrák koronajárdék 270.—, magyar aranyj. 99.85, magyar koronajárdék 95.20 német birodalmi mária kézpénz 50.—, ultimóra 50.—, török sorsjegyek —, rímamurányi vasmű —, déli vasut —, dohányrészvény —, Napoleon d'or 0.— Lombard —.

Külföldi értéktözsdék.

Berlin, október 23. (Tözsdei tudósítás.) Az angolok dél-afrikai győzelmei és az ebből merített reményre, hogy a háború nem fog soká tartani, a külföldi tözsdék irányzatával egyhangúsan rendkívül kedvezően hatott az itteni forgalomra annyival is inkább, mert Londonból a bányakurzusok tetemes emelkedést jelentettek. Különösen kohó- és kőszénrészvények keresettek, amelyek kedvező rajndíkesi és felső-szállítási konjunktura-jelentések alapján tetemesen emelkedtek. Bankok szilárdak. A vasutak közül a transvaali vasut részvényei 3/4-kei emelkedtek, belföldi vasutak, továbbá Kanada-Pacific s Northern-vasutak részvényei szilárdak, ellenben olasz földközi vasut gyengült. Magánleszámlítási kamatból 5/8 százalékos. Ultimópenz 5/8%.

Berlin, október 23. (Zárata.) 4/20-os papírjárdék —, 4/20-os osztrák aranyjárdék 99.25, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 94.90, Osztrák-magyar államvasut 139.75, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 169.90, Magyar vasuti beruházási kölesön 101.10, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 192.—, Altalános villamosági Edison 248.90, Gelsenkircheni 196.—, Laurakohó 249.80, 4/20-os ezüstjárdék 99.10, 4/20-os magyar aranyjárdék 97.10, Osztrák hitelrészvény 230.10, Déli vasut 32.40, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegy 210.45.

4% új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 92.43. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 155.25. Harpeni 197.30. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, október 23. (Zárlat.) 4.20% ezüstjárdék 99.—, 1880. sorsjegy 139.90. Déri vasút 32.60. 4% osztrák aranyjárdék 99.—, Osztrák hitelrészvény 230.75. Osztrák-magyar államvasút 140.—, Olasz járadék 92.10. 4% magyar aranyjárdék 97.30. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 23. (Zárlat.) 4.20% papírjárdék 99.25. 4% osztrák aranyjárdék 99.25. Magyar korona-járdék 95.—, Osztrák-magyar bank 151.—, Déri vasút 32.40. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.56. Bécsi bankjegyek 136.80. Villamos részvény 146.85. 3% os magyar aranykölcsön 81.70. 4.20% os ezüstjárdék 99.10. 4% magyar aranyjárdék 97.20. Osztrák hitelrészvény 230.20. Osztrák-magyar államvasút 140.10. Északi vasút —. Bécsi váltóár 169.35. Párisi váltóár 809.05. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 270.—, Az irányzat szilárd.

Páris, október 23. (Zárlat.) 3% francia járadék 100.27. Olasz járadék 92.60. Osztrák-magyar államvasút 704.—, Francia törleszt. járadék —. 4% magyar aranyjárdék 98.85. Török dohányrészvény 205.—, Osztrák Länderbank 514.—, 3 1/2% francia járadék 102.60. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasút —. 4% osztrák aranyjárdék 98.85. Ottománbank 534.—, Párisi bankrészvény 1065.—, Alpesi bánya részvény —. Az irányzat határozatlan.

Budapest-közbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 23. A sertésüzlet irányzata csendes.

A) *Hízott sertések ára:* I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 42-42 1/2 krajcár. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig való súlyban) 43 1/2-44 krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 44 1/2-45 1/2 krajcár. II. Magyar s zedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 220-280 kilogramm súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. — Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 41 1/2-42 krajcár. — Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 42-42 1/2 krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2-43 krajcár.

Sertésletétszám: 1899. okt. hó 21. napján volt

készlet 36.228 darab, 1899. október hó 22. napján felhajtott 338 darab, 1899. évi október hó 22. napján elszállított 724 darab, 1899. október hó 23. napjára maradt készletben 35.842 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —
Budapest, október 23.

A maximum elvonulóban van délkelet felé (centruma Erdély és Románia feletti záródik) és nyomában egy depresszió észak felől süllyeszti a légnyomást. Az időjárás még mindig a maximum hatása alatt áll, eső, illetve hó csak csekély mennyiségben esett a magas északra, a depresszió közvetlen közelében. Egyebütt az idő száraz és a kontinens északi felében ködös, déli felében pedig tyulnyomán derült.

A hőmérséklet Oroszországban erősen süllyedt, úgy hogy ma Közép-Oroszországban a fagypontra 5-6 fokkal van, egyébként viszonylagos eloszlása a kontinensen nem változott.

Hazánkban az idő még mindig süllyomán derült, száraz és hűvös. Az ország északi és keleti felében éjjel és reggel a hőmérséklet mindentűn a fagypontra alatt van.

Küldés: Az uralkodó időben lényeges változás nem várható.

A legjobb kézzel csomózott szőnyegeket legfinomabb gyapjú anyagból valódi növényi festékek a Honi ipar legmagasabb vívmánya.

Torontali szőnyeggyár részvény-társaság.

Főraktára: BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-ut 4.

FÜGGÖNYÖK, TERITŐK, DIVÁNTAKARÓK (HÁZI IPAR) POKRÓCOK stb.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító

Budapest, 8. szám Koronaherceg-utca 8. szám.

Gyémánttűzant, ékszerek, párisi legyezők, nászajándékok, bronce, chinai ezüstáruk és díszmárk

gyári áron.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag körházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugysófolyást, hólyagbajokat, buda-kóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makkos bőrbajokat és az ünfertőzésből támadt idegbetegségeket.**

Meglepető az eredmény férfiú gyengeségénél (impotentia) egy fiatal, mint arcaiból egyenként.

Biztos siker folytja a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kiváratna gyógyszernek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-kört 12. sz., (Bohán-utca sarok, 1. emelet).

Béjart a lépésnél. Külön váróterem.

Rendelés délelőtt 9-2-ig, este 6-8-ig.

Butor

egy kézpénzért, mint részletfizetésre legjutányosabb

Fuchs Bódog-nál

Budapest, VIII., József-kört 26.

Butorok- és szőnyegeket

kézpénz- és részletfizetésre legelőnyösebb

Glück József

butoraktárban

VII., Erzsébet-kört 32. sz.

Képes árjegyzék 25 krért.

Patyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9 a., földszint és 1. emelet, Pannónia-szálló mellett.

Nagy választék. Kizárólag szilárd hazai gyártmányú asztalos és saját készítményű kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetett árakat felülmúló olcsó árakon. Teljes lakáshozrendezések, menyasszonyi kelengyék és szálloda-butorzatok 2 évi jóállás és felelősség mellett szállíthatnak.

Tévedések elkerülése végett cégtünkre és címünkre figyelni kérjük. Díszes butor-album 1 ftt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

Gyógyszertáram készítményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállításokon nagy arany érmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési szervek megbetegedése ellen a **Kantén páler** (enyő-kivonata). Biztos siker. Számos orvosoktól és nagy orvosoktól és időseknél. Ára 1 liter 25 frt. — 1/2 liter 12 frt. 90 kr. 1/4 liter 6 frt. 25 kr.

Aszapot feltöltött szappan, elvitelt minden fohot (zsír, szurok, kocsikénos, tenia) bármely ruhából. Ára dar-bankint vilácos ruhá részre 2 korona, szőke ruhá részre 3 korona. **Störin pozada** feltölt. elvitelt minden rozsdafoltot a fehérneműből a szövet rongálás nélkül. 1 literre 2 korona. Tisztító szerem ártalmatlanságát és hatásait jólallok.

Utasítás ingyen. Valódi egyedüli a készítőnél

BECKER JÁNOS gyógyszerész.

22 BILLESD, (Koronaherceg-utca) 23

Páris, vasút vs térvárosban.

Főraktár: Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. sz.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged. 27805/99. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai részére 1900. és esetleg a 1901., és 1902. években szükséges pályafentartási fák szállítására cenzuel pályázatot hirdét.

Az 1900. évben körülbelül az alább kitüntetett mennyiségű fognak szükségeltetni:

- 43 köbméter eredeti fenyő deszka,
- 45 " jegenye " "
- 153 " luc " "
- 1 " tölgyfa " "
- 2 " vörös " "
- 12 " szélmeteszelen jegenye fenyődeszka,
- 365 " faragott puhafa,
- 274 " faragott tölgyfa,
- 6760 darab kerítési sűrűtési léc tölgyfából,
- 80000 m vágott léc,
- 250 darab kerítési oszlop puha fából,
- 1920 " tölgyfából,
- 59 köbméter erdei fenyőpalló,
- 46 " jegenye " "
- 197 " luc " "
- 67 " tölgyfa palló,
- 5 " vörös fenyő palló,
- 28 " puhafa rud,
- 2510 darab kerítési rud,
- 66 " puha száfa,
- 350000 " fedő zsindey 47 cm. hosszú.

Az 1900 és esetleg 1901. és 1902. évre szükséges faeművek ugyanazon év április hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy az 1900. évre történő megrendelés alkalmával a tájékoztul szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretgyűjteményben felsorolt fákbeli korlátlanul többet v. 25% -kal kevesebbet rendelhessen, ugyszintén azon jogot, hogy a szállítási és folyamán korlátlan mennyiségben pótmegrendelést tehesse.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1899. évi november 21-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség l. osztályánál. A bántatpénz pedig november 20-án déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A pályázati feltételek és a méretgyűjtemény minden üzletvezetőségénél és keresk. ipekamaránál megtekinthetők és a szegedi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak, esetleg posta útján megküldetnek. A szállítási érvényes általános és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletvezetőségénél és kézpénzfizetés mellett szerződésük meg igazgatóságunk nyomtatványtárából (Andrassy-ut 73/75. sz. Szeged, 1899. október havában.

Az üzletvezetőség.

GYEREKRUHÁT

és fehérneműt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készít

FRIEDMANNÉ

HERZ

IRÉN

Budapest, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

Sneidig egyenruhákat készít

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugysófolyásokat és sebeket, az ünfertőzéses stb-bajokat, az elgyengült férfiak, magánimék, a bajjal utóhözkezesményeit, nálael fehérfolyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magyarázat egyik főokozója és börtételek, őket gyógyít új gyógymód szerűt, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülészeti dor.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig, 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerrekről is gondokodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelenés és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERŰ FÜGGVETŐ** (már 15-ik kiadásban megjelenő) női higiénia- és szex esszéjű gyógyszerkezelés című könyve, volt ára 2 ftt 90 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ftt beküldése mellett bérmentve v. gy 90 kr. utánvétel mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemek élet ébredése. — III. Az ünfertőzés és az általi magánimék. — IV. Hugysóutak (trippa) és hugysószékületek. — V. A bajjok (syphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfiak. — VIII. Női magánimék. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főnyezői a prostitúció.

Oh jaji! Távirat! Éljen!

Kérem küldjön azonnal 4 doboz Egger-mellpsz-tillát.

Nagy-Láng, 1898. okt. 14. id. Zichy János gróf.

Egger-mellpsz-tillája gyorsan és biztosan hat ködhűgésnél, rekedtségénél, enyálkásodásánál. Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában. Doboza 50 kr. és 1 ftt. (Próbadohoz ára 25 kr.)

Fő-és széküldési raktár: **Egger-mellpsz-tilla** csakhamar megszabadított, éljen!

megfojt ez az átkozott ködhűgés.

Nádor-gyógytár Budapest.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi október hó 24-én.
Mignon.
Regényes opera 3 fely. Zenéjét szerette Thomas A. Szövegét Goethe „Meister Vilmos tanuló évei” című regénye után írták Carré és Barbier. Ford. OrmayF.

Személyek:
Meister Vilmos Arányi Philine Blätterbauer
Lothario Beck Antonio Ney B.
Laertes Dalmoki Acrobata Zolnai
Fridrik Payer Zafari Tóthfalusi
Jarno Hegedűs Inas Fodor
Mignon Hilgermann
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi október hó 24-én.

A mama.

A gróf Teleki-alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vizjáték 3 felvonásban. Irta: Szilgietei.
Személyek:
Mogoriné Vizváriné Szegez Tiv. Ujházy
Cili, Csillag Ormi Béla Dezső
Berki Ákos Császár Ugri Miska Vizvári
Eszti, árva Ligeti
Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi október hó 24-én.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képen. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerette Victor Roger.
Személyek:
Chatelleraut E. Küry III. Ernő Németh
Sarah Gazi Chatelleraut Szirmai
Thea táncosnő Bárdy Beaugency Solymosi
Maréchalné Krecsányi Pontichet Lubinsky
Paméla Harmath Trénitz Kovács K.
Carmen Makkos Celestin Tollari
Teréz Vidorné Öreg bérli Ujvári
Jolivet Nagy
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi október hó 24-én.

Utazás a válás körül.

Vizjáték 4 fely. Irta Hennequin.
Személyek:
Verdissón Góth Flouchene. Gál
Lucienne Lánzy I. Cléranbois Szerémy
Evangeline Rostagni. Pigeon Bárdi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi október hó 24-én.

L. Komáromi Mariska asszony felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emili, zenéjét szerette: Davidsohn Emauel.
Személyek:
Monaóh Szilágyi Szulamit Komáromi
Aron Mátrai Abigail Róza
Ábsolon Beöthy Cingitang Rózsahegy
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérli.

Pénztárnyitás 7. — kezdeté pont 8 óraker.

Ma

„Der Weiberfeind“

vig operette Zwerenzől, zene Ch. Silbertől.

!! AQUAMARINOFF !!

a legjobb orosz ének- és tánc-csoport

Miss Milly Capell

szenzációs sportjelenet,

Dora Parnes

nemzetközi énekesnő fellépte.

Mr. Roberts

equilibrista,

Blank Henrik

hasbeszélő,

Amon Ferenc

és a többi ujdonságok.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik. A gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-társaság IV., Károly-kört 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Házasulandók figyelmébe !!

Legszébb drágakő ékszerek dus, gazdag választékban, brillant gyűrűk, fülbevalók, karkötők, nyakékek, nyakfűzések, aranyórák és láncok és jeggyűrűk legutánosaobban.

Schönwald Imre ékszergyárosnál.

Pécsett, (Király-utca) szerkesztők be, aki választmány küldeményrel bármily nagyszámban és összegben szivesen szolgál.

Margithid-kávéház

Lipót-körút 2. szám.
Ma és minden este nagy zenehangverseny és Dobroni Géza vezetése alatt.
Silberer Ede, kávész.

Keleti kávéház

Csőmőri-ut 14. a Központi pályaudvar indulási oldalán, villamos megállóhely minden este
Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye.
A műsorban Szulamith.

DANKÓ PISTA

Wesselényi-utca 51. szám.
MAGYAR SZÍNHÁZ-kávéház-ban
naponként a legújabb eredeti közkeveltt GÖRE NÓTÁK és DANKÓ egyéb remek szerzeményeinek egyedül előadási helye igen kellemes szórakozó hely családok részére is. Este 8-12 óráig 12-1 óráig zene hangverseny
DANKÓ PISTA személyes vezetésével.
Szabad bemenet. Mérsékelt kávéházi árak.
A nagy közönség szives pártfogását kéri Hermann M. kávész.

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.
(azelőtt Szikszay Ferenc).
Színház után friss étlap.

Terézvárosi pilseni sörcsarnok

Andrássy-ut 44.
Mától kezdve: minden pénteken és szórán extra-halászi, valamint a nap bármely szakában élő halak, választás szerint a saját haltartóából.
Tisztelettel Jahn Ede, vendéglős.

MIAKITS M. bor- és sörcsarnoka a Mátyás királyhoz

az URAMIA színház mellett, Kerepesi ut 19., a Népszínház és Nemzeti színház között. Kifőnök magyar konyha. — Saját termései tisztán kezelt bork. — Pontos kiszolgálást. — Mérsékelt árak.
Naponta friss bajor és udvari sörök csapólása.
Színház után friss konyha. — Mindennap zeneestély.

GAMBRINUS

Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27.
Ma és mindennap katonazene-hangverseny.
Szabad bemenet.

A kőbányai Királysöröző „GÓLIÁT” MALÁTASÖRE

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital. Ajánlások: dr. Korányi, dr. Kéty budapesti, — és dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.
Ügyelődjünk utánzatoktól! Csak akkor eredeti valódi, ha a palackok címei, valamint nemzeti színű nyakzalagjai a kőbányai Királysöröző r-t. védjegyével vannak ellátva.

Angol Bar

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11-16.
* * * NAPVAL ÉS ÉJJELE NYITVA. * * *

KERTÉSZET.

Disz., táj-, villa-kertek, parkok létesítését és átalakítását modern izlés szerint jutányosan vállalnak
LOKOVSEK és PATEK mű- és tájkertészek
Budapest, I. ker., Táltos-utca 13. szám.

Iskolai hegedűk
3, 4, 5, 6 frt s feljebb, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gyantával együtt) 7, 8, 9, 10 frt s feljebb, valamint az összes iskolai és zenekari hangszerek, ugyszintén harmonikumok iskolai használatra a legjutányosabban szerkesztők be:
Sternberg Armin és Testv. cs. és kir. udvari hangszer-gyár, BUDAPEST.

Csakis intelligens és jó referenciákkal rendelkező képviselőket keres egy nagy társaság minden helyen
acetylen világítási
berendezések létesítésének közvetítésére. Gázfejlesztő készülékeink az eddigieket mind felülműljük és a gáz teljesen megisztítják úgy, hogy az égésnél füst, ártalmas gázok és büz nem keletkezik. Robbanás veszélye teljesen ki van zárva. Ajánlatokat eddi i foglalkozás és a referenciák megnevezésével kérünk
„Magas jutalék” jelige alatt a lap kiadóhivatalába.

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.
500,000 korona nyerhető
1 drb 3/10-0s Magyar Jelzalog-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. Ára 2 frt,
1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. Ára 5 frt.
A kettő együtt csak 6.50 frt. Póztai megrendeléseknél portóért 15 kr. küldendő.

UJ! EREDETI! FÖLTŰNŐ!

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.
Ma
„Zálogolás a gőzfürdőben”
Bohózat Leitner H-től

Le a hussal!

Vegetáriánus bohózat és „Excentrique” ballet-egyveleg.
Incognito erkély-páholyok.

Gimnáziumi érettségire

előkészíték legalább VI. körépiszkolával bírókat.

Kereskedelmi érettségire

Legalább IV. körépiszkolával bírókat.

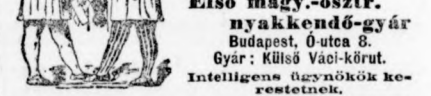
Bővebb felvilágosítást nyújt **Szimányi S.**
nyug. tanár és igazgató
Budapest, VI., Andrássy-ut 51. szám.

SZENZÁCIÓS UJDONSÁG!!

Radnai szabadalma

Dreyfus-nyakkendő.

Mindenki a saját nyakkendő-gyáros. Egy doboz 5 darab elegáns különféle nyakkendő és türel varás nélkül bárki által egy pillanat alatt gyárta és minden gallérhoz fordítató dobozoként 1 frt 50 körűt. Vidéki rendelmények utánvéttel eszközöltenek. Viszonteladók magas jutalékokat és ingyenes szép kirakat képet nyakkendővel együtt kapnak. Cím:
Első magy.-oszt. nyakkendő-gyár Budapest, Ó-utca 8.
Gyár: Külső Váci-körút.
Intelligens üznykök keresetnek.

Kézimunkák

himző anyagok és himzőszövetek rendkívüli nagy választékban szabott gyári árakon kaphatók

Bérczi D. Sándor

női kézimunka nagyiparosnál, Budapest, Király-utca 4.
Képes árjegysékeket 1725 eredeti kézimunka-rajzzal kivonatára bérmenetivel küldöm. Gyári raktár legjobbnak elismert „VIKTORIA” kézi himzőgépek51. Darabja 4 forint. Viszonteladók engedményt kapnak

Hozzávaló himzőkeret és himzőanyagok nagy választékban.

Legszébb Legjobb Legolósobb

PAP, PAP, PAP

1 öszehajtható vasgőz 10.-
1 drb matrac paplan 1.70
1 drb cachmir paplan 2.50
1 drb satin cachmir paplan 3.50
1 drb atlasz cachmir paplan 4.50
1 drb atlasz selyem paplan 7.50
1 drb fodros alt. sely. paplan 12.-
1 drb jó vászon ágylepedő 1.50
1 drb varás nélküli 1.50
1 drb vászon chiffon paplan lepedő 1.50
1 drb finet takaró pokróc 1.50
1 drb jó lépköröc 1.50
1 acél sodrony ágybetét 5.-
1 tengerifüi fejvázok 1.-
1 levarrott szalmaszék 2.50
1 drb matrac 3.50
1 Crinde Afrique matrac 4.50
1 kősző 1.-
1 párnázott ruganyos matrac 10.-
1 nagy szoba szőnyeg 300/300 2.50
1 ablak tünis függöny 1.50
1 bútor ágytöltés 1.50
Fűtőszőnyeg műteremkény 25 krtól 4 trít.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrac és kárpitosvány gyárosok, és zőnyeg, függőzgy. és asztaltörz stb. nagy válnakban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-kört 20. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bormentesen küldünk.
Nem telőő árúkat kisorsolánk, és a pónti visszadájk

Általános **Szenzáció!** keltett

(a volt Hirsch testvérek-féle helyiségekben) **FISCHER D. és TÁRSAI** **IV. Váci-utca 3. szám.**

nemrég megnyílt **Női és férfi divat áru** üzlete. Nem csupán a **Nagy választék** a legujabb és legjobb

Női ruha kelmék, selyemszövetek, valódi vásznak és damaszt asztalneműekben,

hanem különösen a **rendkívüli olcsó árak** és a pontos és szolid kiszolgálás méltán mondható feltűnést keltőnek.

Felkérjük a n. é. bevásárló közönséget, miszerint a fent említettekről személyesen meggyőződni sziveskedjék.

Mindenből a **legjobbát és legujabbat** rendkívüli **olcsó áron** nyújtani t. vevőinknek lesz állandóan elvünk.

Miről alább felsorolt árjegyzékünkkel is némi tájékozást szándékozunk nyújtani.

Valódi prágai glaccébőr keztyűk (4 gomb hosszú, egész puha minőség, próbálható) 80 kr.

Angol flanel (szintartó)

Reklám-ár csak 15 kr.

Bürni női posztó, méterje 36 és 40 kr.

Női posztó, mintázott, a legszebb kivitelben, 120 cm. széles, mtrje 80 kr.

Divatos női ruhaszövetek, nagy választék. 120 centiméter széles, méterje 30 krtól 3 frtig.

Kosztüm-kelmék, 120 és 140 cm. széles, legdivatosabb színekben.

Fekete divatkelmekben és gyászszövetekben állandó nagy raktár, különféle árakban.

Pongyola- és bluz-flanel divatos színekben 65 kr.

Szenzációs olcsóság!

Tiszta selyem merveilleux minden színben 90 kr.

Fekete selyem, gyönyörű mintákban 95 krtól feljebb.

Legdivatosabb mintájú bluz-selymek.

Selyem plüssök minden színben, egész süri minőség mtrje 90 kr.

Angol bársony egyszínű, a legszebb színekben, mtrje 56 kr.

Angol mintázott divatharsonya a legujabb és legszebb színekben (bluzokra és pongyolákra alkalmas) — eddig még nem létezett árban mtrje 75 és 85 kr.

Mosó velez minden színben 16 kr.

Szűrött barkett és selyem velezek a legujabb kivitelben 32 krtól 75 krig.

Himalaya flanellek 28, 35 és 45 kr.

Fehér zsinór és piké-barkették méterje 24 krtól feljebb.

Pamut rumburgi vászon (bőrerő) minden célra alkalmas. Egy vég (30 rőf) még eddig nem létezett árban csak 3 frt 80 kr.

Szepességi vászon, (egy vég 30 rőf) 5 frt 50 kr. és 6 frt 50 kr.

Tiszta cérna lepedő-vászon 150 cm. széles; egy vég most 6 frt 50 kr.

Creasz-vászon egy vég (30 rőf) 4 frt 60 kr. Ugyanaz 1/4 szélességben 5 frt 60 kr.

Valódi rumburgi vászon egy vég 54 rőf itt csak 18 frt 50, 22 frt, 24 frt.

Chifon 1 vég (30 rőf) csak 4 frt 50 kr.

Valódi Schroll-chifonok

árjegyzék szerint, eredeti gyári árban.

Kész lepedők

szepességi cérnavászonból, beszegeve, minden varrás nélkül, 2 m. hosszú, 150 cm. széles; még eddig nem létezett árban drbja csak 95 kr.

Női ingek:

chiffonból, himzett szivalaku betéttel, 6 drb 4 frt 50 kr.

Vászonból (saját gyártmány) közimunkahimzéssel, a legdiszesebb kivitelben darabja 1 frt 20 krtól feljebb.

Hölgykorzettek:

himzett betéttel, 6 drb összesen 4 frt 50 kr.

Saját gyártmányu, valódi Schroll-féle chiffonból, a legerősebb hölgyeknek is megfelelők darabja 1 frt 20 kr.

Hölgy nadrágok:

remek mintájú himzéssel és pliszírozott rancokkal, 6 drb összesen 4 frt 50 kr.

Francia mellfűzők

valódi halcsonttal, mindenféle kivitelben olcsó árak mellett.

Férfi-alsónadrágok

erős köpperből, 6 drb csak 4 frt 75 kr.

Férfi alsónadrágok

francia szabás szegélyezett övvel, 6 drb ára összesen 6 frt 50 kr.

Atlasz-cachmir letűzött paplanok 170 cm. hosszú, 110 cm. széles 3 frt 25 kr. Ennél még nagyobb csak 3 frt 80 kr.

Selyem atlasz letűzött paplan, finom távalval bélelve, sulyban egészen könnyű, 180 cm. hossz. 120 cm. széles; drbja most csak 7 frt.

Az összes paplanokhoz megfelelő paplan-átvázat, készen varva, kintű minőség, drbja 1 frt 65 kr.

Flanel egészségügyi ágytakarók 148 cm. széles, 185 cm. hosszú, szép színekben (szintartó) most 1 frt 15 kr.

!!! Szenzáció !!!

Vászon-damaszt ebédlekkészlet 6 személyre, nehéz minőségben, reklám ára 2 frt 50 kr.

Mindenemű férfi-divat cikkek u. mint ingek, gallérok és kszelők, nyakkendők, harisnyák, keztyűk legszebb kivitelben, hallatlan olcsó árban.

Valódi fil d'Eosee női térdharisnyák schottisch és csikos mintákban, párja 50 kr.

Nagy választék mosó-, batiszt-, lüszter és cloth-kötényekben.

Pontos és szolid kiszolgálás. — A meg nem felelő árak készséggel 8 napon belül más árakra kicseréltetnek. —

FISCHER D. ÉS TÁRSAI férfi- és női divataru-üzlete

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 3. szám.

A volt Hirsch testvérek-féle helyiségekben.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó, diófa fényezett ... 34 frt	1 ebédlekkészlet, ó-német stíl ... 4 frt
2 ágy, diófa, fényezett ... 22 "	1 íróasztal, 3 fiókos ... 16 "
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett ... 8 "	1 hálószoza, matt diófa ... 125 "
1 mosdó, 2 ajtó, diófa, fényezett ... 14 "	1 hálószoza, faragott ... 170 "
2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt ... 38 "	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat ... 60 "
2 ágy, magas, diófa, matt ... 38 "	1 garnitúra selyem-behuzat ... 80 "
2 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal ... 22 "	1 garnitúra plüss-behuzat ... 95 "
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv. 46 "	1 szalonasztal ... 10 "
1 diván, magas támla szőnyeggel ... 40 "	1 consol márvánnyal és tükör ... 26 "
1 ebédle-asztal, diófa, matt ... 14 "	

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelege
Budapest, Erzsébetter és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

„Reuma-szesz“

orvosi tekintélyek által kit. ellis. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatás, a test bérmentés fájdalmát, u. m. reuma, konz. ischias, köszvény, szaggatás, szorás, nyúlásid sub. ellen. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszertárban, ugy-szintén a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.
Főraktár: Török József gyógyszer. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszer-tár a „Nador”-hoz.

Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legujabb (4.) bővített kiadásirta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett, csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában.
József-körút 18.

!!! Jó és olcsó !!!

1 vég legj. ing-sifon, 20 m. hosszú, 80 cm. széles frt 4.-
1 „ legjebb cérnavászon, 20 m. hossz, 80 cm sz. 3.40
1 „ szintartó Oxford ingkötés, 24 m. „ „ 80 „ „ 3.40
1 „ net szoknya, mohasd, 40 cm. sz. 240 cm. hossz. —05
1 tücsk batiszt-zsebkendő, 48x48 nagy ... 1.20

Louisiana-posztó

fehér, puha fehérmintás-szövet, határtalan erős 1 vég 30 m. hosszú, 90 cm. széles ... 3.40

Kraus József vászonárugyára, Nachod, Csehország.

Minták ingyen, 12 frton felüli rendeléseknél 2% cassa-sconto.

Gummi és halhólyag-különlegességek

(valódi francia), legfinomabb minőségben, tucatja: 2, 3, 4, 5, 6 frtig.
Capots americanus. (rövid), tucatja 2—5 frtig.
Parisi szivacs tucatja 3—6 frtig.
Hölgy-különlegesség drbja 1 frt 50 kr.
Szélesülős szonál, saigora díszítő alatt.
FROMMER S. Budapest, V. Nagyköröna-utca 3., i. em. Erzsébet-ter mellett. (Bejárat a lépcsőházból).

1899. évi gyümölcs íz (marmelade) való diá-gértjótállás tiszta és süri Kajszinbarack 68 kr. Osi barack ... 68 kr. Málna ... 75 kr. Málna-elegy ... 45 kr. Ribizke ... 75 kr. Pódi szeder ... 70 kr. Ananasz ... 1.90 kr. Csipke ... 45 kr. Cseresznyekever. 70 kr.

kilenczet az Prága. Nem-tetözött bérmentve viszar-ve-tek. Legolcsóbb 5 kg. egy fajtából. 25 kg. rendelésnél bérmentve. Tauszig Hermann, Prag-Karolinenthal.

OGAK 2 frtól a nélkül, hogy a győ-keret el kellene távolítani szájpaddalással a nélkül is (hidmunka.) Fog-huzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtörés. — **Fogkoronák** gyökerekre illesztettek, melyek a szájpaddalást fölöslegessé teszik.

Fogorvos Dr. NEUFELD.
Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaoorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlhatós

Dr. KAJDACSY,

v. es. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhangyaltabb húgyvesztőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbagjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérhólyást befecskendezés nélkül, a legmarkosabb bőrbetegségek-ke, valamint ifjúkori bűnök következtében be-állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-jött hátgerincbajokat gyógyít a legujabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárati. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; eset-leg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Minden szó egyszeri beiktatása petít betűkből 2 kr. Címmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári helyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-kört 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

ARPO HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK

felvétetnek a
BUDAPESTI NAPLÓ részére
a kiadóhivatalban
József-kört 18.,
valamint a következő dohánytözegekben:
Breuer névnek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.
Nemecsek-féle tözede Petőfi-tér.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Benda Józsefné, Andrásy-ut 59.
Schwarz hirdetői iroda Marokói-utca 2.
Sopronyi V., dohány-nagytözde, Kerepest-ut 1.
Hulló csillag.
Augusztus 20-kára levélment. Most ismét megv. 5159

Ingyen oktatást adunk néhány hölgynek a gépirásból. Cím a kiadóban. 5182

Olajfestmény modern tárgyu, jó nevű festőművésztől bámulatos olcsó árért azonnal átvethető. A kép keretlet együtt körülbelül 1 és 1/2 m. magas és 3/4 méter széles. Cím a kiadóban. 2608

Elegáns nagy utcai lakás erkélyvel a Váci-körtúra, I. emeleten, minden kényelemmel berendezve november 1-ére kiadó. Úgyvéd részére igen előnyös helyen fekszik. Bővebb felvilágosítás dr. Soltz urnál, Váci-kört 61. 8447

Butor. Egy faragott hálszoba azonnal ocsón eladó. VIII. Szilágyi-u. 4. ajtó 2. 5163

Ügyes hajmunkásné elfogad kihullott és levágott haját bektőre. Hajfonatok minden színben rakta. Ugyanott hímzintára előnyös. Leveleket „G S” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 5142.

Ki volna hajlandó egy intelligens leánynak 20 forint kölcsönt adni. „Vadróza” jelleg alatt a kiadóban.

Vidéki árvalány nemesszülő ur pórfügőket keresi. Leveleket „Társalkodónő” jellegre kér a kiadóhivatalba.

Butorozott lakást, két szobát, konyhát keres egy előkelő család, amely tavaszig Budapesten akar maradni. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kéretnek „Butorozott lakás” címen. 2067.

Francia születési tanárnő kitűnő módszer szerint tanítja a francia és angol nyelvet; előrehaladottabbakat a tanári vizsgáira is előkészíti. Cím a kiadóhivatalban. 5155.

Ügyes szabónő sok évi gyakorlattal, elvállal ruhavarrást a leggyorsabb, — ugyszintén egész kelengyét mérsékelő ár mellett. Cime a kiadóhivatalban. 2592

Két darab duplácsövű 16-os caliberről Lancaster vadászfegyver alig használt, jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5140

Jókat összes művei piros díszkötésben, valamint egyéb jobb könyvek megvételre keresetnek. Cím e lap kiadóhivatalban. 2800

Distingált izlésű divatruzsó modell kalapok és általános elkészítését elvállalja. Cím a kiadóhivatalban, vagy leveleket „divatruzsó” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 4993

Magyar nevelőnő keresetnek négy gyermek mellé, ki a francia nyelvben is tökéletesen járás, zongorából oklevel birtokos. Ajánlatok árér csatolandó. Cím a kiadóhivatalban. 5134

Képes levelező-lapok nagyban eladásával foglalkozó ügy-nökök keresetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2589

Fűszer és csemege üzlet a legelőkelőbb utcájában a fővárosnak, italmérségi joggal, szépen berendezve, családi ügyek miatt sűrűsöen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2580

Ezredorvos özvegye fehérmű javítási munkát elfogad a legelőkelőbb árban, kizárólag a fővárosban. Ugyanott műtőmő munkák a legszebb kivitelben készíttetnek. Címét megadja ezen lap kiadóhivatala. 2541

J6 karban levő használt címbalmot keresek megvételre. Leveleket az H. I. jelleg alatt e lap kiadóhivatalába. 2602

Állást keres egy fiatal ember, a ki a könyvvitelt, a magyar és német levelezést tudja és bármily irodai teendőket elvégzi. Négy esztendőig egy budapesti malomban volt alkalmazva s a legjobb ajánlatokkal rendelkezik.

A főlépcsődékházból nyíló elegáns butorozott utcai szobák, fürdőszoba használatra három vagy négy fiatalembernek teljes ellátással kiadó. — Cím a kiadóhivatalban. 2582

Csak néalm készítenek darabonként is Makarantalakú sikerült fényképek, tisztán és elegánsan kidolgozva darabonként 1 forinttal. Vidéki megbízásokat bármely kiképt után sítmagyitra művészi kivitelben jutányos árban eszközöl Weitzer fényképészeti műterme Budapest, Erzsébet-kört 20. 8408

Köhögésnél, rekedégnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pomot-füenckörköt.

Méz. Legfinomabb, pergetett, 5 kilós postacsomag 2 ft 80 kr., hóferhézés lépés-méz postacsomag bérmentve 4 ft 80 kr. Megrendelhető Országos mézeséteti egyesület, Budapest, IX., Köztelek; továbbá Damjanich-utca 34. Jökraktár és a központi vásárcsarnok, fősr, ahol ügyekben és kímérve is lehet kapni. Hamisítatlan méh-viasz, szobapadlófényezéshez 1 kg. 1 ft 75 kr.

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Tanárjelölt korrepetitort állást keres, elmenne helyben nevelőné is. Cím a kiadóhivatalban. 2556

Olcsó telek eladó. Pest közelében 1500 □-öl telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztatható. Cím a kiadóhivatalban. 2537

Jó forgalmu kőser baromfi és libaszir nagyban és kiesnybeni fizet a tulajdonos megbetegedése folytán ocsón eladó. Ajánlatok k. M. jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 2594

Egy jó írásu Egy jó írásu fiatal ember, ki hosszabb ideig egy tízfűz és száználgyereskedésben működött, állást keres. Cime a kiadóhivatalba megudható. 2587

Szobát keresek butorozva, külön bejárattal, az Aréna-ut vagy István-ut közelében. Lakbör megemlítésével kérek C. Gy. jelleg levelet e laphoz. 2591

Különbejáratu butorozott szoba a Vörösmarty-utcaiban azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2588

Ügyes szabónő ajánlkozik házakhoz és házban kívül is mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóban. 2341

Virágzó fátalep eladó Budapesthez közel, vasútállomás közelében. A telep 2000 □-öl területen fekszik, rajta új, nagy lakóház, magtár, göré, cseveléskas. Forgalmat elv. 26—30,000 forint. Cím a kiadóhivatalban. 2566

Keresek francia nyelvűből és keresek számtanból való leckeórák adásához. Kereskedelmi iskolai tanárt vagy tanárjelöltet, ki a fenti szakmában különösen járás. Ajánlatok „A. G.” alatt a kiadóba kéretnek. 2593

Ügyes varrónő állandó foglalkozást talál. Cím a kiadóban. 2579

English lessons. Angolul tanulni óhajtoknak kitűnő gyakorlati tanító bíró született angol tanító áll rendelkezésükre méréskörtáron. Methodusa igen celszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják emlitett nyelvet. Próbaleköt is ad. Leveleket „Mr. Scott” jelleggel kér e laphoz. 6725

Zálogházi

öcsület veszek.
Eladók
13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszközök 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 forintól kezdve, az vásárlások mindennemű ezüst műtárgyakban, arany férfiláncok köllögővel, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 krtól, tula remou-toir órák 6 ft.

Grünberger Armin
Béla
örökösül Budapestben,
IV., Városház-tér 9. l. em. 23 Hariszbár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

COPYING OFFICE. Bárminemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, ugy mint gyorsírói v. fonográf felvételeket elvállal a „YEST”-írógép r. t. Erzsébet-kört 9—11. New-Yorki patenta.

Butor

egy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb
Ehrentren és Fuchs testvéreknél
BUDAPEST,
VI., Teréz-kört 8.
(Andrássy-ut közelében.)

Első budapesti
Kávemagazin
szétkülöldési osztálya

kávé

Elvámolvá és bérmentve. Postán utánvétel, vagy a pénz előleges beküldésével
4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 6.50
1/4 kg. Császár kev. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelék tea —.90
1 kg. Takaréki kávé —.80

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórkölve 1/2 kgr. —.60

Bon-ton katonai

látkepés levelező-lapok 10 eredeti és gyönyörű alak, legfinomabb és művészi kivitelben
Merányi József látkepés levelező-lap kiadóvállalat
BUDAPEST,
VI., Dessewffy-utca 26. szám.

36 forintért

őszi öltöny, 1 felöltő, 1 télikabát, Egyenkint is kaphatók és pedig:
1 öltöny 12 ft
1 felöltő 12 ft
1 télikabát 12 ft

Minden a legújabb gyapjuszövetekből, jótállás mellett a legelőkelőbb árakon

Wolf Jakabnál

Bpest, Kossuth Lajos-u. 22.
Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.
Most jelent meg A magyar iparos Törvény-szükséglete az ipari, kereskedelmi, váltó-, esdőtörvény, a somnás-, bagatell és végrehajtási eljárás népszerű alakban, irománytálakkal. Írta dr. Földes Árpád budapesti ügyvéd.
Ára 1 ft 50 kr., az összeg előleges beküldése mellett küldi bérmentve
Krausz Henrik könyvkeres. Budapest. VII., József-kört 11. sz. 8401

Uri Havelock 7 frtól,
Női Havelock 9 frtól,
Fiu Havelock 4 frtól,
Leány Havelock 5 frtól feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold, lodenruha-specialista
BÉCS,
IX., Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.
A tanítók egylete házának, az osztr. turista, a touring club és számos kerekpártyegyet stb. szállítja.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam tulajdonnyu ponmód 14 havi használatát következtöben nótt olyan nagyra. Ezt a pomdót a legheirebb tekintélyek egyeteni szornek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapítja a teljes orós szakáll növesztés és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömörséget ad és megóvja a korai megöszüléstől a legkesőbb vénkorig.

I tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.
Postal szétkülöldés naponta az összeg előleges beküldése vagy postai utávet mellett az egész világra a gyárból a hova az összeg megrendelések küldendők.
Csillag Anna, BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Kávé és Tea

Fiuméből. most érkezett ide! termés. — Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról. A legjobb keverékek. 1 zsák 2 kgr. Salvador-kávé 5.—
1 zsák 2 kgr. Rio lave) gyöngy kávé 5.—
1 zsák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé 5.80
1 zsák 2 kgr. Aranyjávákávé (féregtöl rágót) 5.80
1 zsák 2 kgr. Kuba-kávé 5.80
1 zsák 2 kgr. Portorico 5.94 gyöngy kávé
1 zsák 2 kgr. Neilgherry-kávé 6.60
1 zsák 2 kgr. Kékjáva 6.60 gyöngy kávé
1 zsák 2 kgr. Ceylon-kávé 6.80
1 zsák 2 kgr. Menado-kávé 6.80

A kávéhoz csomagolható 1 doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék-tea 1.60
1 doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karaván-tea —. 1.29
1 doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kev. t. orm-tea —. 85
1 Demijohn 4 liter Kirdly-ru... —. 7.80

Az árak elvámolvá, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül értenek. 25 kgr. veltől vasúton szállítva minden kg. 10 kr-tal olcsóbb. Ár- lapot ingyen küld.

Grötzner- féle Tarolin capsulák.

Specificum:
hólyagbántalmaknál,
hugyvesőfolyásnál.
Kényes, kényelmes, biztos gyógyszer, minden felkötés nélkül. 1 doboz ár 3 korona.
Kapható minden gyógyszerárterekben
Főraktár Budapestben: Városi Gyógyszertár, Városházter

Fratelli Deisinger Fiume.

Butorok

háló- és ebéd-berendezésük dos nagy rakáron mindenféle stílusban jutányosan árban kaphatók
Zelikovics S. asztalmesternél Budapest, Dohány-utca 39. sz.